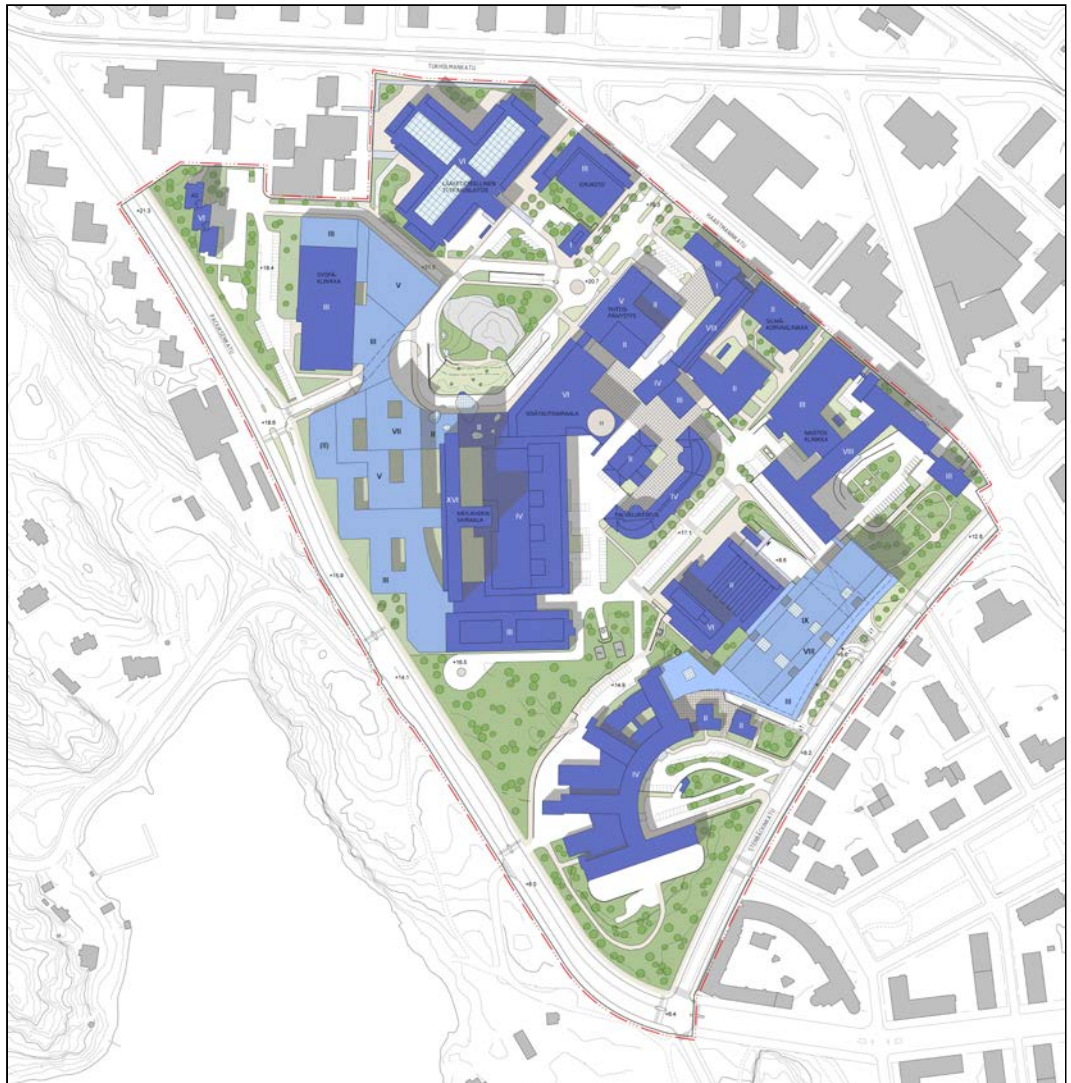

MEILAHTI

MEILAHDEN SAIRAALA ALUE

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS
ASEMAKAAVAN MUUTOSKARTTA NRO 12257
PÄIVÄTTY 29.4.2014

Asemakaavan muutos koskee:

Helsingin kaupungin
15. kaupunginosan (Meilahti)
korttelia 15526 tontteja 5, 7 ja 8,
katu- ja puistoaluetta sekä
14. kaupunginosan (Taka-Töölö)
katualuetta

Kaavan nimi: Meilahden sairaala-alue
Hankennumero: 3901_1
HEL 2013-001497

Laatija:
Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosasto

Vireilletulosta ilmoittaminen: 23.4.2013
Kaupunkisuunnittelulautakunta: 29.4.2014
Nähtävilläolo (MRL 65 §): 23.5.–23.6.2014
Kaupunkisuunnitteluvirasto, muutettu 6.10.2014
Hyväksyminen: kaupunginvaltuusto
Voimaantulo:

Alueen sijainti:
Meilahden sairaala-alue sijaitsee Paciuksenkadun, Tukholmankadun,
Stenbäckinkadun ja Haartmaninkadun rajaamalla alueella.

LIITTEET

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
 Suunnitteluperiaatteet
 Seurantalomake
 Sijaintikartta
 Ilmakuva
 Asemakaavaehdotuksen pienennös
 Havainnekuva
 Ote maakuntakaavasta
 Ote Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavasta
 Ote yleiskaava 2002:sta
 Ote maanalaisesta yleiskaavasta
 Ote ajantasa-asemakaavasta
 Kaavio maanalaisista tiloista
 Meluselvitys
 Liikenne- ja pelastusreittikaaviot
 Kuvaliite uusista liikennejärjestelyistä
 Valokuvaliite suojeltavista kohteista ja asemakaava-alueen
 ympäristöstä
 Kuvaliite Uudesta Lastensairaala-alueesta
 Kuvaliite Trauma- ja syöpäsairaala-alueesta (viitteellinen suunnitelma)
 Sairaalan saneeraus

LUETTELO MUUSTA KAAVAA KOSKEVASTA MATERIAALISTA JA REFERENSSEISTÄ

Uuden Lastensairaalan tarveselvitys ja Uuden Lastensairaalan han-
 keselvitys. Tulostettu 14.10.2013 ja 28.1.2014. <http://www.hus.fi/hus-tietoa/rakennushankkeet/uusi-lastensairaala/Sivut/default.aspx>

Ihatsu, Sanna, Virta-Palaste-Leinonen Arkkitehdit Oy 2011: Naistenkli-
 nikka - rakennushistoriaselvitys. HUS-Tilakeskus, Helsinki.

Ihatsu, Sanna, Casa Co Oy 2013: Lastenlinna - rakennushistoriasel-
 vitys. HUS-Tilakeskus, Helsinki.

Ihatsu, Sanna. 2013: Meilahden sairaala-alue - rakennushistoriaselvi-
 tys. HUS-Tilakeskus, Helsinki.

Insinööritoimisto R. J. Heiskanen, Lausunto Sädehoitoklinikan jul-
 kisivusta

HUS, Trauma- ja syöpäkeskus -uudisrakennuksen investoinnista päät-
 täminen).

Referenssit:

Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030. Sairaala-alueiden kehittämisryhmän raportti 30.9.2009. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniainen kaupungit & HUS. Helsingin kaupungin terveystieteiden tutkimuskeskuksen raportteja 2009 : 4. Tulostettu 9.2.2014.

http://www.hel.fi/wps/wcm/connect/f7dd1d004013a464b095bbdc59c9b43f/Pks_sairaala-aluevisio_2030.pdf?MOD=AJPERES

Sairaanhoidon ytimessä - HYKS 50 vuotta. Joutsivuo, Timo, Laakso, Mikko. HUS-kuntayhtymä. Edita Publishing Oy 2008.

Kjisik, Henu 2009: The Power of Architecture - Towards Better Hospital Buildings. Studies in Architecture 2009/41 Public Building Design. Helsinki University of Technology. Department of Architecture. Helsinki University Print. Tulostettu 14.2.2014.

<http://lib.tkk.fi/Diss/2009/isbn9789522480347/>

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Tulostettu 7.4.2014.

(http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=9763021&name=DLFE-28315.pdf)

Kekäläinen, Reijo, Kurkela, Teemu, Melander, Anna, Vauramo, Erkki, Miurauchi, Thomas & Taegen Jonna: Tekes -projekti: Ikääntyvän yhteiskunnan palvelurakennukset ja ympäristö. Osaprojekti, Keskussairaalan modernisointi - Case Keski-Suomi.. Aalto-yliopisto, arkkitehtuurin laitos, Sotera-instituutti 2011. Tulostettu: 9.2.2014.

[http://www.otalib.fi/cgi-](http://www.otalib.fi/cgi-bin/thw/trip/?$%7BHTML%7D=list3&$%7BHTML%7D=docu&$%7BTRIPSHOW%7D=form=hw1&$%7BFREETEXT%7D=r=70189&$%7BBASE%7D=tkkjulkaisee&$%7BSORT%7D=TI)

[bin/thw/trip/?\\$%7BHTML%7D=list3&\\$%7BHTML%7D=docu&\\$%7BTRIPSHOW%7D=form=hw1&\\$%7BFREETEXT%7D=r=70189&\\$%7BBASE%7D=tkkjulkaisee&\\$%7BSORT%7D=TI](http://www.otalib.fi/cgi-bin/thw/trip/?$%7BHTML%7D=list3&$%7BHTML%7D=docu&$%7BTRIPSHOW%7D=form=hw1&$%7BFREETEXT%7D=r=70189&$%7BBASE%7D=tkkjulkaisee&$%7BSORT%7D=TI)

Kinkomaan asemakaavan muutos. Kaavaselostus. Muuramen kunta. 24.3.2010. Viite 7.4.2014.

http://www.muurame.fi/fi/kinkomaan_asebakaavan_muutos/

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Sairaalakatu 4-8 / Hatsala 6-5-5 ja 6 (Valkeisten sairaala ja Savonian kampusalue). Asemakaavan muutos. Kuopion kaupunki 8.1.2014.

http://www.kuopio.fi/c/document_library/get_file?uuid=2db7c91d-3a05-4362-9478-a5764727e8e3&groupId=12111

Seinäjoen keskussairaalan asemakaavan muutos 11.8.2008. Viite 7.4.2014.

<http://www.seinajoki.fi/asuminenjaymparisto/kaupunkisuunnittelujakaavoi-tus/voimassaolevatasemakaavat/14huhtala/14038keskussairaalanalue.html>

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Turun yliopistollisen keskussairaalan asemakaavan muutos. Turun kaupunki 6.2.2014.

http://ympto.turku.fi/ympakaavi/sivut/Kaavoitus/sivut/Asemakaavoitus/sivut/kuvien_naytto.php3?Diario=870&kuvan_nimi=OAS_pdf&kuvan_tyyppi=OAS_tyyppi&taulukon_nimi=oas_pdf&tunniste=Tunniste

YHTEYSHENKILÖT KAAVAN VALMISTELUSSA

Kaupunkisuunnitteluvirasto:

arkkitehti Sanna Lahti
projektipäällikkö Anu Kuutti
arkkitehti Leena Makkonen (rakennussuojelu)
maisema-arkkitehti Niina Strengell
liikenneinsinööri Mika Kaalikoski (liikennesuunnittelu)
insinööri Seija Narvi (maanalaiset tilat)
diplomi-insinööri Matti Neuvonen (teknistaloudellinen suunnittelu)
suunnitteluavustajat Reto Buerki ja Jaana Forsman

Kaupunginmuseo: yksikön päällikkö Anne Mäkinen, tutkija Johanna Björkman

Rakennusvalvontavirasto:

arkkitehti Paula Roine, arkkitehti Ulla Vahtera

Rakennusvirasto, katu- ja puisto-osasto:

aluesuunnittelija Jere Saarikko
suunnitteluinsinööri Marko Jylhänlehto

Hakija ja konsultit

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS):

hankesuunnittelun vastuualueen johtaja, arkkitehti Salla Itäaho (yhdyshenkilö)
kiinteistöjohtaja Hannu Lähteenmäki
investointijohtaja Anne Priha
arkkitehti Antti Kaukiainen

Arkkitehtikonsultit:

Arkkitehtitoimisto ALA (suunnitteluperiaatevaihe, traumasairaalan havainnekuvat kaavaluonnokseen)
Arkkitehtitoimisto AW2 + Brunet Saunier Architecture (suunnitteluperiaatevaihe)
Arkkitehtitoimisto Harris & Kjisik Architects (suunnitteluperiaate- ja luonnosvaihe)

Liikennesuunnittelu:

projektipäällikkö Seppo Karppinen, SITO (HUS:n sisäinen liikenne)
projektipäällikkö Samuel Tuovinen, SITO (HUS:n sisäinen liikenne)
diplomi-insinööri Kristiina Lingell, SITO (HUS:n sisäinen liikenne)
osastopäällikkö Anne Määttä, SITO (meluselvitys)

Toteuttaja (Kiinteistö Oy Uusi Lastensairaala) ja konsultit:

Stiftelsen Nya Barnsjukhusets Stöd – Säätiö Uuden Lastensairaalan Tuki:

Arkkitehtitoimisto Sarc, arkkitehti Antti-Matti Siikala (pääsuunnittelija),
arkkitehti Sakari Forsman
Sweco PM Oy, aluepäälikkö Marko Yli-Rantala

SISÄLLYS

1		
TIIVISTELMÄ		1
Asemakaavan muutoksen taustaa		1
Asemakaavan muutoksen sisältö		2
Asemakaavan muutoksen valmistelun vaiheet		4
Asemakaavan muutoksen toteutus		5
2		
LÄHTÖKOHDAT		5
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet		5
Maakuntakaava		5
Yleiskaava		6
Maanalainen yleiskaava		6
Asemakaavat		6
Rakennusjärjestys		7
Kiinteistörekisteri		7
Rakennuskiellot		7
Muut suunnitelmat ja päätökset		7
Pohjakartta		7
Maanomistus		7
Alueen yleiskuvauk		7
Rakennettu ympäristö		9
Liikenne		11
Luonnonympäristö		12
Suojelukohteet		12
Maanalaiset tilat		13
Alueen vaikutuspiirissä olevat maanalaisten tilojen suunnitelmat		13
Yhdyskuntatekninen huolto		14
Maaperä, kallioperä, pohjavesi sekä niiden pilaantuminen		14
Ympäristöhäiriöt		14
3		
TAVOITTEET		14
4		
ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KUVAUS		15
Yleisperustelu ja -kuvaus		15
Mitoitus		17
Sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue (YS)		17
Tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YTU)		18
Pysäköinti ja huoltoliikenne		18
Rakentaminen ja kaupunkikuva		18

Liikenne, jalankulkualueet, pyöräily ja orientoitavuus	21
Esteettömyys	21
Luonnonympäristö	22
Suojelukohteet	22
Maanalaiset varaukset	24
Yhdyskuntatekninen huolto	24
Maaperän rakennettavuus ja puhtaus	24
Yleiset varotoimet muille rakenteille	25
Pelastusturvallisuus	25
Ympäristöhäiriöt	26
5	
ASEMAKAAVAN TOTEUTTAMISEN VAIKUTUKSET	26
Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön	26
Vaikutukset kaupunkikuvaan ja maisemaan	26
Vaikutukset liikenteeseen	27
Vaikutukset ihmisten terveyteen, viihtyvyyteen, turvallisuuteen ja jalankulkuun	28
Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset	28
6	
ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTUS	28
7	
SUUNNITTELUN VAIHEET	28
Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja vuorovaikutus	28
Viranomaisyhteistyö	29
Esitetyt mielipiteet	30
Lausunnot sekä nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset	30
8	
KÄSITTELYVAIHEET	31

1 TIIVISTELMÄ

Asemakaavan muutoksen taustaa

Meilahden sairaalakampukselle on suunnitteilla laajaa lisärakentamista. Lisärakentamisen taustalla on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) tavoite keskittää erikoissairaanhoitoa Meilahden kampukselle.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri on 24 kunnan muodostama kuntayhtymä. HUS on jaettu viiteen sairaanhoitoalueeseen. Alueen 16 sairaalaa muodostavat Helsingin yliopistollisen sairaalan, Hyks. Vuoden 2017 alussa voimaan tulevan sote-uudistuksen jälkeen HUS kuuluu yhteen Suomen viidestä sairaanhoidon erityisvastuualueesta, ns. HYKS ervaan. Sosiaali- ja terveysalan uudistuksien myötä sairaalatoimintojen resursseja pyritään kaikkialla Suomessa keskittämään potilaiden hoidon tasa-arvoisen saatavuuden ja laadun turvaamiseksi.

Lähde: <http://www.hus.fi/hus-tietoa/hallinto-ja-paatöksenteko/>

Asemakaava-alueelle sijoittuu nykyisin (v. 2014) kuusi Hyks-alueen sairaalasta: Meilahden tornisairaala, Kolmiosairaala, Naisten- ja Lasten-klinikka, Silmä-korvasairaala ja Syöpätautien klinikka. Myös Helsingin kaupungin päivystävä sairaala, Haartmanin sairaala, sijaitsee asemakaava-alueella. Samassa korttelissa sijaitsevat Biomedicum Helsinki 1 ja 2, jotka ovat lääketieteen alan tutkimuslaitoksia ja joissa toimivat myös Folkhälsanin, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Sotilaslääketieteen Keskuksen tutkimusosastoja. Alueella on lisäksi Terveystieteiden keskuskirjasto. Viereisessä korttelissa sijaitsee lääketieteen opilaitos sekä Työterveyslaitoksen tiloja.

Helsingin kaupunginjohtaja asetti vuonna 2008 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää pääkaupunkiseudun nykyisten sairaala-alueiden käyttö ottaen huomioon sairaalatarpeeseen vaikuttavat tekijät, mm. hoitomenetelmien ja väestön ikärakenteen muutokset. (Pääkaupunkiseudun aluevisio, s. 4) Työryhmän laatimassa *Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030* -raportissa esitetään, että Meilahden alueelle keskittään suuri osa pääkaupunkiseudun päivystys-, akuutti- ja elektiivisestä sairaanhoidosta, eli vaativimmat sairaanhoidon toiminnot. (Pääkaupunkiseudun aluevisio, s. 56)

Hyksin sairaanhoitopiirin alueella asuu nykyisin (31.12.2013) noin miljoona asukasta, josta helsinkiläisiä on 613 000. Helsingin väestö kasvaa vuoteen 2030 mennessä 655 000 asukkaalla ja koko pääkaupunkiseudun noin 1 200 000 asukkaaseen. Helsingin yleiskaavavision mukaan Helsingin väestömäärä voi kasvaa jopa yli 800 000 asukkaaseen vuoteen 2050 mennessä. Väestön lisääntymisen lisäksi hoitotarpeiden uusiin järjestelyihin vaikuttaa myös väestön ikääntyminen. (Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio, s. 40)

Asemakaavan muutoksen sisältö

Asemakaavan muutos turvaa Meilahden sairaala-alueen erikoissairaanhoidon tarjonnan jatkumisen ja kehittämisen keskeisellä paikalla kaupunkirakenteessa.

Asemakaavan muutos jatkaa voimassa olevan kaavan tavoitetta järjestelmälliseen ja tiiviiseen rakennemalliin, jossa uudet sairaalarakennukset muodostavat yhteen kytketyn kokonaisuuden. Rakennusalojen sijoittelu ja laajuus perustuu suunnitteluperiaatevaiheen konsulttisuunnitelmien arvioihin rakentamisen määrän tarpeesta. Rakennusalojen volyymit muodostuvat nykyaikaisen sairaalarakentamisen vaatimuksista, joiden lähtökohtana on sairaalan raskaimpien, ns. kuumien toimintojen sijoittelu, sisäinen logistiikka, muuntojoustavuus ja laajentamismahdollisuudet. Asemakaavatyön pohjana ei ole ollut käytettävissä pitkälle vie-

tyjä rakennussuunnitelmia, joiden pohjalta olisi voitu tarkemmat rajat ja yksityiskohdat esittää. Siksi rakennusaloihin on annettu väljyyttä: Ne eivät ilmaise tarkasti rakennusten seinälinjojen sijaintia vaan ne kuvaavat sitä alaa, jolle saa rakentaa. Tällä pyritään siihen, että sairaalan tuleva rakennussuunnittelu olisi joustavaa ja myös mahdollistaisi tasokaiden ja viihtyisien sisäympäristöjen ja aivan uudenlaisten innovatiivisten ratkaisujen luomisen rakennuksen suunnitteluvaiheessa. Lisärakentaminen on järjestetty siten, että asemakaavalla suojellut rakennukset säilyvät.

Suurimmat uudishankkeet ovat Uusi Lastensairaala sekä Trauma- ja syöpäsairaala. Uuden Lastensairaalan on tarkoitus valmistua vuoden 2017 loppupuolella. Trauma- ja syöpäsairaalan arvioitu valmistusajankohta on vuonna 2020.

Traumasaairaala korvaa Töölön sairaalan, joka poistuu käytöstä. Lastenlinnan, Lastenklinikan sekä osa Iho- ja allergiasairaalan toiminnasta keskitetään Uuteen Lastensairaalaan. Lastenlinna poistuu sairaalakäytöstä. Uuden Lastensairaalan valmistuttua Lastenklinikan tilat voidaan tyhjentää peruskorjausta varten. Sen jälkeen sinne sijoitetaan erilaista sairaalatoimintaa ja jonkin verran potilashotellitiloja.

Uudisrakentamisen yhteydessä puretaan nykyinen Materiaalikeskus Stenbäckinkadun varrelta ja laboratoriotilat Paciuksenkadun puolelta. Laboratoriotilat muuttavat uusiin tiloihin vuoden 2015 loppupuolella, kun uusi HUSLAB valmistuu asemakaava-alueen viereiseen kortteliin Haartmaninkadun toiselle puolelle. Syöpäklinikan torniosa on tarkoitus purkaa, kun uusi Trauma- ja syöpäkeskus on valmistunut vuoden 2020 jälkeen. Siihen saakka torniosa on käytössä.

Asemakaavalla suojellaan samat rakennukset kuin voimassa olevassa kaavassa. Suojelumääräykset mahdollistavat suojelun siten, että sairaalan erityistarpeet ja kehittämismahdollisuudet voidaan ottaa huomioon suojeltuja rakennuksia ja ympäristöä kunnioittaen. Sr-1-merkinnällä suojeltuja kohteita ovat Palvelukeskus, entinen lämpökeskus sekä Lastenklänikka ja sr-2-merkinnällä suojeltuja kohteita Naistenklänikka, Silmä-korvasairaala, entinen sairaanhoitajien asuntola korttelin luoteiskulmassa sekä Meilahden pääsairaala.

Asemakaava parantaa alueen sisäisiä kulkuyhteyksiä ja yhteyksiä ympäröivältä katuverkolta. Paciuksenkadulta järjestetään uusi katuliittymä sairaala-alueelle. Huolto- ja pysäköintiliikenne keskitetään pääosin maan alle. Saattoliikenteelle ja ambulanssiliikenteelle järjestetään sujuvat maanpäälliset yhteydet.

Rakennusten väliin jäävien alueiden luonnetta on täsmennetty. Lasten- ja Naistenklinikoiden lähiympäristöt on merkitty suojeltaviksi osaluokiksi, joilla on kaupunkikuvallisia ja historiallisia arvoja. Niillä ja muilla istutusalueilla uudet istutukset tulee tehdä alueen ominaispiirteisiin sopivalla tavalla.

Sairaala-alueella on voimassa vuonna 2006 vahvistettu asemakaava. Silloista traumasairaalasuunnitelmaa lukuun ottamatta voimassa olevan asemakaavan hankkeet ovat toteutuneet tai toteutumassa. Uudet maanalaiset tilat valmistuvat vuoden 2014 lopulla ja Naistenklinikan laajennus vuoden 2015 loppupuolella.

Asemakaavan muutoksen kerrosala on yhteensä 379 500 k-m². Tontin 5 rakennusoikeus on 39 500 k-m². Kaavamuutoksen yhteydessä tontit 7 ja 8 yhdistetään yhdeksi tontiksi (tontti 9), jonka kerrosala on 340 000 k-m². Rakennusoikeus lisääntyy voimassa olevaan kaavaan nähden 89 000 k-m². Uutta rakentamista kerrosalasta on kuitenkin n. 124 000 k-m², koska purettavien rakennusten paikalle rakennetaan uusia.

Asemakaavan muutoksen valmistelun vaiheet

Asemakaavoitustyö on käynnistetty Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) aloitteesta.

Kokonaisvaltaisen yleissuunnitelman laatimiseksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) ja kaupunkisuunnitteluvirasto ohjasivat ja arvioivat kolmea rinnakkaista luonnossuunnitelmaa vuoden 2012 lopulla. Töistä saatujen tulosten perusteella laadittiin suunnitteluperiaatteiden luonnos. Suunnitteluperiaatteet ovat pohjana asemakaavan muutokselle.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Sitä sekä asemakaavan suunnitteluperiaatteiden luonnosta esiteltiin yleisötilaisuudessa touku-kuussa 2013. Yleisötilaisuudessa esitettiin yksi mielipide. Asemakaavan muutosluonnos oli nähtävillä joulukuussa 2013–tammikuussa 2014. Asemakaavan muutosluonnoksesta ei esitetty mielipiteitä.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutosehdotus oli julkisesti nähtävillä kesäkuussa 2014 ja siitä saatiin lausunnot. Muistutuksia ei esitetty. Lausunnoissa esitettiin museoviranomaisen lausuntopyyntöön ja Meilahden tornisairaalan pelastusreittiin kohdistuvat huomautukset. Asemakaavan muutosehdo-

tukseen tehtiin muutoksia, jotka on selostettu kohdassa Suunnittelun vaiheet.

Asemakaavan muutoksen toteutus

Uuden Lastensairaalan rakentaminen aloitetaan mahdollisimman pian kaavan lainvoimaisuuden jälkeen. Tavoitteena on, että rakennus valmistuu vuonna 2017. Trauma- ja syöpäsairaalan suunnittelu aloitettaneen vuoden 2014 lopulla.

2 LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Asemakaavan muutosta koskevat seuraavat erityistavoitteet:

- olemassa olevan rakennuskannan hyödyntäminen sekä edellytyksien luominen hyvälle kaupunkikuvalle.
- jalankulku- ja pyöräily-yhteyksien ja turvallisuuden parantaminen alueella.
- viranomaisten laatimien valtakunnallisten inventointien ottaminen huomioon (Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009).

Näistä kaavan valmistelussa on erityisesti painotettu olemassa olevan rakennuskannan hyödyntämistä sekä edellytysten luomista hyvälle kaupunkikuvalle. Valmistelun lähtökohtana on ollut sovittaa yhteen sairaalatoiminnan kehittämismahdollisuudet ja rakennetun ympäristön arvojen säilyttämistavoitteet. Tavoitteiden huomioon ottamista selostetaan tarkemmin kohdassa "Asemakaavan muutoksen kuvaus".

Asemakaavan muutos ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa.

Maakuntakaava

Ympäristöministeriön 8.11.2006 vahvistamassa Uudenmaan maakuntakaavassa suunnittelualue on taajamatoimintojen aluetta.

Maakuntavaltuuston 20.3.2013 hyväksymässä Uudenmaan 2. vaihe-maakuntakaavassa suunnittelualue on kulttuuriympäristön kannalta tärkeää aluetta (RKY 2009).

Yleiskaava

Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty hallinnon ja julkisen palvelun alueeksi. Pääosa korttelista 15526 on merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi. Yleiskaavassa on esitetty rakennettavaksi tunneli Paciuksenkadulta Nordenskiöldinkadulle. Tunneli tulisi Tukholmankadun alle asemakaavanmuutosalueen pohjoisreunaan.

Maanalainen yleiskaava

Helsingin maanalaisen yleiskaavan nro 11830 (tullut voimaan 8.11.2011) mukaan alue on kantakaupungin pintakallioaluetta. Meilahden sairaala-alueelle on rakennettu pysäköinti- ja huoltotilat kallioon. Kaava-aluetta sivuavat pitkän tähtäyksen metrolinja sekä Paciuksenkatu - Nordenskiöldinkadun liikennetunneli ja HKR:n tukikohta Paciuksenkadun länsipuolella.

Asemakaavat

Tonteilla 7 ja 8 on voimassa 21.4.2006 vahvistettu asemakaava nro 11405. Asemakaavassa tontit 7 ja 8 on merkitty sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueiksi (YS). Korttelialueelle saa sijoittaa myös asuntola- ja potilaskotitiloja. Asemakaavan mukainen rakennusoikeus tontilla 7 on 229 000 k-m² ja tontilla 8 rakennusoikeus on 22 000 k-m². Autopaikkojen määrät ovat vähintään 1 ap/250 k-m² ja enintään 1 ap/160 k-m². Autopaikoista vähintään 2/3 on sijoitettava maanalaisiin pysäköintitiloihin.

Asemakaavan nro 11405 alueeseen kuuluvat myös tontti 3, joka on merkitty opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YO) ja tontti 6, joka on merkitty tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YTU). Nämä tontit eivät kuulu tämän asemakaavan muutosalueeseen.

Tontilla 5 on voimassa 7.5.1999 vahvistettu asemakaava nro 10609. Asemakaavassa tontti 5 on merkitty tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YTU). Asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 39 500 k-m². Autopaikkamäärät ovat vähintään 1 ap/300 k-m². Autopaikoista vähintään puolet on sijoitettava maanalaisiin pysäköintitiloihin.

Asemakaavassa nro 11405 on varauduttu uuden päivystyssairaalan (Haartmanin sairaalan), sisätautisairaalan (Kolmiossairaala), traumasairaalan sekä maanalaisen pysäköintilaitoksen ja huoltopihan rakentami-

seen sekä Naisten- ja Lastenklonikoiden ja tontilla 6 sijaitsevan Biomedicum Helsinki 2:n laajennuksiin.

Traumasairaalaan lukuun ottamatta voimassa olevan asemakaavan hankkeet ovat toteutuneet. Uudet maanalaiset pysäköinti- ja huoltotilat valmistuvat vuoden 2014 lopulla ja Naistenklinikan laajennus vuoden 2015 loppupuolella.

Rakennusjärjestys

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty 22.9.2010.

Kiinteistörekisteri

Alue on merkitty Helsingin kaupungin ylläpitämään kiinteistörekisteriin.

Rakennuskiellot

Alueella ei ole rakennuskielloja.

Muut suunnitelmat ja päätökset

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi alueen asemakaavan muutoksen suunnitteluperiaatteet 8.10.2013.

Pohjakartta

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittaussosasto on laatinut pohjakartan, joka on tarkistettu 15.10.2013.

Maanomistus

Korttelialueen tontit 7 ja 8 ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän omistuksessa. Tontin 5 omistaa Kiinteistö Oy Biomedicum Helsinki.

Alueen yleiskuvaus

Meilahden sairaala-alueen rakentumiseen ja palveluiden keskittämiseen on vaikuttanut sen alkuaajoista-1900-luvulta-lähtien pyrkimys aina entistä tehokkaampaan, parempaan ja demokraattisempaan sairaanhoitoon, lääketieteellisen tutkimuksen kehittämiseen ja lääketieteen monipuolisten opiskelumahdollisuuksien luomiseen. Taloudelliset resurssit ovat olleet usein hyvin ahtaita tai yhteiskunnalliset kriisit ovat vaikeuttaneet sairaaloiden toimintaa ja rakentamista. Sairaaloiminnan

suunnittelulla, keskittämällä ja palvelurakenteen muutoksilla on pyritty vastaamaan terveyden- ja sairaanhoidon tarpeisiin toiminnan tasolla laadusta tinkimättä. Sairaalarakennukset ovat antaneet raamit toimintoille. Sairaalarakennusten muotokieli ja tekniset ratkaisut kuvastavat niitä toimintoja ja käytäntöjä, joita kunakin aikana on pidetty sairaalatoiminnan kannalta tarkoituksenmukaisimpina. Sairaalarakentamisen lähtökohdat ovat aina olleet hyvin pragmaattiset.

Vuonna 1957 tuli voimaan laki yliopistollisista keskussairaaloista. Helsinkiin perustettavan sairaalan nimeksi tuli Helsingin yliopistollinen keskussairaala, Hyks, ja sen toiminta-alueena oli Helsingin lisäksi 42 muuta Uudenmaan kuntaa, kauppala ja kaupunkia. Hyksin perustamiseen vaikuttivat monet tekijät: 1940-luvun lopulla otettiin tavoitteeksi modernin suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan luominen, jossa laadukkaat julkiset palvelut, kuten terveydenhuolto ja sairaanhoito haluttiin saada jokaisen kansalaisen ulottuville. Valtio halusi myös siirtää vastuun sairaanhoidosta kuntien harteille, sillä valtiovallalla ei riittänyt resursseja yleissairaaloiden kehittämiseen. Lääketieteen ja opetuksen kehnot ja ajastaan jälkeenhääneet puitteet pakottivat päättäjät hyväksymään lain yliopistollisista keskussairaaloista. Näin pystyttiin keskittämään sairaanhoidon vastuuta paremmin kuin ennen. Uudella keskussairaallalla oli lakiin kirjattu vastuu huolehtia joistakin valtakunnallisista hoitotehtävistä, mutta sen keskeisin tehtävä oli huolehtia keskussairaalaapiirin kuntien asukkaiden erikoissairaanhoidosta. (Joutsivuo, Laakso, s. 27, 34)

Erityissairaanhoidon vastuualueiden selventämiseksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirit yhdistettiin vuonna 2000 ja Hyksin toiminta siirrettiin osaksi 24 kunnasta muodostuvan suurpiirin toimintaa. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) perustamisen takana oli ennen kaikkea yksi peruste yli muiden: talouden realiteetit. (Joutsivuo, Laakso, s. 138)

HUS on jaettu viiteen sairaanhoitoalueeseen joista suurin on Hyks-sairanhoitoalue. Siihen kuuluvat Helsinki, Kirkkonummi, Espoo, Kauniainen, Vantaa ja Kerava. Alueen 16 sairaalaa muodostavat yliopistollisen sairaalan, Hyks. Hyks vastaa hoidon tuottamisesta harvinaisia sairauksia ja muuten vaativaa hoitoa tarvitseville potilaille myös omaa sairaanhoitopiiriä laajemman erityisvastuualueen väestölle. Helsingin yliopistollisella keskussairaallalla on esimerkiksi valtakunnallinen vastuu Suomen elinsiirtotoiminnasta. Tämän erikoisalan osaaminen on jakaantunut kolmeen sairaalaan: Kirurgiseen sairaalaan, Meilahden sairaalaan ja Lastenkliniikkaan. (Lähteet: www.hus.fi). Näistä kolmesta sairaalasta kaksi sijaitsee asemakaava-alueella.

Vuoden 2017 alussa voimaan tulevan sote-uudistuksen jälkeen HUS kuuluu yhteen Suomen viidestä sairaanhoidon erityisvastuualueesta, ns. Hyks ervaan, johon kuuluvat sen lisäksi myös Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson alueet. HUS sijaitsee lisäksi ns. metropolialueella, joka eroaa Suomen muista alueista väestötiheydensä, -rakenteensa ja ongelmiansa vuoksi (Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi, s.17). Sosiaali- ja terveysalan uudistuksien myötä sairaalatoimintojen resursseja pyritään kaikkialla Suomessa keskittämään potilaiden hoidon tasarvoisen saatavuuden ja laadun turvaamiseksi.

Helsingin kaupunginjohtaja asetti vuonna 2008 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää pääkaupunkiseudun nykyisten sairaala-alueiden käyttö ottaen huomioon sairaalatarpeeseen vaikuttavat tekijät, mm. hoitomenetelmien ja väestön ikärakenteen muutokset. Työryhmän tehtävänä oli esittää joidenkin nykyisten sairaala-alueiden muuntaminen uuteen käyttötarkoitukseen ja samalla tarpeellisten modernien sairaalarakennushankkeiden käynnistäminen. (Pääkaupunkiseudun aluevisio, s. 4) Työryhmän laatimassa *Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio 2030* -raportissa esitetään, että Meilahden alueelle keskitetään suuri osa pääkaupunkiseudun päivystys-, akuutti- ja elektiivisestä sairaanhoidosta, eli vaativimmat sairaanhoidon toiminnot. (Pääkaupunkiseudun aluevisio, s. 56)

Hyksin sairaanhoitopiirin alueella asuu nykyisin (31.12.2013) noin miljoona asukasta, josta helsinkiläisiä on 613 000. Helsingin väestö kasvaa vuoteen 2030 mennessä 655 000 asukkaalla ja koko pääkaupunkiseudun noin 1 200 000 asukkaaseen. Helsingin yleiskaavavision mukaan Helsingin väestömäärä voi kasvaa jopa yli 800 000 asukkaaseen vuoteen 2050 mennessä. Väestön lisääntymisen lisäksi hoitotarpeeseen vaikuttaa myös väestön ikääntyminen: 65 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa nykyisestä yli 100 000:lla, 75-vuotia täyttäneiden määrä noin 65 000 ja 85 vuotta täyttäneiden määrä yli kaksinkertaistuu eli kasvaa n. 16 000 henkilöllä vuoteen 2030 mennessä. (Pääkaupunkiseudun sairaala-aluevisio, s. 40)

Rakennettu ympäristö

Asemakaavan muutosalue on rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistorialliselta sisällöltään rikas ja vaihteleva. Alueelle on laadittu useita asemakaavoja sen historian aikana. Hoitomuodoissa ja lääketieteessä tapahtuvat nopeat muutokset (nykyisin muutossykli on n. 5 vuotta) ovat vaikuttaneet sairaalan nopeasti muuttuviin tilatarpeisiin. Kulloisenkin ajankuvan kokonaisvaltaisen idean toteutus on jäänyt kesken. Tästä syystä alueelle ei ole muodostunut selkeää yhtä aikakautta edustavaa kokonaisuutta, vaan alue on rakenteeltaan hajanainen. Sairaalan ra-

kentumista ovat aina määritelleet ensisijaisesti sairauksien lisääntymisen ja muuttuminen, sen vuoksi tapahtuneet hoitotapojen muutokset sekä tiukka talous.

Asemakaavan muutosalueelle sijoittuu nykyisin (v. 2014) kuusi Hyks-alueen kuudestatoista sairaalasta: Meilahden tornisairaala, Kolmiosisairaala, Naisten- ja Lastenkliniikka, Silmä-korvasairaala ja Syöpätautien klinikka. Myös Helsingin kaupungin päivystävä sairaala, Haartmanin sairaala, sijaitsee asemakaava-alueella.

Sairaala-alueella samassa korttelissa sijaitsevat myös Biomedicum Helsinki 1 ja 2, jotka ovat lääketieteen alan tutkimuslaitoksia ja joissa toimivat myös Folkhälsanin, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Sotilaslääketieteen Keskuksen tutkimusosastoja. Viereisessä korttelissa Haartmaninkadun varrella sijaitsee lääketieteen oppilaitos sekä Työ-terveyslaitoksen tiloja sekä rakenteilla oleva laboratoriorakennus HUSLAB, joka valmistuu vuoden 2015 lopussa.

Alueen lähiympäristössä Paciuksenkadun luoteispuolella sijaitsee Meilahden vehreä huvila-alue ja lounaaseen aukeaa merinäköymät. Kaakossa, Stenbäckinkadun puolella alue rajautuu Taka-Töölön 1930-luvulla yhtenäisesti rakennettuun kerrostaloalueeseen. Aivan Stenbackin kadun varrella sijaitsee Taka-Töölön 2-3 kerroksisia kaupunkivilloja. Kadun varsi on sairaalatontin puolelta muurimaisin kiviaidoin ja asuinalueen puolelta kevyemmin aidoin reunustettu. Sekä sairaala-alueen että huviloiden kadun puoleisella reunavyöhykkeellä kasvaa suuria puita, mikä tekee kadusta puistokatuomaisen. Koillisesta aluetta rajaa Haartmaninkatu, joka on vilkkaasti liikennöity, ilmeeltään urbaani katu. Alueen pohjoisreunaa rajaava Tukholmankatu on neljakaistainen katuväylä, jossa on erillinen kaista myös raitioliikenteelle. Sen reunaan sairaala-aluetta vastapäätä sijoittuu 50-luvulla rakennettu Meilahden kerrostaloalue, mm. Hilding Ekelundin vuonna 1930 valmistunut Töölön kirkko sekä 50-luvun arkkitehtuuria edustava Markus Tavion suunnittelema Meilahden kirkko ja Viljo Rewellin ja Osmo Siparin suunnittelema koulu.

Maisemaa hallitsee nykyisin 16-kerroksinen (alun perin 15-kerroksinen), kolmihaarainen Meilahden pääsairaalan potilastorni. Sitä peruskorjataan parhaillaan ja se otetaan jälleen käyttöön vuoden 2015 loppupuolella. Alueen vanhin rakennus on tontin keskellä sijaitseva Palvelukeskus ja siihen liittyvä lämpökeskus, joka valmistui vuonna 1914. Sen suunnitteli lääkintöarkkitehti Magnus Schjerfbeck. Sotien vuoksi sairaala-alueen rakentamisessa oli ajoittain pitkiä taukoja. Jussi Paatelan suunnittelema, vuonna 1934 valmistunut Naistenkliniikka on alueen ensimmäinen klinikkarakennus. Lastenkliniikka valmistui sen jälkeen

vasta vuonna 1946. Sitä suunnittelivat arkkitehti Uno Ullbergin johdolla arkkitehdit Erkki Linnansalmi, Seppo Hytönen, Toivo Löyskä, Lauri Pajamies, Veikko Larkas ja Jonas Cedercreutz. Professori Arvo Ylppö oli keskeinen henkilö Lastenklinikan toteuttamisessa. 1950-luvulla rakennettiin Jussi Paatelan suunnittelema Silmä-korvaklinikka Haartmaninkadun varrelle Naistenklinikan viereen sekä sairaanhoitajien asuntolarakennus tontin luoteisosaan. Vuonna 1962 valmistuneen Syöpäklinikan ovat suunnitelleet arkkitehdit Erkki Helamaa ja Veijo Martikainen. Jaakko Paatelan ja Reino Koivulan suunnittelema Meilahden pääsairaala (tornisairaala) valmistui vuonna 1965. Samana vuonna valmistunut hallintotorni ja materiaalikeskus Stenbäckinkadun varrella vuodelta 1965 on Jaakko Paatelan suunnittelema.

Sairaala-alueen pääsisääntulo on Haartmaninkadulta. Sisääntulon ilmeeseen luo omaperäistä luonnetta tornisairaalan edessä oleva kallio-alue, jolla kasvaa komeita mäntyjä. Alueella on pihoja eri aikakausilta, joista huomattavimmat ovat Naistenklinikan viehättävä puutarha hienoine muurirakennelmineen ja suurine puineen sekä Lastenklinikan sisäänkäyntialueen puutarhasommitelma. Alueella on säilynyt myös pihajonoja, joilla näkyy modernismin ihanne; rakennuksia mäntymetsässä (esimerkiksi sairaanhoitajien asuntolarakennus tontin luoteiskulmassa). Ympäristön säilyneitä piirteitä ovat massiiviset kiviainemuurit, hienot puut, kuten suuret männyt ja leveiksi varttuneet lehtikuuset sekä paikoitellen muu puutarhakasvillisuus.

Rakentamista on keskitetty 2000-luvulla alueen pääsisääntulon kallioalueen ympärille, mikä on jäsentänyt saapumisalueen kaupunkikuvallista ilmettä. Uusimmat rakennukset kallioalueen ympärillä ovat Kolmiosairaala (Sweco ja Paatela Architects v. 2010), Haartmanin sairaala (Virta-Palaste-Leinonen v. 2009) sekä Biomedicum Helsinki 1 (Gullichsen-Vormala-Arkkitehdit v. 2001) ja sekä Terveystieteiden keskuskirjasto (Olli-Pekka Jokela v. 1998). Lastenklinikan uudet leikkaus- ja teho-osastot valmistuivat vuonna 2010 (AW2-arkkitehdit Oy ja Arkkitehti-toimisto Olli Pekka Jokela Oy) ja Naistenklinikan laajennus valmistuu vuoden 2015 loppupuolella (Virta-Palaste-Leinonen Arkkitehdit Oy). Lisäksi alueella on useita sairaalan väliaikaisia väistötilarakennuksia. Korttelin alla on laaja monikerroksinen kokonaisuus maanalaisia tiloja ja tunneleita. Uudet maanalaiset pysäköinti- ja huoltotilat valmistuvat vuoden 2014 lopulla.

Liikenne

Vuoden 2012 keskiarquivuorokausiliikennemäärä on Tukholmankadulla 22 800 ajon./vrk, Haartmaninkadulla 8 800 ajon./vrk, Paciuksenkadulla 24 100 ajon./vrk ja Stenbäckinkadulla 3 000 ajon./vrk. Katuverkossa

Tukholmankatu ja Paciuksenkatu toimivat pääkatuina, Haartmaninkatu kokoojakatuna ja Stenbäckinkatu tonttikatuna. Sairaala-alueelta on tonttiliittymiä edellä mainituille kaduille. Alueen pääsisääntulo on Haartmaninkadulta.

Alueelle on erittäin hyvät julkiset kulkuyhteydet. Haartmaninkadulla sijaitsee useiden bussilinjojen pysäkit. Tukholmankadulla on raitiovaunu-pysäkit. Myös Haartmaninkadulle on suunnitteilla raitiolinja. Lisäksi on suunnitteilla bussilinja tai -linjoja, joka tulevat kulkemaan kampusalueen sisäosiin.

Luonnonympäristö

Meilahden sairaala-alue sijaitsee kallioisella selänteellä, joka on aikoinaan kasvanut kalliomännikköä. Sairaala-alue on tiiviisti rakennettu, joten luonnonympäristöä on vähän, lähinnä avokalliota sekä paikoitellen säilyneitä komeita mäntyjä. Sairaala-alueen keskiosissa on korkein kohta +26,3 m, josta tontti laskeutuu melko voimakkaasti etelään päin, ollen matalimmillaan +8,1 m. Sairaala-alueelta avautuu hienoja näkymiä lounaaseen merelle Humallahden suuntaan. Helsingin luontotietojärjestelmän mukaan alueella ei ole arvokkaita luontokohteita.

Suojelukohteet

Meilahden sairaala-alue sekä sen viereiset alueet on sisällytetty Museoviraston inventoinnissa valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (RKY 2009, Meilahden sairaala-alue, Taka-Töölön kerrostaloalue sekä Meilahden huvila-alue).

Meilahden sairaala-alueella on Museoviraston muinaismuistorekisterissä oleva kohde, pronssikautinen hautapaikka, joka on kuitenkin luokiteltu tilaltaan tuhoutuneeksi.

Voimassa olevassa asemakaavassa Palvelukeskus ja lämpökeskus sekä Lastenkliniikka on merkitty suojeltavaksi merkinnällä sr-1:

Suojeltava rakennus. Rakennus on kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis-, korjaus- tai muutostöitä jotka tarvelevät rakennuksen arvoa tai tyyliä. Mikäli rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu tällaisia toimenpiteitä, rakennus on korjaus- tai muutostöiden yhteydessä korjattava rakennuksen tyyliin hyvin soveltuvalla tavalla. Ennen rakennuksen korjausta, muutostyötä tai lisärakentamista koskevan rakennus- tai toimenpideluvan myöntämistä on pyydettävä lausunto Helsingin kaupunginmuseolta.

Naistenklinikka, Silmä-korvaklinikka, Meilahden pääsairaala sekä sairaanhoitajien asuntolarakennus on suojeltu merkinnällä sr-2:

Suojeltava rakennus. Rakennus on kaupunkikuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis-, korjaus- tai muutostöitä, jotka tarvelevät julkisivujen tyyliä tai vesikaton perusmuotoa. Mikäli rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu tällaisia toimenpiteitä, rakennus on korjaus- tai muutostöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan rakennuksen tyyliin hyvin soveltuvalla tavalla.

Rakennusalojen ulkopuolelle jäävät vanhat kivimuurit ja terassit on säilytettävä.

Maanalaiset tilat

Meilahden sairaala-alueen kallioperän rakennettavuuteen vaikuttavat kallioperässä olemassa olevat tilat sekä alueen kalliomekaaniset ominaisuudet.

Meilahden sairaala-alueelle on rakennettu 1950-luvulta alkaen huoltotunneliverkostoa, joka yhdistää nykyiset rakennukset toisiinsa. Tunnelit sijaitsevat välittömästi rakennusten alla noin tasossa +10...+14 ja ovat teräsbetonirakenteisia. Huoltotunnelissa on trukki- ja henkilöliikennettä sekä yksiköitä palvelevaa tekniikkaa. Kaava-alueen toisen tason huoltotunnelisto, pysäköintilaitokset ja väestönsuojat sekä rakenteilla olevat kalliotilat ovat tasovälillä noin -12... +4. Tunnelissa on ajoneuvoliikennettä pysäköintilaitoksiin sekä huoltoajoa mm. jätehuoltotiloihin.

Alueella on rakenteilla vuoden 2006 asemakaavan mukaiset Paciuksenkadun itä- ja länsipuolelle pysäköintilaitos kallioon ja huolto- ja pysäköintiliikenteen tunneli sekä jätehuoltotiloja myös kallion sisään. Ne valmistuvat vuoden 2014 lopulla.

Alueen vaikutuspiirissä olevat maanalaisten tilojen suunnitelmat

Topeliuksenkadun itäpuolella kulkee tilavaraus pitkän tähtäyksen metrolinjalle Kampista Pasilaan. Meilahden asemalta on jalankuluyhteys sairaala-alueelle Naistenklinikan rakennuksen itäpuolelta. Yleiskaavassa on Tukholmankadun alla tilavaraus 2 + 2-kaistaiselle autoliikennetunnelille välillä Paciuksenkatu–Nordenskiöldinkatu. Länsipäässä rampit alkavat Paciuksenkadulta. Tunnelista on liittymä sairaala-alueelle. Paciuksenkadun länsipuolella Seurasäntien alla on rakennusviraston Meilahden kalliotukikohtavaraus.

Yhdyskuntatekninen huolto

Asemakaava-alue on yhdyskuntateknisen huollon verkoston piirissä. Haartmaninkadun alla kulkee Salmisaari - Ruskeasuo yhteiskäyttötunneli tasovälillä -21 lattia ja -17 katto, Paciuksenkadun alla on viemäritunneli, jonka haaratunneli kulkee sairaala-alueella tasovälillä noin +2 lattia ja +5 katto.

Maaperä, kallioperä, pohjavesi sekä niiden pilaantuminen

Meilahden sairaala-alueen keskellä, korkeimmillaan noin tasolla +26, on avokalliota. Muualla korttelialueella on ohut kitkamaakerros kallion päällä. Kallion laatu on hyvää, eikä asemakaava-alueella ole havaittu heikkousvyöhykkeitä. Kallioperän pääkivilaji on kiillegneissi ja graniitti.

Alueen kallioperän rakennettavuuteen vaikuttavat olemassa olevat tilat, kuten huoltotunneliverkostot ja pysäköintilaitokset sekä väestönsuojat ja alueen kalliomekaaniset ominaisuudet. Kalliotilojen ja tunneleiden tarvitsemat kalliorakenteet suojaetäisyyksineen rajoittavat kellarirakentamismahdollisuuksia ja uusien kalliotilojen sijoituksia.

Käyttöhistorian perusteella kaava-alueen maaperän ei oleteta olevan laaja-alaisesti pilaantunutta.

Ympäristöhäiriöt

Sairaala-alue rajautuu vilkkaisiin katuihin, joiden liikenteestä aiheutuu ympäristöön melua sekä ilman epäpuhtauksia.

Melutason ohjearvot ylittyvät katujen lähiympäristössä, mutta sairaala-alueen sisäosissa on laajoja alueita, joissa katuliikenteen melu alittaa ohjearvotason ulkona. Vilkkaiden katujen varsilla ilman epäpuhtauksien pitoisuudet erityisesti typidioksidin ja hiukkasten osalta voivat ajoittain epäedullisissa sääolosuhteissa olla korkeita ja ohjearvotasot saattavat ylittyä.

3

TAVOITTEET

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 8.10.2013 hyväksymien suunnitteluperiaatteiden mukaan asemakaavan muutoksen tavoitteena on

- 1) turvata sairaalatoiminnan jatkuminen ja kehittäminen keskeisellä paikalla siten, että uusi rakentaminen sovitetaan olemassa olevaan ympäristöön sen toimintoja ja rakennetta tukien,
- 2) parantaa alueen kulkuyhteyksiä ja hahmotettavuutta sekä tuottaa viihtyisää ja toimivaa työympäristöä sairaalahenkilökunnalle sekä parantumista edesauttavat olosuhteet potilaille,
- 3) parantaa orientoitavuutta sekä rakennusten ulko- että sisäpuolella,
- 4) suunnitella alue kaupunginosamaiseksi ja viihtyisäksi ja ottaa huomioon kulkuyhteydet ja pihatilat sekä niiden viihtyisyys
- 5) ottaa huomioon kokonaissuunnitelman muuntojoustavuus, tulevaisuuden muutostarpeet ja kohtuulliset laajennusvarat,
- 6) rytmittää rakentamista korkeusvaihteluin siten, että sairaalatornin dominanttiasema säilyy,
- 7) säilyttää olemassa olevaa puustoa ja kasvillisuutta mahdollisuuksien mukaan,
- 8) hyödyntää rakennuksissa luonnonvaloa ja näköaloja,
- 9) suosia ratkaisuja, jotka hillitsevät ilmastonmuutosta ja varautua sen aiheuttamiin ilmiöihin/olosuhteisiin.

4

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KUVAUS

Yleisperustelu ja -kuvaus

Asemakaavan muutos turvaa Meilahden sairaala-alueen erikoissairaanhoidon tarjonnan jatkumisen ja kehittäminen keskeisellä paikalla kaupunkirakenteessa.

Asemakaavan muutos jatkaa voimassa olevan kaavan tavoitetta järjestelmälliseen ja tiiviiseen rakennemalliin, jossa uudet sairaalarakennukset muodostavat yhteen kytketyn kokonaisuuden. Samalla se vastaa tiivistyvän kaupunkirakenteen haasteisiin.

Rakennusalojen volyymit muodostuvat nykyaikaisen sairaalarakentamisen vaatimuksista, joiden lähtökohtana on sairaalan raskaimpien, ns. kuumien toimintojen sijoittelu, sisäinen logistiikka, muuntojoustavuus ja laajentamismahdollisuudet. Kaavatyön pohjana ei ole ollut käytettävissä pitkälle vietyjä rakennussuunnitelmia, joiden pohjalta olisi voitu tarkemmat rajat ja yksityiskohdat esittää. Siksi rakennusaloihin on annettu väljyyttä: Ne eivät ilmaise tarkasti rakennusten seinälinjojen sijaintia vaan ne kuvaavat sitä alaa, jolle saa rakentaa. Tällä pyritään siihen, että sairaalan tuleva rakennussuunnittelu olisi joustavaa ja myös mahdollistaisi tasokkaiden ja viihtyisien sisäympäristöjen ja aivan uudenlaisten innovatiivisten ratkaisujen luomisen rakennuksen suunnitteluvaiheessa.

Lisärakentaminen on järjestetty siten, että asemakaavalla suojellut rakennukset säilyvät.

Suurimmat uudishankkeet ovat Uusi Lastensairaala sekä Trauma- ja syöpäsairaala. Uuden Lastensairaalan on tarkoitus valmistua vuoden 2017 loppupuolella. Trauma- ja syöpäsairaalan arvioitu valmistusajankohda on vuonna 2020.

Traumasaairaala korvaa Töölön sairaalan, joka poistuu käytöstä. Lastenlinnan, Lastenklinikan sekä osa Iho- ja allergiasairaalan toiminnasta keskitetään Uuteen Lastensairaalaan. Lastenlinna poistuu sairaalakäytöstä. Uuden Lastensairaalan valmistuttua Lastenklinikan tilat voidaan tyhjentää peruskorjausta varten. Sen jälkeen sinne sijoitetaan erilaista sairaalatoimintaa ja jonkin verran potilashotellitiloja.

Uudisrakentamisen yhteydessä puretaan nykyinen Materiaalikeskus Stenbäckinkadun varrelta ja laboratoriotilat Paciuksenkadun puolelta. Laboratoriotilat muuttavat uusiin tiloihin vuoden 2015 loppupuolella, kun uusi HUSLAB valmistuu asemakaava-alueen viereiseen kortteliin Haartmaninkadun toiselle puolelle. Syöpäklinikan torniosa on tarkoitus purkaa, kun uusi Trauma- ja syöpäkeskus on valmistunut vuoden 2020 jälkeen. Siihen saakka torniosa on käytössä.

Asemakaavan muutoksella suojellaan samat rakennukset kuin voimassa olevassa kaavassa eikä kaavassa. Suojelumääräykset mahdollistavat suojelun siten, että sairaalan erityistarpeet ja kehittämismahdollisuudet voidaan ottaa huomioon suojeltuja rakennuksia ja ympäristöä kunnioittaen.

Asemakaavamuutos parantaa alueen sisäisiä kulkuyhteyksiä ja yhteyksiä ympäröivältä katuverkolta. Paciuksenkadulta järjestetään uusi katu-liittymä sairaala-alueelle. Huolto- ja pysäköintiliikenne keskitetään pääosin maan alle. Saattoliikenteelle ja ambulanssiliikenteelle järjestetään sujuvat maanpäälliset yhteydet. Alueen sisäiset kävelyreitit on merkitty mahdollisimman yhtenäisiksi reiteiksi. Alueelle ei ohjata ulkopuolista pyöräliikennettä. Alueen sisäinen pyöräily, joka on pääasiassa työntekijöiden ja opiskelijoiden liikkumista, tapahtuu alueen ajoneuvoväylillä.

Stenbäckinkadun ja Paciuksenkadun varsi tiivistyy kaupunkimaisemmaksi, mutta sen puistokatuomainen ilme säilyy, koska sen varrelle tulee istutusta puita. Rakennuksista tulee avata näkymiä ympäristöön ja merelle. Paciuksenkadun varrella sijaitsevan Trauma- ja syöpäsairaalan julkisivua tulee jäsentää korkean vuodetornin koordinaatistossa olevin porrastuksin ja istutusaluein.

Rakennusten väliin jäävien viheralueiden luonnetta on täsmennetty. Lasten- ja Naistenklinikoiden lähiympäristöt on merkitty suojeltaviksi osa-alueiksi, joilla on kaupunkikuvallisia ja historiallisia arvoja. Niillä ja muilla istutettaviksi osoitetuilla alueilla uudet istutukset tulee tehdä alueen ominaispiirteisiin sopivalla tavalla.

Mitoitus

Muutosalueen pinta-ala on 21 774,1 m². Asemakaavan muutoksen kerrosala on yhteensä 379 500 k-m². Rakennusoikeus lisääntyy voimassa olevaan kaavaan nähden 89 000 k-m².

Sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue (YS)

Alueelle on osoitettu lisärakentamismahdollisuuksia uusia sairaalayksiköitä varten. Suurimmat uudishankkeet ovat Uusi Lastensairaala Stenbäckinkadun varrelle Naistenklinikon ja Lastenklinikan väliin nykyisen Materiaalikeskuksen paikalle sekä Trauma- ja syöpäsairaala Paciuksenkadun varrelle nykyisen laboratoriosiiven kohdalle. Rakentamisesta selostetaan tarkemmin kohdassa "Rakentaminen ja kaupunkikuva".

Sairaala-alueen nykyiset tontit 7 ja 8 yhdistetään yhdeksi tontiksi (nro 9). Tontille osoitetaan rakennusoikeutta 340 000 k-m². Lukuun sisältyy myös Syöpäklinikan torniosan kerrosala 4 548 k-m². Torniosa on tarkoitus purkaa, kun uusi Trauma- ja syöpäkeskus on valmistunut vuoden 2020 jälkeen. Sitä ennen se on käytössä. Purettavien rakennusten, Materiaalikeskuksen ja laboratoriosiiven, jälkeen tontin 9 käytetty rakennusoikeus on yhteensä 216 279 k-m². Uutta rakentamista tulee alueelle siten 124 000 k-m².

Uuden Lastensairaalan tilat ovat 45 000 k-m² ja trauma- ja syöpäsairaalan tilat 62 000 k-m². Tontin käyttäjiä palvelevaa liiketilaa varten on varattu 1 600 k-m². Loput kerrosalasta on varattu maanalaisiin tiloihin sijoitettaville työ-, opetus- ja potilashoitoon liittyville tiloille, sairaala-apteekille, leikkaussalin laajennukselle ja sädehoidon tiloille sekä valvomon 2. kerroksen rakentamiselle. Tilat mahtuvat kaavakartassa annetuille rakennusaloille.

Rakennuksien lasikatteella katetut sisäpihat saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi. Kerroksiin ja katolle rakennetut ilmastointikonehuoneet, tekniset tilat ja laitetilat sekä maanalaisiin tiloihin sijoitettavat väestönsuojat, huolto-, pysäköinti- ja tekniset tilat ja yhdys-tunnelit saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi.

Tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YTU)

Tontilla 5 sijaitsee Biomedicum Helsinki 1:n lääketieteellinen tutkimus- ja opetuskeskus. Tontin rakennusoikeus säilyy voimassa olevan asemakaavan mukaisena 39 500 k-m².

Kaavamuutoksessa tontin luoteiskulmaan sijoittuu uusi katulinjaus Biomedicum Helsinki 1:n ja Trauma- ja syöpäsairaalan rakennusalan väliin.

Pysäköinti ja huoltoliikenne

Sairaala-alueen pysäköintipaikat keskitetään maan alle. Jo rakennettujen maanalaiden pysäköintipaikkojen lisäksi Uuden Lastensairaalan kellaritiloihin rakennetaan 100 autopaikkaa. Kaava-alueen pysäköintilaitoksissa ja kellareissa on siten yhteensä 1 406 maanalaisia pysäköintipaikkaa. Maan pinnalla olevien pysäköintipaikkojen määrä on noin 400 pysäköintipaikkaa.

Asemakaavassa on määrätty autopaikkojen vähimmäis- ja enimmäismäärät:

- Tontilla 9 vähintään 1 ap/250 k-m² ja enintään 1 ap/160 k-m².
- Tontilla 5 vähintään 1 ap/500 k-m² ja enintään 1 ap/350 k-m².

Lastensairaalan pysäköintikellariin tulee sijoittaa vähintään 100 autopaikkaa. Tonttien autopaikoista vähintään 2/3 tulee sijoittaa maanalaisiin pysäköintitiloihin. Tontin 9 autopaikkoja saa sijoittaa tontin 5 pysäköintikellariin. Tonttien 5 ja 9 pyöräpaikkojen vähimmäismäärä on yhteensä 1 000 pyöräpaikkaa. Näistä vähintään 75 % tulee sijoittaa katoksiin tai sisätiloihin. Tontin 9 huoltoliikenne tulee hoitaa pääosin maanalaisen huoltotunnelin kautta. Mikäli huolto hoidetaan pihatiloista käsin, huoltoliikenne on järjestettävä siten, että se ei häiritse sairaalatoimintoja.

Rakentaminen ja kaupunkikuva

Uudis- ja ympäristörakentaminen tulee sovittaa alueen korkealuokkaisen arkkitehtuurin ominaispiirteisiin ja historiallisiin arvoihin. Rakentamis-, korjaus- ja muutostyöt tulee suunnitella osaksi kokonaisuutta ja yksityiskohdiltaan korkeatasoisesti.

Rakennusalojen sijoittelu ja laajuus perustuu suunnitteluperiaatevaiheen konsulttisuunnitelmien arvioihin rakentamisen määrän tarpeesta. Rakennusalojen volyymit muodostuvat nykyaikaisen sairaalarakenta-

misen vaatimuksista, joiden lähtökohtana on sairaalan raskaimpien, ns. kuumien toimintojen sijoittelu, sisäinen logistiikka, muuntojoustavuus ja laajentamismahdollisuudet.

Asemakaavatyön aikana ei ole ollut käytettävissä pitkälle vietyjä rakennussuunnitelmia, joiden pohjalta olisi voitu tarkemmat rajat ja yksityiskohdat esittää. Siksi rakennusaloihin on annettu väljyyttä: Ne eivät ilmaise tarkasti rakennusten seinälinjojen sijaintia vaan ne kuvaavat sitä alaa, jolle saa rakentaa. Tällä pyritään siihen, että sairaalan tuleva rakennussuunnittelu olisi joustavaa ja myös mahdollistaisi tasokkaiden ja viihtyisien sisäympäristöjen ja aivan uudenlaisten innovatiivisten ratkaisujen luomisen rakennuksen suunnitteluvaiheessa. Lisärakentaminen on järjestetty siten, että asemakaavalla suojellut rakennukset säilyvät.

Asemakaavakartassa on esitetty Uuden Lastensairaalan kohdalle rakennusala myös nykyisen Hallintotornin ja keskuskeittiön kohdalle. Tämänhetkisessä rakennusvaiheessa HUS kuitenkin haluaa säilyttää Hallintotornin sekä keskuskeittiön ja Uuden Lastensairaalan volyyymi sijoittuu kokonaan purettavan Materiaalikeskuksen kohdalle lähemmäksi Stenbäckinkatua. Materiaalikeskuksen edessä olevalle puistomaiselle vyöhykkeelle rakennetaan Uuden Lastensairaalan saattoliikennealue. Kadun varteen kuitenkin tulee istuttaa puita, jolloin kadun puistokatuomainen ilme säilyy. Uuden Lastensairaalan matala, 2–3-kerroksinen ja lustaosa sopeuttaa nykyaikaisen rakennusvolyymin mittakaavaan Lastenklinikan 40-luvun pienimuotoiseen mittakaavaan. Uuden Lastensairaalan korkeammat osat jäävät jalustan päälle ensimmäisten kerrosten julkisivulinjaa taaemmaksi. Rakennuksen ensimmäinen kerros on sisäänvedetty ja sisäänkäynti on ulokkeen alla. Uutta Lastensairaala ja Lastenkliniikkaa yhdistävä käytävä kaareutuu ja toista Lastenlinnan ja Lastenklinikan kaareutuvia teemoja. Näin uusi rakentaminen luo alueelle uutta kerroksellisuutta, joka toisaalta edustaa omaa aikakauttaan, mutta ottaa huomioon ympäröivien rakennuksien teemoja. Uuden Lastensairaalan yhdistyminen Naistenklinikkaan sen siipiosan päädyistä noin kolmannen kerroksen kohdalta on käytännöllisesti toimiva ratkaisu. Naistenklinikan päätyyn sijoittuessaan uusi rakennus ei peitä Naistenklinikan kaakkoon suuntautuvaa pihaa eikä pääjulkisivuja. Uusi Lastensairaala yhdistyy alakerroksestaan Naistenklinikan puistoon ja puistoa voidaan näin hyödyntää entistä paremmin myös Uuden Lastensairaalan käytössä. Naistenklinikan lännenpuoleisen siipiosan eteen jää 30–40 metriä avaraa tilaa ja sen ikkunoista avautuu näkymiä vielä senkin jälkeen, jos Hallintotornin tai keskuskeittiön kohdalle sijoitetaan tulevaisuudessa lisärakentamista. Meilahden 16-kerroksinen pääsairaala kuitenkin säilyttää dominanttiasemansa maisemassa, sillä se sijaitsee 17 metriä korkeammalla tontin korkeuseroiltaan voimakkaasti vaihtelevassa maastossa kuin 8-kerroksinen Uusi Lastensairaala.

Uuden Lastensairaalan rakennusala on myös riittävän kaukana Stenbäckinkadun kaakkoispuolen 2–3-kerroksisista Taka-Töölön pienkerrostaloista. Etäisyys täyttää 45 asteen valokulman eikä rakennus piennä asuinrakennusten kaakkoispuolella olevia oleskelupihoja.

Lastensairaalan ulokkeen alla olevan tilan valaistukseen sekä 1. kerroksen julkisivun jäsentelyn vivahteikkuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lastensairaalan läpi kulkevan kulkuaukon valoisuuteen ja viihtyvyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja sen suunnittelussa tulee ottaa huomioon näkemät kadulle.

Trauma- ja syöpäsairaalan Paciuksenkadun puoleista katujulkisivua tulee jäsenellä Meilahden pääsairaalan koordinaatistossa olevin porrastuksin. Julkisivu saa paikoin ulottua tontin rajalle asti. Julkisivun ja kadun väliin jääviin tiloihin tulee tehdä istutuksia. Istutettavien puiden tulee olla mäntyjä. Olemassa olevia mäntyjä tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää.

Trauma- ja syöpäsairaalan sekä lastensairaalan sisätiloista tulee avata näkymiä ympäristöön mahdollisuuksien mukaan myös käytävä- ja aula-tiloista.

Katosten, lasikatteiden sekä rakennusten välissä olevien yhdyskäytävien rakenteiden tulee näyttää mahdollisimman ohuilta.

Trauma- ja syöpäsairaalan pääsisäänkäynnit tulee toteuttaa siten, että ne ovat helposti orientoitavissa. Sairaalan Yk-2 -merkityn rakennusalan alle jäävä ulkotila (Trauma- ja syöpäsairaalan saattoalue) tulee jäsentää selkeäksi kokonaisuudeksi ja sen viihtyvyyteen ja valaistukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Sairaala-alueen pääsisääntulon kallioalueen ympäristön maisemalliseen jäsentelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Teknisten tilojen ja laitteiden sekä maanalaisia tiloja palvelevien kuilujen ja hormien sovittamiseen kaupunkikuvaan ja olemassa oleviin rakennuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Vesikaton päälle tulevat ilmanvaihtohormit, lauhduttimet, hajottajat, puhaltimet, piiput, hormien yläosat ja muut kalusteet on suunniteltava, sijoitettava ja suojattava siten, että ne eivät häiritse rakennuksen arkkitehtuuria, kaupunkikuvaa ja kaupunkinäkymiä.

Liikenne, jalankulkualueet, pyöräily ja orientoitavuus

Meilahden katuverkosta on tehty hakijan toimesta liikenteen toimivuus-tarkastelu (Sito). Sairaala-alueen matkatuotos on nykytilanteessa noin 15 000 käyntiä/arkivrk. Vuonna 2020 tuotoksen arvioidaan olevan noin 20 000 käyntiä/arkivrk. Alueen tuottama ajoneuvoliikennemäärä on nykyisin noin 10 300 ajon./arkivrk. Vuoden 2020 tilanteessa sen arvioidaan olevan noin 12 500 ajon./arkivrk.

Parantamalla sairaala-alueen yhteyksiä katuverkkoon turvataan Haartmaninkadulla sijaitsevan sairaala-alueen pääliittymän toimivuus myös tulevaisuudessa liikennemäärien kasvaessa.

Asemakaavamuutokseen sisältyy uusi valo-ohjattu katuliittymä sairaala-alueelle Paciuksenkadulta. Liittymään rakennetaan sairaala-alueelle vasemmalle kääntyville oma kaista. Liittymäalueen pohjoispuolella nykyisin sijaitseva valo-ohjattu suojatieylitys siirretään uuden liittymän yhteyteen. Paciuksenkadun ja Stenbäckinkadun risteykseen rakennetaan Stenbäckinkadulle vasemmalle kääntyville oma kaista. Stenbäckinkadulla Uuden Lastensairaalan saatto-/ambulanssiliikenne ja pysäköinti-liikenne erotellaan toisistaan järjestämällä molemmille omat tonttiliittymät. Uuden Lastensairaalan huoltoliikenne johdetaan huoltopihalle nykyisen P2-pysäköintilaitokseen johtavan liittymän ja ajorampin kautta.

Sairaala-alueen jalankulkuyhteyksiä sekä orientoitavuutta parannetaan palvelemaan alueella liikkuvia työntekijöitä ja asiakkaita. Tukholmankatu, Haartmaninkatu ja Paciuksenkatu kuuluvat kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon mukaisiin pääreitteihin, joiden suunnittelu on lähivuosien ohjelmassa. Alueen ulkopuolista pyöräliikennettä ei ohjata kulkemaan sairaala-alueen läpi. Sairaala-alueella pyöräily tapahtuu ajoneuvoliikenteen väylillä. Bussiliikenteen pysäkeille varataan tilaa pääsisääntulon kallioalueen vierestä.

Esteettömyys

Asemakaava-alue on esteettömyyden kannalta paikoin vaativaa maaston tasoerojen takia. Sairaalarakennusten kaikki pääsäännökäynnit ovat kuitenkin esteettömästi saavutettavissa.

Suojeltujen rakennusten käyttötarkoituksenmukaisen korjaamisen, kunnostamisen ja lisärakentamisen salliminen määräyksellä edesauttaa hissien, luiskien ja muiden esteettömyyttä edistävien rakenteiden rakentamisen suojeltaviin rakennuksiin, mikäli niissä on niiden osalta puutteita.

Sairaala-alue sijaitsee vilkkaiden liikenneväylien keskellä eivätkä alueen ulkotilat ole melun ja liikennepäästöjen vuoksi sopivia oleskelun paikkoja. Uusiin rakennuksiin rakennettavat viihtyisät valokatteiset tilat toimivat sekä esteettömästi saavutettavina että melulta ja liikennepäästöiltä suojattuina oleskelualueina potilaille ja työntekijöille.

Luonnonympäristö

Lastenklinikan ja Naistenklinikan puistot ja niiden lähiympäristö on merkitty suojeltaviksi alueiksi, jotka ovat kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvan kannalta merkittäviä. Aluetta tulee kunnostaa ympäristöön ja alueen historiallisiin arvoihin sopivilla materiaaleilla, istutuksilla ja pihakalusteilla. Aluekokonaisuuden kannalta merkittävä ja puutarhateollisesti arvokas jalopuulajisto, kasvillisuussommitelmat sekä puutarharakenteet, kuten kivimuuriadat, tulee säilyttää ja tarvittaessa uudistaa siten, että alueen alkuperäinen ominaisluonne säilyy.

Sairaala-alueen pääsisääntuloalueen luonnonmukaisina säilyneet avokalliot ja Lastenklinikan pohjoispuolella oleva luonnonmukainen kallio-alue puustoineen sekä entisen sairaanhoitajien asuntolan ympäristö (Tukholmankatu 8 F) on merkitty istutetuiksi tai luonnonmukaisena säilytettäväksi alueen osiksi, jossa tulee olla puita ja pensaita. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia kulkuteitä huolellisesti maastoon sovittaen. Kaupunkikuvallisesti arvokas puusto ja avokalliot tulee säilyttää.

Muille, uudemmmille istutettaville tai jo istutetuille alueen osille on annettu määräys: Istutettava tai istutettu alueen osa. Istutusten tulee olla alueen ominaispiirteisiin sopivia. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia kulkuteitä huolellisesti maastoon sovittaen. Muurit ja terassoinnit tulee rakentaa luonnonkivistä. Olemassa olevaa puustoa ja kasvillisuutta tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää.

Suojelukohteet

Alue on valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (Meilahden sairaala-alue, RKY 2009).

Suunnittelun lähtökohtana on ollut uudisrakentamisen sovittaminen alueen arvokkaaseen ympäristöön sen toimintoja ja rakennetta tukien. Asemakaavalla suojellaan samat rakennukset kuin voimassa olevassa kaavassa. Suojelumääräyksiä on hakijan esityksestä arvioitu uudeleen. Suojelumääräykset mahdollistavat suojelun siten, että sairaalan erityistarpeet ja kehittämismahdollisuudet voidaan ottaa huomioon suojeltuja rakennuksia ja ympäristöä kunnioittaen. Sr-1-merkinnällä suojeltuja kohteita ovat Palvelukeskus, entinen lämpökeskus sekä Lastenkli-

nikka ja sr-2-merkinnällä suojeltuja kohteita Naistenklinikka, Silmä-korvasairaala, entinen sairaanhoitajien asuntola korttelin luoteiskulmassa sekä Meilahden pääsairaala.

Asemakaavassa rakennusten suojelusta on määrätty suojeluluokka, ja suojelun perusteet (sr-1 ja sr-2 -merkinnät ja niiden selitykset) sekä suojelun tavoitteet. Suojelun tavoitteet ovat sekä sr-1 että sr-2 kohdalla samat, koska vuoden 2006 asemakaavassa näiden suojeluluokkien suojelutavoitteiden erot ovat olleet hyvin pienet ja niitä on vaikea erotella käytännössä. Rakennusten muutos-, korjaus- ja lisärakentamissuunnittelun yhteydessä voidaan kartoittaa tarkemmin kunkin kohteen historialliset ja rakennustaiteelliset arvot neuvotteluissa museoviranomaisen kanssa ja saada heiltä asiantuntevaa ohjeistusta.

Rakennetun ympäristön arvot

Kaava-alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettukulttuuriympäristökohde (RKY 2009, Meilahden sairaala-alue). Alue on sairaalarakentamisen historian ja sairaalatoiminnan kannalta arvokas alue.

sr-1

Rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti huomattavan arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa saa suorittaa käyttötarkoituksen edellyttämiä muutos-, korjaus- ja lisärakentamistöitä. Muutos-, korjaus- ja lisärakentamistyöt tulee sopeuttaa rakennuksen historialliseen arvoon ja arkkitehtuurin ominaispiirteisiin. Muutos-, korjaus- ja lisärakentamistöiden lähtökohtana tulee ensisijaisesti olla, että rakennuksen alkuperäiset yksityiskohdat, materiaalit ja värit säilytetään. Rakennuksen muutos-, korjaus- ja lisärakentamistöistä tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista. Lupahakemukseen tulee liittää asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys.

sr-2

Kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa saa suorittaa käyttötarkoituksen edellyttämiä muutos-, korjaus- ja lisärakentamistöitä. Muutos-, korjaus- ja lisärakentamistyöt tulee sopeuttaa rakennuksen historialliseen arvoon ja arkkitehtuurin ominaispiirteisiin. Muutos-, korjaus- ja lisärakentamistöiden lähtökohtana tulee ensisijaisesti olla, että rakennuksen alkuperäiset yksityiskohdat, materiaalit ja värit säilytetään. Rakennuksen muutos-, korjaus- ja lisärakentamistöistä tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista. Lupahakemukseen tulee liittää asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys.

Korttelia ympäröivät kiviaidat tulee säilyttää. Lastensairaalan kohdalla kiviaitaa saa osittain purkaa saattoliikenteen ajoliittymien kohdalta.

Maanalaiset varaukset

Asemakaavan muutoksessa on varauduttu jalankulkuyhteyteen metron toisen linjan Meilahden asemalta. Yhteys sijoittuu Naistenklinikan itäpuolelle Haartmaninkadun viereen. Helsingin yleiskaava 2002:ssa on liikennetunnelivaraus Tukholmankadun alla. Kaava-alueen pohjoisreunassa on varattu tila liikennetunnelin vaatimalle 10 metrin suoja-alueelle. Paciuksenkadun itäpuolella Seurasaarentien kohdalla on tilavaraus rakennusviraston kunnallistekniikan tukikohdalle, jonka suoja-alue ulottuu asemakaava-alueelle.

Asemakaavaan on merkitty ma-merkinnällä syöpäsairaalan maanalaisen Linarcin tilat ja sädehoidon tilat.

Yhdyskuntatekninen huolto

Asemakaava-alue liitetään olemassa oleviin kunnallisteknisiin verkostoihin. Sähköverkon osalta kaavamuutosalueen täydennysrakentaminen liitetään Meilahden sairaala-alueen omaan sähköverkkoon. Paciuksenkadun suuntainen kaukolämpöputki, joka sijaitsee pieneltä osin tontin puolella, siirretään tarvittaessa katualueelle.

Maaperän rakennettavuus ja puhtaus

Uuden Lastensairaalan ja Traumasairaalan alue on hyvää rakentamisaluetta, kitkamaata ja kallioista. Kellaritilojen sijoituksessa on otettava huomioon olemassa olevat maanalaiset tilat, joita on kaava-alueella paljon.

Maanalaisten väestönsuoja-, pysäköinti- ja huoltotilojen tarvitsemat kalliorakenteet suojaetäisyyksineen rajoittavat alueen avolouhinnan mahdollisuutta. Avolouhinnan rajoitteet johtavat alueen keskimääräisesti matalaan perustamissyvyyteen ja osalla aluetta vain yhteen 5 m korkeaan kellarikerrokseen. Syvien perustusten toteutuksen edellytyksenä on, että kalliomassan liikkeet ovat hallittuja niin rakennusten perustusten kuin kalliotilojen kohdalla.

Uuteen Lastensairaalaan saadaan rakentaa kaksi kellarikerrosta. Alin louhintataso on -3,0. Lastenkliniikkaan liittyvän osan alapuolella on väestönsuoja/pysäköintilaitos, jonka katto on tasolla +3,7. Väestönsuojan

yläpuolella on oltava kalliota vähintään 8 m. Kalliota voidaan tarvittaessa lujittaa. Yksi väestönsuojan kuilu joudutaan siirtämään.

Trauma- ja syöpäsairaalaan alueella saadaan rakentaa 1–2 kellarikerrosta. Alin louhintataso on +10,0. Traumasairaalan alueella kellarirakentamisessa on otettava huomioon rakennusten alla kulkevat noin tasolla +12 olevat rakennuksia yhdistävät betonitunnelit. Viereisen kallioalueen keskellä oleva väestönsuoja sekä alueen alapuolella oleva pysäköintilaitos, huoltotilat ja niiden ajotunneli on otettava huomioon louhinnassa. Rakennusalueella on ainakin 6 pysäköintilaitoksen ja huoltotilojen kuilua, joista osa joudutaan siirtämään.

Yleiset varotoimet muille rakenteille

Asemakaava-alueella on useita olemassa olevia kalliotiloja ja rakenteita, joita joudutaan ottamaan huomioon tai muuttamaan rakentamisen aikana. Rakentaminen ei saa aiheuttaa vahinkoa rakennuksille, maanalaisille tiloille, rakenteille, yhdyskuntatekniikan verkostoille, kaduille, puustolle eikä sairaalan värinäherkille laitteille. Rakennettaessa tai louhittaessa korttelialueilla on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet. Ennen rakennus- tai louhintaluvan myöntämisestä tulee esittää hyväksyttävät suunnitelmat kallion sekä rakennusten liikkeiden ja värinäiden seurannasta.

Pelastusturvallisuus

Kaava-alueelta on laadittu pelastusreittikaavio (liitteenä).

Maanalaisia pysäköintilaitoksen tiloja saa käyttää väestönsuojatarkoituksiin.

Uudisrakennuksia rakennettaessa olemassa olevien väestönsuojatilojen suojakäyttöä ei saa vaarantaa. Työnaikaisista käyttökatoksista on neuvoteltava pelastuslaitoksen kanssa.

Maan pinnalle johtavien väestönsuoja- pysäköinti- ja huolto- ja muiden maanalaisten tilojen pystykuiluja saadaan siirtää uudisrakentamisen ja muun rakentamisen tieltä pelastuslaitoksen hyväksymällä tavalla.

Ennen rakennusluvan myöntämisestä tulee laatia tilan ja sen vaikutusalueen käyttöä koskeva hyväksyttävä riskikartoitus tai arvio, jonka toimenpiteiden toteuttamisesta on sovittava rakennusvalvonta- ja pelastusviranomaisen kanssa.

Ympäristöhäiriöt

Kaava-alueelle kohdistuvaa ympäristömelua on arvioitu erillisessä meluselvityksessä, jossa on esitetty olemassa olevien rakennusten sekä mahdollisten uusien rakennusmassojen julkisivuille kohdistuvat melutasot. Myös ns. piha-alueiden melutasot on esitetty selvityksessä. Meluselvityksen pohjalta on kaavassa tarvittavin kohdin rakennusalojen rajoille merkitty julkisivuun kohdistuva liikenteen päivääkainen melutaso, jonka mukaan rakennuksen ääneneristävyys voidaan mitoittaa. Melutason ohjearvojen mukaan päivääkana sisällä asuin-, potilas- ja majoitushuoneissa tai opetus ja kokoontumistiloissa tulee melutason olla korkeintaan 35 dB. Liike- ja toimistohuoneissa vastaava sallittu äänitaso on 45 dB.

Kaavamääräyksellä on kiinnitetty huomiota liikennepäästöjen haittojen torjumiseen rakennusten ilmanvaihdon suunnittelussa, koska kaavassa osoitetaan rakentamista mm. Paciuksenkadun välittömään läheisyyteen. Katuliikenteen päästöjen torjumiseksi on suositeltavaa järjestää ilmanotto hyvin suodatettuna ja mahdollisimman etäältä sekä ylhäältä päästölähteisiin nähden.

5

ASEMAKAAVAN TOTEUTTAMISEN VAIKUTUKSET

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön

Kaupunkirakenne alueella tiivistyy. Vapaan rakennusmaan vähentyessä ja toiminnallisten tarpeiden vaatimuksesta sairaala-alueella siirytään erillisten rakennusten järjestelmästä tiiviiseen rakennemalliin, jossa rakennukset ovat kytköksissä toisiinsa tai sijaitsevat lähekkäin. Tällä vastataan tiivistyvän kaupunkirakenteen ja keskitettävien sairaalatoimintojen haasteisiin. Kun Meilahden sairaala-alue aikoinaan perustettiin, se sijaitsi kaukana kaupungin keskustasta. Nykyisin ja tulevaisuudessa alue liittyy yhä vankemmin keskustan toimintoihin ja julkiseen liikenteeseen ja jäsentyy ilmeeltään kaupunkimaisemmaksi.

Vaikutukset kaupunkikuvaan ja maisemaan

Uudet rakennukset ovat mittasuhteiltaan suurempia kuin alueella jo olevat rakennukset ja vaikuttavat alueen yleisilmeen muuttumiseen. Huolellisella suunnittelulla ja paneutumalla nykyisen rakennuskannan yleisilmeeseen voidaan luoda olemassa olevan ympäristön ominaispiirteisiin sopivia uusia rakennuksia. Katoille sijoitettavat yhä lisääntyvät tekniset tilat ja laitteet suunnitellaan osaksi rakennusten arkkitehtuuria siten, että ne sopivat kaupunkikuvaan. Näin uudet rakennukset tuovat

alueelle ja kaupunkikuvaan uudenlaisen kerrostuman, joka rikastuttaa ympäristöä positiivisella tavalla.

Stenbäckinkadun varrelta häviää suuri osa nykyisin puistomaisena osana olevaa aluetta Uuden Lastensairaalan tieltä. Saattoliikenteen järjestelyt vaativat tilaa. Uuden Lastensairaalan kohdalla saattojärjestelyt on saatu pysymään pinta-alaltaan kuitenkin pieninä verrattuna esimerkiksi Naistenklinikan tai Lastenklinikan saattoalueisiin, koska rakennuksen kellariin on voitu järjestää pysäköintitilat asiakkaille. Stenbäckin puistokatumainen luonne säilyy, sillä sen varteen tulee istuttaa puita ja vanhat muurimaiset kiviaidat tulee säilyttää. Uusi Lastensairaala rajaa katutilaa nykyistä kaupunkimaisemmaksi. Nykyisin tonttiliittymän kohdalla olevan avoimen, laajan ajoliittymän järjestelyt ja sen kaupunkikuvallinen ilme selkiytyvät. Uuden Lastensairaalan kulkuaukosta muodostuu porttimainen saapumispaikka tontille, kuten Naistenklinikan kulkuaukko on. Keskuskeittiön huoltopiha ei enää saa niin korostettua asemaa kaupunkikuvassa kuin sillä nyt on, vaan se jää enemmän piiloon katunäkymästä.

Myös Paciuksenkadun varsi muuttuu kaupunkimaisemmaksi, kun Trauma- ja syöpäsairaalan uusi julkisivu rajaa katua. Tähän asti Paciuksenkadun puoli on ollut sairaala-alueen "takapihaa". Tulevan Trauma- ja syöpäsairaalan kohdalla oleva laboratoriorakennus puretaan. Uusien rakennusten ja istutusten rytmittäminen sekä uuden ajoliittymän rakentaminen parantavat Paciuksenkadun kaupunkikuvallista ilmettä, katukuva siistyy ja Paciuksenkadun puoleinen takapihamainen olemus muuttuu arvokkaaksi kaupunkiympäristöksi.

Vaikutukset liikenteeseen

Paciuksenkadun uusi liittymä sekä Paciuksenkadun ja Stenbäckinkadun risteyksen uudet liittymäjärjestelyt vähentävät Haartmaninkadun pääliittymän kuormitusta.

Pysäköinnin ja huoltoliikenteen keskittäminen pääasiassa maanalaisiin tiloihin parantaa korttelialueiden olosuhteita, kun maan pinnalta poistuu liikennettä ja pakokaasupäästöjä. Näin mahdollistetaan myös viihtyisien kävely-yhteyksien kehittäminen.

Pääsisääntuloalueen bussipysäkkijärjestelyillä mahdollistetaan tulevien bussilinjojen päättäminen sairaala-alueelle.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, viihtyvyyteen, turvallisuuteen, ja jalankulkuun

Asemakaavan toteuttaminen parantaa laadukkaan erikoissairaanhoidon saatavuuden edellytyksiä pääkaupunkiseudulla ja myös valtakunnallisella tasolla. Suojeltujen rakennusten käyttötarkoituksenmukaisen korjaamisen, kunnostaminen ja lisärakentamisen salliminen edesauttaa nykyaikaisten toimivien sairaanhoitotilojen rakentamista myös vanhoihin rakennuksiin ja siten mahdollistaa suojeltujen rakennusten käytön edelleen sairaalakäytössä.

Asemakaava luo edellytykset melun ja ilmanlaadun kannalta terveellisen ja viihtyisän sairaalaympäristön aikaansaamiseksi. Kaavamuu-alueen melu- tai ilmanlaatutilanteen ei arvioida muuttuvan merkittävästi nykytilanteesta. Uusiin rakennuksiin rakennettavat valoisat aula- ja käytävätilat sekä valokatteiset sisäpihat toimivat sekä esteettömästi saavutettavina että melulta ja liikennepäästöiltä suojattuina oleskelualueina potilaille ja työntekijöille. Rakennusten, jalankulkureittien, saattoalueiden, ajoliittymien ympäristöjen selkiyttäminen sekä ulkoalueiden tasokas valaistus lisää alueella liikkuvien viihtyisyyttä ja turvallisuutta.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa katualueiden muutoksista arviolta 500 000 euroa. Laskelma ei sisällä mahdollisia työnaikaisia liikennejärjestelyjä.

6

ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN TOTEUTUS

Uuden Lastensairaalan rakentaminen aloitetaan mahdollisimman pian kaavan lainvoimaisuuden jälkeen. Tavoitteena on, että rakennus valmistuu vuonna 2017. Trauma- ja syöpäsairaalan suunnittelu aloitettaneen vuoden 2014 lopulla.

7

SUUNNITTELUN VAIHEET

Vireilletulo, osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on tullut vireille Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän (HUS) hakemuksen johdosta (saapunut 31.1.2013). Hakemuksessa esitetään, että sairaala-alueen tarpeet ovat kasvaneet ja pyydetään voimassa olevan asemakaavan tilavarauksia päivittämistä

ajanmukaisiksi. Myös suojelumääräyksien sitovuutta toivotaan uudeen tarkasteltaviksi.

Kokonaisvaltaisen yleissuunnitelman laatimiseksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS) ja kaupunkisuunnitteluvirasto ohjasivat ja arvioivat kolmea rinnakkaista luonnossuunnitelmaa vuoden 2012 lopulla. Töistä saatujen tulosten perusteella laadittiin suunnitteluperiaatteiden luonnos.

Vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päiväty 23.4.2013).

Vireilletulosta ilmoitettiin myös vuoden 2013 kaavoituskatsauksessa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Sitä sekä asemakaavan suunnitteluperiaatteiden luonnosta esiteltiin yleisötilaisuudessa Biomedicum Helsinki 1:ssä 20.5.2013. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 8.10.2013 alueen asemakaavan muutoksen suunnitteluperiaatteet kaavoituksen pohjaksi.

Asemakaavan muutosluonnos ja selostusluonnos olivat nähtävänä 17.12.2013–20.1.2014 Töölön kirjastossa, Topeliuksenkatu 6, Meilahti, HUS, Hallintokeskuksen ala-aulassa, Stenbäckinkatu 9, 1. krs, esittelytila Laiturilla, Narinkka 2, kaupungin ilmoitustaululla, Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13 sekä www.hel.fi/ksv (kohdassa Nähtävänä nyt).

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoshankkeesta on järjestetty maankäyttö- ja rakennuslain 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu 20.3.2013.

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaisyhteistyötä rakennusvalvontaviraston, kaupunginmuseon, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän HSL, Helsingin Energian ja Helen Sähköverkko Oy:n kanssa.

Suunnitteluperiaatteiden luonnoksesta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin kannanotot rakennusvirastolta, kaupunginmuseolta (yhdessä Museoviraston kanssa), Helsingin Energialta sekä sosiaali- ja terveysvirastolta.

Kaavaluonnoksesta saatiin kannanotot rakennusvirastolta, kaupunginmuseolta (yhdessä Museoviraston kanssa), Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä HSL, Helsingin Energialta, kiinteistövirastolta ja HUS-kuntayhtymältä.

Rakennusvirastolla ei ollut kannanotoissaan huomautettavaa. Kaupunginmuseo yhdessä Museoviraston kanssa painottaa lausunnoissaan, että alue on valtakunnallisesti tärkeää ja kulttuurihistoriallisesti merkittävää aluetta ja esittävät useita alueen rakennetun ympäristön suojeleluun, historiallisiin ja kaupunkikuvallisiin arvoihin sekä suojelumerkintöihin liittyviä kannanottoja. Sosiaali- ja terveystieteiden virasto korostaa tärkeinä huomioitavina asioina sairaala-alueen kehittämistä, keskittämistä, uudistamista sekä liikennejärjestelyjen sujuvuutta. HSL pitää tärkeänä kehittää sairaala-alueen bussiliikenteen järjestelyjä, mm. bussien päätepysäkkien sijoittamista tontille. Kiinteistövirasto toivoo, että kaava-suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon myös Haartmanin sairaalan sujuva, turvallinen ja esteetön saavutettavuus. Helsingin Energia esittää, että jatkosuunnittelussa huomioidaan toimitusvarman energiahuollon merkitys ja toivoo että Helsingin Energialla on mahdollisuus osallistua suunnitteluun jo varhaisessa vaiheessa. HUS-kuntayhtymä katsoo, että kaavaluonnoksessa esitetyt rakennusalat ovat riittävät ja toimivat, mutta suojelumääräykset eivät ole sairaalan vaativien somaattisten erikoissairaanhoidon kehittämisen kannalta realistiset ja niitä sekä hoitajien asuntolarakennuksen suojelumerkinnän purkamista tulisi kaavan jatkotyössä vielä miettiä siten, että sairaalan toiminta olisi suojeltavissa rakennuksissa myös tulevaisuudessa mahdollista.

Esitetyt kannanotot on otettu ehdotuksen valmistelussa huomioon niiltä osin kuin ne ovat kaavan päätavoitteen kanssa yhdenmukaisia.

Esitetyt mielipiteet

Asemakaavan muutosluonnoksesta ei esitetty mielipiteitä.

Lausunnot sekä nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset

Asemakaavan muutosehdotus oli julkisesti nähtävillä 23.5.–23.6.2014.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta, Museovirasto, kaupunginmuseon johtokunta, ympäristökeskus, Helsingin Energia -liikelaitos, Helen Sähköverkko Oy, HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Ehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Museovirasto ilmoitti, että antaa lausuntonsa yhteistyössä kaupungin-museon kanssa. Sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitos ei ole lausuttavaa asemakaavan muutosehdotuksesta. HSY:n lausunnossa esitettiin, että Stenbäckinkadun ja Linnankoskenkadun risteyksestä alkava kaakkoon johtava jätevesitunneli tulee merkitä asemakaavaan samalla merkinnällä kuin muutkin tunnelit. ELY-keskuksen lausunnossa esitettiin, että suojelumääräyksissä määrätään, että ennen rakennusluvan myöntämistä "tulee pyytää museoviranomaisen lausunto" sekä esitettiin oleskeluparvekkeiden sijoittelua koskevan määräyksen lisäämistä asemakaavamääräyksiin.

Muissa lausunnoissa ei ollut huomautettavaa.

Asemakaavan muutosehdotukseen on lausuntojen johdosta tehty seuraavat tarkistukset:

- HSY:n lausunnon johdosta Stenbäckinkadun ja Linnankoskenkadun risteyksestä kaakkoon johtava jätevesiputki on merkitty asemakaavakarttaan.
- ELY:n lausunnon johdosta oleskeluparvekkeita koskeva määräys on lisätty asemakaavamääräyksiin.

Lisäksi kaavakarttaan on tehty joitakin teknisluonteisia tarkistuksia, jotka eivät muuta ehdotuksen sisältöä.

8 KÄSITTELYVAIHEET

Asemakaavan muutosehdotus esiteltiin kaupunkisuunnittelulautakunnalle 29.4.2014 ja se päätti esittää kaupunginhallitukselle asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on 6.10.2014 muuttanut asemakaavan muutosehdotusta.

Helsingissä 6.10.2014

Olavi Veltheim

Mitä alueelle suunnitellaan

Sairaalakampusalueelle on suunnitteilla laajaa lisärakentamista. Lisärakentamisen taustalla on HUS:n tavoite keskittää erikoissairaanhoidon Meilahden kampukselle. Suurimmat hankkeet ovat uusi lastensairaala, uusi traumasairaala ja syöpäsairaalan laajennus. Lastensairaala tulee korvaamaan Lastenklinikan ja Lastenlinnan tilat, ja traumasairaala Töölön sairaalan. Uusien tilojen tarvittava laajuus on alustavasti yhteensä noin 100 000 kerrosneliömetriä. Lastensairaala tutkitaan sijoitettavaksi Stenbäckinkadun varteen Naistenklinikan ja Lastenklinikan väliin, nykyisen hallinto- ja materiaalikeskuksen paikalle. Trauma- ja syöpäsairaaloiden tilat sijoittuisivat pääosin sairaalatornin länsi- ja luoteispuolelle Paciuksenkadun läheisyyteen. Joitakin vanhoja rakennuksia ja tiloja todennäköisesti puretaan uusien tilatarpeiden vuoksi. Pääkulkuyhteys säilyy Haartmaninkadun puolelta keskusaukiolle.

Asemakaavatyön tavoitteena on turvata sairaalatoiminnan jatkuminen ja kehittäminen keskeisellä paikalla. Uusi rakentaminen on tarkoitus sovittaa olemassa olevaan ympäristöön sen toimintoja ja rakennetta tukien. Tavoitteena on myös parantaa alueen kulkuyhteyksiä ja hahmotettavuutta sekä tuottaa viihtyisää ja toimivaa työympäristöä sairaalahenkilökunnalle sekä parantamista edesauttavat olosuhteet potilaille.

Aloite

Asemakaavan muutos on tullut vireille tontin omistajan hakemuksesta. Muutosta on hakenut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, HUS-Tilakeskus.

Maanomistus

Korttelialueet ovat Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän omistuksessa.

Kaavatilanne

Voimassa olevassa asemakaavassa (2006) kortteli on osoitettu sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueisiin sekä opetustoimintaa ja tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueisiin. Vuoden 2006 kaavan tavoitteena oli vastata rakentamistarpeisiin, joista osa oli kiireellisiä, osa pitkän aikavälin järjestelyjä. Tavoitteena

oli mm. kytkeä keskusaukion uudet sairaalarakennukset yhtenäiseksi kokonaisuudeksi ja jäsentää ulkotilat selkeästi aukioiksi, liikennealueiksi ja puistovyöhykkeiksi. Huolto- ja pysäköintiliikenteen siirtämisellä maanalaisiin tiloihin pystyttiin vapauttamaan maanpäällisiä alueita sairaalatoiminnan kehittämiseen.

Kaava mahdollisti muun muassa ns. Kolmiossairaalan rakentamisen, Haartmanin sairaalan rakentamisen, Lasten- ja nuorten sairaalaan uudet leikkaus- ja teho-osastot, Naistenklinikan laajennuksen (vastasyntyneiden teho-osasto) sekä tutkimuksen ja koulutuksen tilojen laajennukset. Kaavassa oli myös varaus traumasairaallalle, joka ei ole toteutunut. Muut hankkeet on rakennettu tai ne ovat toteutumassa. Kaikki edellisen kaavan (vuodelta 1999) rakennussuojelumerkinnot säilytettiin.

Sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueille on kaa-

23.4.2013

vassa rakennusoikeutta yhteensä 251 000 kerrosneliömetriä, josta uutta kerrosalaa oli noin 63 000 kerrosneliömetriä. Lisäksi tutkimus- ja opetustoiminnalle merkittiin noin 11 000 k-m² uutta kerrosalaa.

Tontilla 5 on voimassa kaava (v. 1999), jossa sallitaan kuusikerroksisen tutkimustoimintaa palvelevan rakennuksen sijoittaminen tontille. Enimmäiskerrosala on 39 500 k-m². Paikalla sijaitsee Biomedicum Helsinki 1.

Yleiskaava 2002:ssa alue on merkitty hallinnon ja julkisen palvelun alueeksi. Pääosa korttelista 15526 on merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi. Yleiskaavassa on esitetty rakennettavaksi tunneli Paciuksenkadulta Nordenskiöldinkadulle. Tunneli tulisi Tukholmankadun alle kaavamuutosalueen pohjoisreunaan.

Muut suunnitelmat ja päätökset

Meilahden sairaala-alue on sisällytetty valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin Museoviraston inventoinnissa (RKY 2009).

Tehdyt selvitykset

HUS teetti vuoden 2012 lopussa kolme rinnakkaista konsulttityötä uusien toimintojen sijoittamiseksi alueelle. Kaupunkisuunnitteluvirasto osallistui lähtötietojen kartoittamiseen sekä arviointiryhmän työskentelyyn. Tulosten perusteella HUS tekee jatkosuunnittelua valitsemansa konsultin kanssa ja tekee tarvittavia lisäselvityksiä. Kaavamuutosalueesta on tehty rakennushistoriallisen selvityksen luonnos, jota täydennetään tarvittavin osin.

Maankäyttösopimus

Kiinteistövirasto valmistelee asemakaavan muutoksen perusteella mahdollisesti kyseeseen tulevan maankäyttösopimuksen hakijan kanssa käytävissä neuvotteluissa.

Vaikutusten arviointi

Kaupunkisuunnitteluvirasto ja muut asiantuntijat arvioivat kaavan toteuttamisen vaikutuksia kaupunkirakenteeseen ja liikennejärjestelmiin, kaupunkikuvaan sekä kulttuurihistoriallisesti merkittäviin ympäristöihin kaavan valmistelun yhteydessä.

Kaavan valmisteluun osallistuminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on lähetetty osallisille ja on nähtävillä suunnitteluperiaatteiden luonnoksen kanssa 6.–31.5.2013:

- Töölön kirjastossa, Topeliuksenkatu 6
- esittely- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2
- kaupunkisuunnitteluvirastossa, Kansakoulukatu 3, 1. krs
- kaupungin ilmoitustaululla, Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13
- www.hel.fi/ksv (kohdassa "Nähtävänä nyt").

Keskustelutilaisuus on 20.5. klo 17–19 Meilahdessa Haartmaninkatu 8, Biomedicum Helsinki1, P-kerros, Seminaarihuone 1–2. Tilaisuudessa esitellään hankkeen lähtökohtia ja tavoitteita.

Kaavan valmistelija on tavattavissa kaupunkisuunnitteluvirastossa sopimuksen mukaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta voi esittää mielipiteen **viimeistään 31.5.2013** kirjallisesti osoitteeseen:

Helsingin kaupunki, Kirjaamo,
Kaupunkisuunnitteluvirasto, PL 10,
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
(käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoises-
planadi 11–13)

tai sähköpostilla helsinki.kirjaamo(a)hel.fi
tai faksilla (09) 655 783

Mielipiteensä voi esittää myös suullisesti
kaavan valmistelijalle.

Viranomais- ja muu asiantuntijayhteistyö
järjestetään erillisin neuvotteluin. Ensim-
mäinen viranomaisneuvottelu järjestettiin
20.3.2013.

Suunnittelun alkuvaiheessa laaditaan
suunnitteluperiaatteet. Suunnitteluperiaat-
teiden, niistä saadun palautteen sekä
HUS:n tekemien tarkennettujen suunni-
telmien pohjalta valmistellaan kaavaluon-
nos. Tavoitteena on, että kaavaluonnos
asetetaan nähtäville mielipiteitä ja lausun-
toja varten marraskuussa 2013. Tarvitta-
essa asemakaavaa valmistellaan osa-
alueittain toteuttamisen edellyttämässä
järjestyksessä.

Tavoitteena on, että ehdotus esitellään
kaupunkisuunnittelulautakunnalle alku-
vuonna 2014.

Lautakunnan puoltama ehdotus asete-
taan julkisesti nähtäville ja siitä pyydetään
viranomaisten lausunnot. Kaavaehdotuk-
sesta voi tehdä muistutuksen nähtävillä-
oloaikana.

Tavoitteena on, että kaavaehdotus on
kaupunginhallituksen ja kaupunginval-
tuuston käsiteltävänä vuoden 2014 aika-
na.

Ketkä ovat osallisia

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset
- Meilahti-seura, Vähä-Meilahti seura, Töölö-seura
- Helsingin Yrittäjät
- Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy, Helsingin Yliopisto
- Biomedicum Helsinki -säätiö, Kiinteistö Oy Biomedicum Helsinki
- Metropolia
- Stiftelsen Nya Barnsjukhusets Stöd – Säätiö Uuden Lastensairaalan Tuki
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: Kiinteistövirasto/ kaupunkimitta-
osasto ja tonttiosasto, Helsingin Ener-
gia, Helen Sähköverkko Oy, raken-
nusvirasto, kaupungin museo, raken-
nusvalvontavirasto, sosiaali- ja terve-
ysvirasto, HSL,
- muut asiantuntijaviranomaiset: Uudenmaan ELY-keskus, Museoviras-
to

Mistä saa tietoa

Suunnittelun etenemistä voi seurata kau-
punkisuunnitteluviraston internet-
palvelusta: www.hel.fi/ksv kohdassa
Suunnitelmat kartalla.

Suunnittelusta tiedotetaan

- kirjeillä osallisille (asunto-
osakeyhtiöiden kirjeet lähetetään
isännöitsijöille, joiden toivotaan toimit-
tavan tiedon osakkaille ja asukkaille)
- Helsingin Uutiset -lehdessä
www.hel.fi/ksv (kohdassa "Nähtävänä
nyt")
- Helsingin kaavoituskatsauksessa.

Asemakaavaehdotuksen julkisesta nähtä-
villäolosta tiedotetaan kuulutuksella, joka
julkaistaan Helsingin Sanomissa, Hufvud-

stadsbladetissa ja Metrossa sekä viraston internet-sivuilla (www.hel.fi/ksv).

Kaavaa valmistelee

arkkitehti Kerttu Kurki-Issakainen
puhelin 310 37477
sähköposti [kerttu.kurki-issakainen\(a\)hel.fi](mailto:kerttu.kurki-issakainen(a)hel.fi)

toimistopäällikkö Satu Tyynilä
puhelin 310 37187
sähköposti [satu.tyynila\(a\)hel.fi](mailto:satu.tyynila(a)hel.fi)

arkkitehti Leena Makkonen
puhelin 310 37263
sähköposti [leena.makkonen\(a\)hel.fi](mailto:leena.makkonen(a)hel.fi)

liikennesuunnittelija Mika Kaalikoski
puhelin 310 37433
sähköposti [mika.kaalikoski\(a\)hel.fi](mailto:mika.kaalikoski(a)hel.fi)

insinööri Seija Narvi
puhelin 310 37255
sähköposti [seija.narvi\(a\)hel.fi](mailto:seija.narvi(a)hel.fi)

diplomi-insinööri Matti Neuvonen
puhelin 310 37311
sähköposti [matti.neuvonen\(a\)hel.fi](mailto:matti.neuvonen(a)hel.fi)

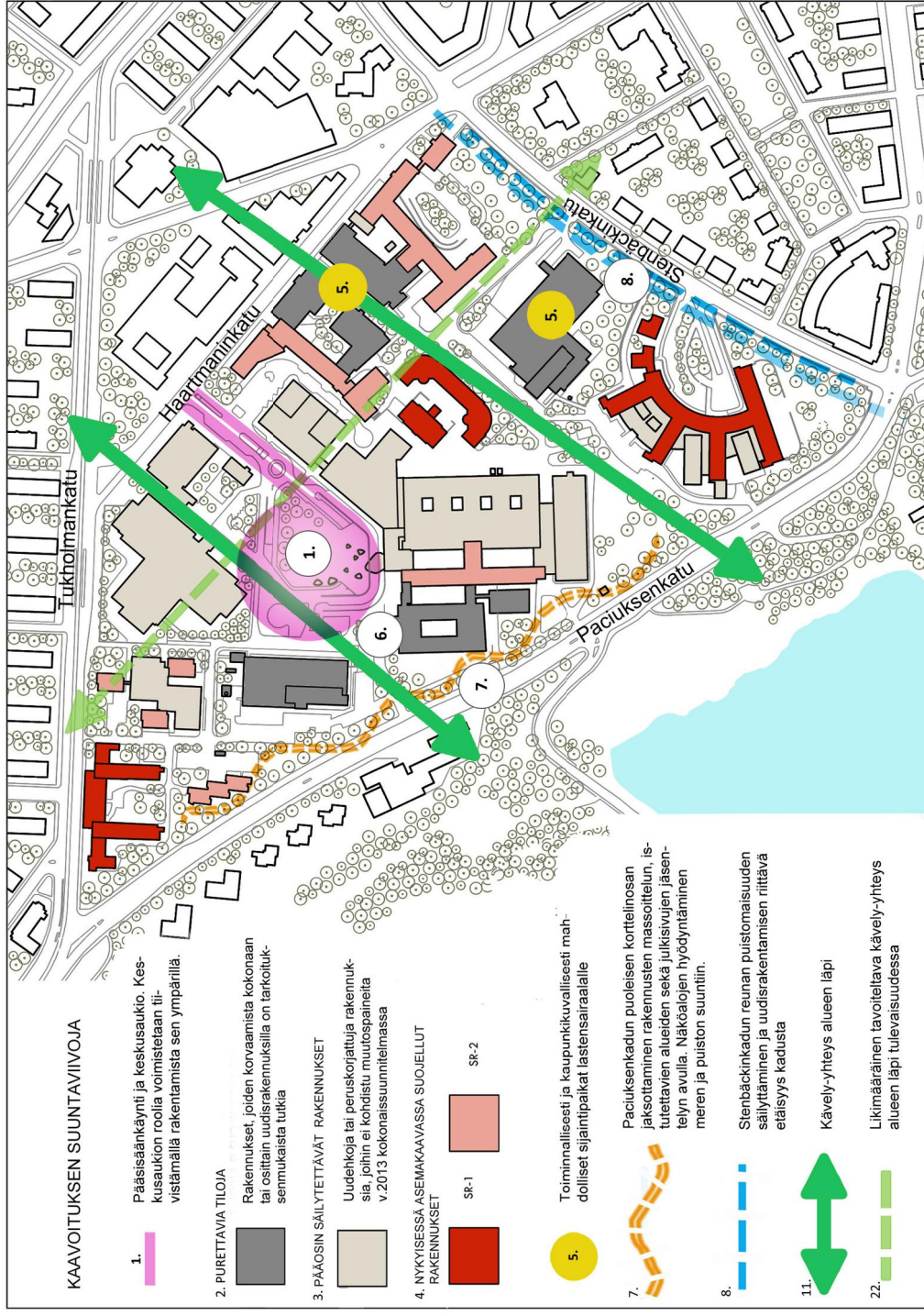

Meilahden sairaala-alueen suunnitteluperiaatteet

KSLK 8.10. 2013

SITOVAT SUUNNITTELUPERIAATTEET

1. Pääsisäänkäynti ja keskusaukio. Pääkulkuyhteys säilyy Haartmaninkadulta keskusaukiolle. Keskusaukion roolia voimistetaan tiivistämällä rakentamista sen ympärillä.
2. Rakennukset, joiden korvaamista kokonaan tai osittain uudisrakennuksilla on tarkoitus senmukaista tutkia
3. Uudehkoja tai peruskorjattuja rakennuksia, joihin ei kohdistu muutospaineita v.2013 kokonaissuunnitelmassa
4. Suojeltuja (SR-1, SR-2) rakennuksia vuoden 2006 kaavan mukaan. Suojelustatukset säilytetään pääosin. Suojeltujen rakennusten ympärillä ja yhteydessä tarvitaan hienovaraista käsittelyä.
5. Toiminnallisesti ja kaupunkikuvallisesti mahdolliset sijaintipaikat lastensairaalaralle ovat nykyisen hallinto- ja materiaalikeskuksen paikka sekä Naistenklinikan ja silmä- ja korvasairaalan välinen alue. Molemmat vaihtoehdot edellyttävät rakennusten ja tilojen purkamista sekä toimintojen uudelleen sijoittelua. Rakennuspaikkoja voidaan käyttää myös sairaalan muiden ydintoimintojen tarpeisiin.
6. Trauma- ja syöpäsairaalojen tiloja suunnitellaan keskusaukion ympärille sekä sairaalatornin länsipuolelle ja nykyisen syöpäsairaalan paikalle. Ratkaisu vaatii rakennusten ja tilojen purkamista sekä mahdollisesti toimintojen osittaista uudelleen sijoittelua.
7. Paciuksenkadun puoleisen korttelin osan jaksoittaminen rakennusten massoiteluun, istutettavien alueiden sekä julkisivujen jäsentelyn avulla. Näköalojen hyödyntäminen meren ja puiston suuntiin.
8. Stenbäckinkadun reunan puistomaisuuden säilyttäminen ja uudisrakentamisen riittävä etäisyys kadusta.
9. Kulkuyhteyskien (ajoyhteydet, pelastustiet, ambulanssi- ja huoltoliikenne, kävely-yhteydet) turvaaminen.
10. Orientoitavuuden parantaminen alueella.
11. Likiääräiset jalankulun kulkuyhteydet alueen läpi.
12. Pysäköinnin keskittäminen maanalaisiin tiloihin. Uudisrakentamisen myötä vähenevän maanpäällisen pysäköinnin jäsentely.
13. Polkupyöräpaikkojen riittävä varaaminen henkilöliikunnan tarpeisiin.
14. Vähenevien ulkoiltojen jäsentely ja selkeä jako istutettaviin ja rakennetuihin vyöhykkeisiin.
15. Suunnittelussa tulee huomioida maanlaiset tilat, tekniset rajoitteet sekä tulevat väistötöiden tarpeet.

TAVOITTEET

16. Asemakaavatyön tavoitteena on turvata sairaalatoiminnan jatkuminen ja kehittäminen keskeisellä paikalla. Uusi rakentaminen sovitetaan olemassa olevaan ympäristöön sen toimintoja ja rakennetta tukien.
17. Tavoitteena on parantaa myös alueen kulkuyhteyksiä ja hahmotettavuutta sekä tuottaa viihtyisää ja toimivaa työympäristöä sairaalahenkilökunnalle sekä parantamista edesauttavat olosuhteet potilaille.
18. Sairaala-alueella tulee huolehtia orientoitavuudesta ja liikkumisesta sekä rakennusten sisä- että ulkopuolella. Aluetta suunnitellaan kaupunginosamaisesti, kulkuyhteydet huomioiden.
19. Kokonaissuunnitelmassa tulee huomioida muuntojoustavuus sekä tulevaisuuden muutostarpeet ja kohtuulliset laajennusvarat. Asemakaavavaiheen suunnittelussa on tarkasteltava rakennusten kokonaismassoja, jotka pitävät sisällään myös mm. IV-tilavaraukset.
20. Rakentamista voi ryhtyä eri korkeusvaihteluihin, kuitenkin siten, että sairaalatornin dominantiasema säilyy. Toimintaisten rakennusosien sarjan täydentämistä on mahdollista tutkia.
21. Hoitohenkilökunnan, potilaiden ja omaisten hyvinvointiin on kiinnitettävä huomiota suunnitelmalla kulkureitit ja pihajänteet huolella sekä hyödyntämällä rakennuksissa luonnonvaloa ja näköaloja. Olemassa olevaa puustoa tulee säilyttää mahdollisuuksien mukaan. Jatkosuunnittelutyöryhmään tulee ottaa jo alkuvaiheessa mukaan maisemasuunnittelija.
22. Tavoiteltava ilmiääräinen poikittainen kävely-yhteys tulevaisuudessa
23. Suositetaan ratkaisuja, jotka hillitsevät ilmastomuutosta ja varautuvat sen aiheuttamiin ilmiöihin ja olosuhteisiin.

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	091 Helsinki	Täyttämispvm	21.04.2014
Kaavan nimi	15.kaupunginosa Meilahti sairaala-alue		
Hyväksymispvm	Ehdotuspvm		
Hyväksyjä	Vireilletulosta ilm. pvm		
Hyväksymispykälä	Kunnan kaavatunnus		
Generoitu kaavatunnus	09112257		
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	21,7741	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	0,3848	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	21,7741

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	21,7741	100,0	379500	1,74	0,0000	89000
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	19,1711	88,0	379500	1,98	-0,0604	89000
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	2,6030	12,0			0,0604	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,3848	1,8	2664	0,3848	2664

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset [lkm]	Suojeltujen rakennusten muutos [k-m ²]	Suojeltujen rakennusten muutos [lkm +/-]	Suojeltujen rakennusten muutos [k-m ² +/-]
Yhteensä	11	0	0	0

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	21,7741	100,0	379500	1,74	0,0000	89000
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	19,1711	88,0	379500	1,98	-0,0604	89000
YS	17,5989	91,8	340000	1,93	-0,0604	89000
YTU	1,5722	8,2	39500	2,51		
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	2,6030	12,0			0,0604	
Kadut	2,6030	100,0			0,0604	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	0,3848	1,8	2664	0,3848	2664
ma	0,3848	100,0	2664	0,3848	2664

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	11		0	0
Asemakaava	11		0	0

Sijaintikartta
Meilahden sairaala alue

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto

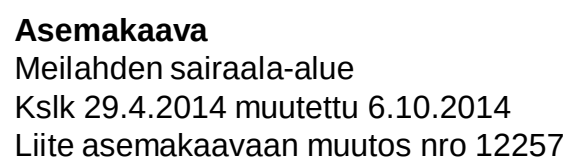

0 200 400 600m

Ilmakuva
Meilahden sairaala alue

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto
Asemakaavaosasto

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

YS/k

Sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue. Alue on varattu kunta-yhtymän (HUS) tarpeisiin. Alue on pääkaupunkiseudun elektiiivisen, akuutin ja päivystävän sairaanhoidon sekä yliopistollisen sairaalan alue ja valtakunnallisesti merkittävä erikoissairanhoidon keskittymä.

Työtiloja, opetustiloja ja potilashoittoon liittyviä huoneita saa sijoittaa osaksi tai kokonaan maanpinnan alapuolella olevaan tilaan, mikäli työskentelyn luonne edellyttää tällaista sijaintia tai tilat ovat luonnonvalolla valaistuja. Korttelialueelle saa sijoittaa myös potilashotellitiloja sekä tontin käyttäjä palvelevaa liiketilaa.

YTU

Tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.

— ... — 2 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

— + — Kaupunginosan raja.

———— Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

— — — — — Osa-alueen raja.

~~~~~ Likimääräinen alueen tai osa-alueen raja. Traumasairaalan Paciuksenkadun puoleista katujulkisivua tulee jäsenellä korkean vuodetornin (ns. Hilton) koordinaatistossa olevin porrastuksin. Julkisivu saa paikoin ulottua tontin rajalle asti. Julkisivun ja kadun väliin jääviin tiloihin tulee tehdä istutuksia. Istutettavien puiden tulee olla mäntyjä. Olemassa olevia mäntyjä tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää.

15

Kaupunginosan numero.

15526

Korttelin numero.

9

Ohjeellisen tontin numero.

PACIUENSEN Kadun nimi.

39500 Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

YS -korttelialueella tontin käyttäjä palvelevaa liiketilaa saa rakentaa 1 600 m².

Rakennusten lasikatteella katetut sisäpihat saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi.

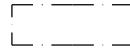
Kerroksiin ja katolle rakennetut ilmastointikonehuoneet, tekniset tilat ja laitetilat saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi.

Maanalaisiin tiloihin sijoitettavat väestönsuojat, huolto-, pysäköinti- ja tekniset tilat saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi.

IV

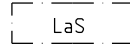
Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

+11.4 Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.

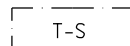
Rakennusala.

Rakennuksiin saa rakentaa enintään kaksi kellarikerrosta väestönsuoja-, huolto-, pysäköinti-, varastointi-, teknisiä tiloja ja niihin verrattavia tiloja varten. Hallintotornin kohdalle ei saa rakentaa kellaria. Sairaalarakennuksista saadaan järjestää porras- ja hissiyhteyksiä maanalaisiin tiloihin. Katujen varteen sijoittuvien rakennusten ilmanvaihdon suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenteestä aiheutuvien päästöjen haittojen torjumiseen. Oleskeluparvekkeita saa rakentaa lasittamattomina julkisivuilla, joilla päiväajan keskiäänentaso on enintään 55 dB ja lasitettuina julkisivuille, joilla vastaava melutaso on enintään 65 dB. Oleskeluparvekkeita ei saa rakentaa lainkaan julkisivuille, joilla päivän keskiäänitaso on yli 65 dB.

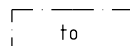
Lastensairaalan rakennusala.

Alan alin louhintataso on -3,0. Olemassa olevan kallioväestönsuojan yläpuolella ja sivuilla on oltava kalliota vähintään 8 m tai osoitettava lasikennallisesti pelastuslaitoksen hyväksymä riittävä vaihtoehtoinen suojaus. Kalliota voidaan tarvittaessa lujittaa.

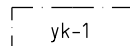

Trauma- ja syöpäsairaalan rakennusala.

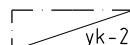
Alan alin louhintataso on +10,0. Tasolla +10 + 14 olevia huoltotunneliverkostoja saadaan muuttaa ja siirtää rakentamisen tieltä.

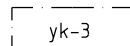
Rakennusala, jolle saa sijoittaa tornimaisen rakennusosan.

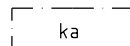
Rakennusala, jolle saa rakentaa lasiseinäisen yhdyskäytävän rakennusten väliin. Jos rakennetaan maan tasoon, yhdyskäytävän poikki tulee järjestää jalankulku.

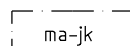
Rakennusala, jolle saa rakentaa lasiseinäisen kaksikerroksisen rakennusosan. Rakennusosan alle jäävän vapaan tilan korkeuden tulee olla vähintään 4,5 m.

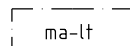
Rakennusala, jolle saa rakentaa lasiseinäisen yhdyskäytävän rakennusten väliin. Yhdyskäytävän alla olevan vapaan tilan korkeuden tulee olla vähintään 4,5 m.

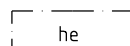
Rakennusala, tai sen osa, jolla vesikaton yläpuolelle ei saa rakentaa teknisiä tiloja.

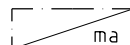
Metron jalankulkutunnelia varten kaupungin tarpeisiin varattu tila suojavyöhykkeineen.

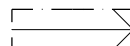
Liikennetunnelia varten kaupungin tarpeisiin varattu tila suojavyöhykkeineen. Liikennetunnelista saadaan järjestää liittymä sairaala-alueelle.

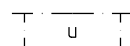
Helikopterin laskeutumispaikka.

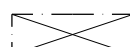
Maanalainen tila.

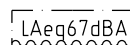
Maanalaisiin tiloihin johtava ajoluiska.

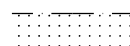
Uloke. Ullokkeen alla olevan vapaan tilan korkeuden tulee olla vähintään 4,5 m ja kulkuaukon kohdalla vähintään 4,7 m.

Rakennukseen jätettävä kulkuaukko.

Rakennuksen ulkopuolinen melutaso, jonka perusteella voidaan määrittää vaatimus ulko- ja sisäilman kokonaisääneneristävyydelle.

Istutettava tai istutettu alueen osa. Istutusten tulee olla alueen ominaispiirteisiin sopivia. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia kulkuteitä huolellisesti maastoon sovittaen. Muurit ja terassoinnit tulee rakentaa luonnonkivistä. Olemassa olevaa puustoa ja kasvillisuutta tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää.

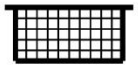
Istutettu tai luonnonmukaisena säilytettävä alueen osa, jossa tulee olla puita ja pensaita. Alueelle saa rakentaa tarpeellisia kulkuteitä huolellisesti maastoon sovitteen. Muurit ja terassoinnit tulee rakentaa luonnonkivistä. Kaupunkikuvallisesti arvokas puusto ja avokalliot tulee säilyttää.

Istutettava/säilytettävä puu.

Katu.

Aukiomaisesti käsiteltävä alueen osa, joka tulee jäsenellä istutuksin ja korkeatasoisin kiveyksin. Alueelle saa osoittaa lyhytaikaista saatto- ja huoltoliikennettä, ei kuitenkaan pysäköimispaikkoja.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alue, jolla tontille ajo sekä huoltoajo on sallittu.

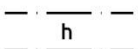

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alue, jolla huoltoajo on sallittu.

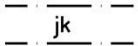

ajo

Ajoyhteys.

Alueen sisäiselle huoltoliikenteelle varattu alueen osa.

Alueen sisäiselle jalankululle varattu alueen osa.

Likimääräinen alueen sisäiselle jalankululle varattu alueen osa.

Pysäköimispaikka.

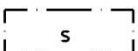
Pysäköinti- ja huoltoliikenteeseen johtavan ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti. Lastensairaalan ajoaukon suunnittelussa tulee huomioida näkemat kadulle.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

Maanalainen jätevesitunneli. Tunnelin kohdalla kalliota ei saa louhia siten, että tunnelille aiheutuu haittaa.

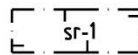
Suojeltava alueen osa. Tontin sisäinen viheralue, joka on kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvan kannalta merkittävä. Aluetta tulee kunnostaa ympäristöön ja alueen historiallisiin arvoihin sopivilla materiaaleilla, istutuksilla ja pihakalusteilla. Aluekokonaisuuden kannalta merkittävä ja puutarhataiteellisesti arvokas jalopuulajisto, kasvillisuussommitelmat sekä puutarhakenteet, kuten kivi-muuriaidat, tulee säilyttää ja tarvittaessa uudistaa siten, että alueen alkuperäinen ominaisluonne säilyy.

Näitä ovat:

- Naistenklinikan saattoalue ja puisto sekä Haartmaninkadun puoleiset alueet,
- Lastenklinikan saattoalue ja puisto.

RAKENNETUN YMPÄRISTÖN ARVOT

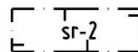
Asemakaava-alue sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Meilahden sairaala-alue). Alue on sairaalarakentamisen historian ja sairaalatoiminnan kannalta arvokas alue.

Rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti huomattavan arvokas rakennus.

Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa saa suorittaa käyttötarkoituksen edellyttämiä muutost-, korjaus- ja lisärakentamistöitä. Muutos-, korjaus- ja lisärakentamistyöt tulee sopeuttaa rakennuksen historialliseen arvoon ja arkkitehtuurin ominaispiirteisiin. Muutos-, korjaus- ja lisärakentamistöiden lähtökohtana tulee ensisijaisesti olla, että rakennuksen alkuperäiset yksityiskohdat, materiaalit ja värit säilytetään.

Rakennuksen muutos-, korjaus- ja lisärakentamistöistä tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa ennen rakennus- tai toimenpideluvan myöntämistä. Lupahakemukseen tulee liittää asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys.

Kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokas rakennus.

Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksessa saa suorittaa käyttötarkoituksen edellyttämiä muutost-, korjaus- ja lisärakentamistöitä. Muutos-, korjaus- ja lisärakentamistyöt tulee sopeuttaa rakennuksen historialliseen arvoon ja arkkitehtuurin ominaispiirteisiin. Muutos-, korjaus- ja lisärakentamistöiden lähtökohtana tulee ensisijaisesti olla, että rakennuksen alkuperäiset yksityiskohdat, materiaalit ja värit säilytetään.

Rakennuksen muutos-, korjaus- ja lisärakentamistöistä tulee neuvotella ennen rakennus- tai toimenpidelupaa koskevan päätöksen antamista museoviranomaisen kanssa. Lupahakemukseen tulee liittää asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys.

Korttelia ympäröivät kiviaidat tulee säilyttää. Lastensairaalan kohdalla kiviaitaa saa osittain purkaa saattoliikenteen ajoliittymien kohdalta.

RAKENTAMINEN JA KAUPUNKIKUVA

Uudis- ja ympäristörakentaminen tulee sovitaa alueen korkealuokkaisen arkkitehtuurin ominaispiirteisiin ja historiallisiin arvoihin. Rakentamis-, korjaus- ja muutostyöt tulee suunnitella osaksi kokonaisuutta ja yksityiskohdittain korkeatasoisesti.

Rakennusten julkisivujen tulee olla sävyllään vaaleita, ei kuitenkaan valkoisia.

Trauma- ja syöpäsairaalan pääsisäänkäynnit tulee toteuttaa siten, että ne ovat helposti orientoitavissa ja havaittavissa. Yk-2 merkityn rakennusalan alle jäävä ulkotila tulee jäsentää selkeäksi kokonaisuudeksi ja sen viihtyvyyteen ja valaistukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Lastensairaalan ulokkeen alla olevan tilan valaistukseen sekä 1. kerroksen julkisivun jäsentelyn vivahteikkouteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Trauma- ja syöpäsairaalan sekä lastensairaalan sisäiloista tulee avata näkymiä ympäristöön mahdollisuuksien mukaan myös käytävä- ja aulatiloista.

Katosten, lasikatteiden sekä rakennusten välissä olevien yhdyskäytävien rakenteiden tulee näyttää mahdollisimman ohuilta.

Teknisten tilojen ja laitteiden sekä maanalaisia tiloja palvelevien kuilujen ja hormien sovitamiseen kaupunkikuvaan ja olemassa oleviin rakennuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Vesikatkon päälle tulevat ilmanvaihtohormit, lauhduttimet, hajottajat, puhaltimet, piiput, hormien yläosat ja muut kalusteet on suunniteltava, sijoitettava ja suojattava siten, että ne eivät häiritse rakennuksen arkkitehtuuria, kaupunkikuvaa ja kaupunkinäkömiä.

Lastensairaalan läpi kulkevan kulkuaukon valoisuuteen ja viihtyvyyteen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja sen suunnittelussa tulee ottaa huomioon näkemät kadulle.

Lastensairaalan ajoliittymän ja kulkuaukon sekä saattoliikennealueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon erityisesti orientoitavuus ja liikenneturvallisuus.

Sairaala-alueen pääsisääntulon kallioalueen ympäristön maisemalliseen jäsentelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Rakennusten pihatilat ja sisäpihat tulee suunnitella ja rakentaa viihtyisiksi istutuksin, kalustein ja korkeatasoisin pintamateriaalein suojeltaviin rakennuksiin hyvin soveltuvalla tavalla. Sisäpihat saa kattaa lasikatteella.

Rakennuksien, jalankulkureittien, saattoalueiden, ajoliitymien ympäristöjen sekä piha-alueiden valaistukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Ennen rakennusluvan myöntämistä tulee esittää suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevien piha- ja saattoalueiden sekä jalankulkuväylien suunnitelmat.

Ulkoalueet saadaan suunnitella ja rakentaa vaihteittain kunkin rakennuksen rakentamisen tai kunnostamisen yhteydessä.

JALANKULKUALUEET, PYÖRÄILY JA ORIENTOITAVUUS

Jalankulkureittien tulee olla sujuvia ja helposti suunniteltavia. Rakennusten läpi johtavat jalankulkureitit tulee merkitä siten, että alueella asioivat löytävät ne helposti.

Pyöräilyreitit kulkevat ajoneuvoalueilla.

PYSÄKÖINTI JA HUOLTOLIIKENNE

Autopaikkojen vähimmäis- ja enimmäismäärät:

- Tontilla 9 vähintään 1 ap/250 k-m² ja enintään 1 ap/160 k-m².
- Tontilla 5 vähintään 1 ap/500 k-m² ja enintään 1 ap/350 k-m².

Lastensairaalan pysäköintikellariin tulee sijoittaa vähintään 100 autopaikkaa.

Tonttien autopaikoista vähintään 2/3 on sijoitettava maanalaisiin pysäköintitiloihin.

Tontin 9 autopaikkoja saa sijoittaa tontin 5 pysäköintikellariin.

Tonttien 5 ja 9 pyöräpaikkojen vähimmäismäärä on yhteensä 1 000 pyöräpaikkaa. Näistä vähintään 75 % tulee sijoittaa katoksiin tai sisätiloihin sisäänkäyntien läheisyyteen.

Tontin 9 huoltoliikenne tulee hoitaa pääosin maanalaisen huoltotunnelin kautta. Mikäli huolto hoidetaan pihatoista käsin, huoltoliikenne tulee järjestää siten, että se ei häiritse sairaalatoimintoja.

ILMANVAIHTOLAITTEET JA MELU

Ilmanvaihtolaitteiden aiheuttaman melun vaimennukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

YLEISET VAROTOIMET MUILLE RAKENTEILLE

Rakentaminen ei saa aiheuttaa vahinkoa rakennuksille, maanalaisille tiloille, rakenteille, yhdyskuntatekniikan verkostoille, kaduille, puustolle eikä sairaalan tärinäherkille teknisille laitteille.

Rakennettaessa tai louhittaessa korttelialueella on otettava huomioon maanalaisten tilojen sijainti ja rakenteiden suojaetäisyydet.

Ennen rakennus- tai louhintaluvan myöntämistä tulee esittää hyväksyttävät suunnitelmat kallion sekä rakennusten liikkeiden ja tärinöiden seurannasta.

PELASTUSTURVALLISUUS

Maanalaisia pysäköintilaitoksen tiloja saa käyttää väestönsuojatarkoituksiin.

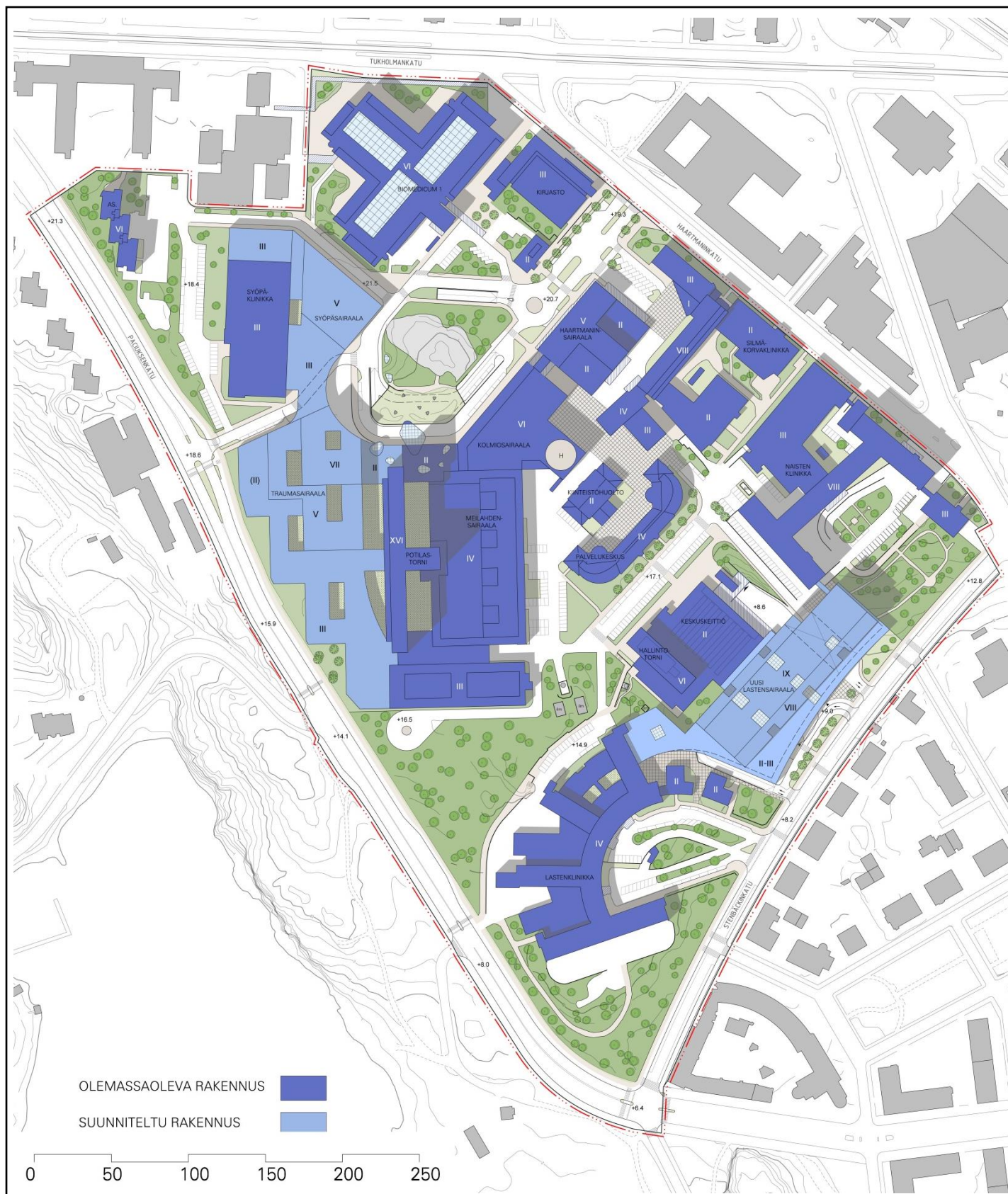
Uudisrakennuksia rakennettaessa olemassa olevien väestönsuojatilojen suojakäyttöä ei saa vaarantaa. Työnäikaisista käyttökatkoksista on neuvoteltava pelastuslaitoksen kanssa.

Maan pinnalle johtavien väestönsuoja-, pysäköinti-, huoltotilojen ja muiden maanalaisten tilojen kuiluja saadaan siirtää rakentamisen tieltä pelastuslaitoksen hyväksymällä tavalla.

Ennen rakennusluvan myöntämistä tulee laatia tilan ja sen vaikutusalueen käyttöä koskeva hyväksyttävä riskikartoitus tai arvio, jonka toimenpiteiden toteuttamisesta on sovittava rakennusvalvonta- ja pelastusviranomaisen kanssa.

Tällä asemakaava-alueella korttelialueelle on laadittava erillinen tonttijako.

Havainnekuva

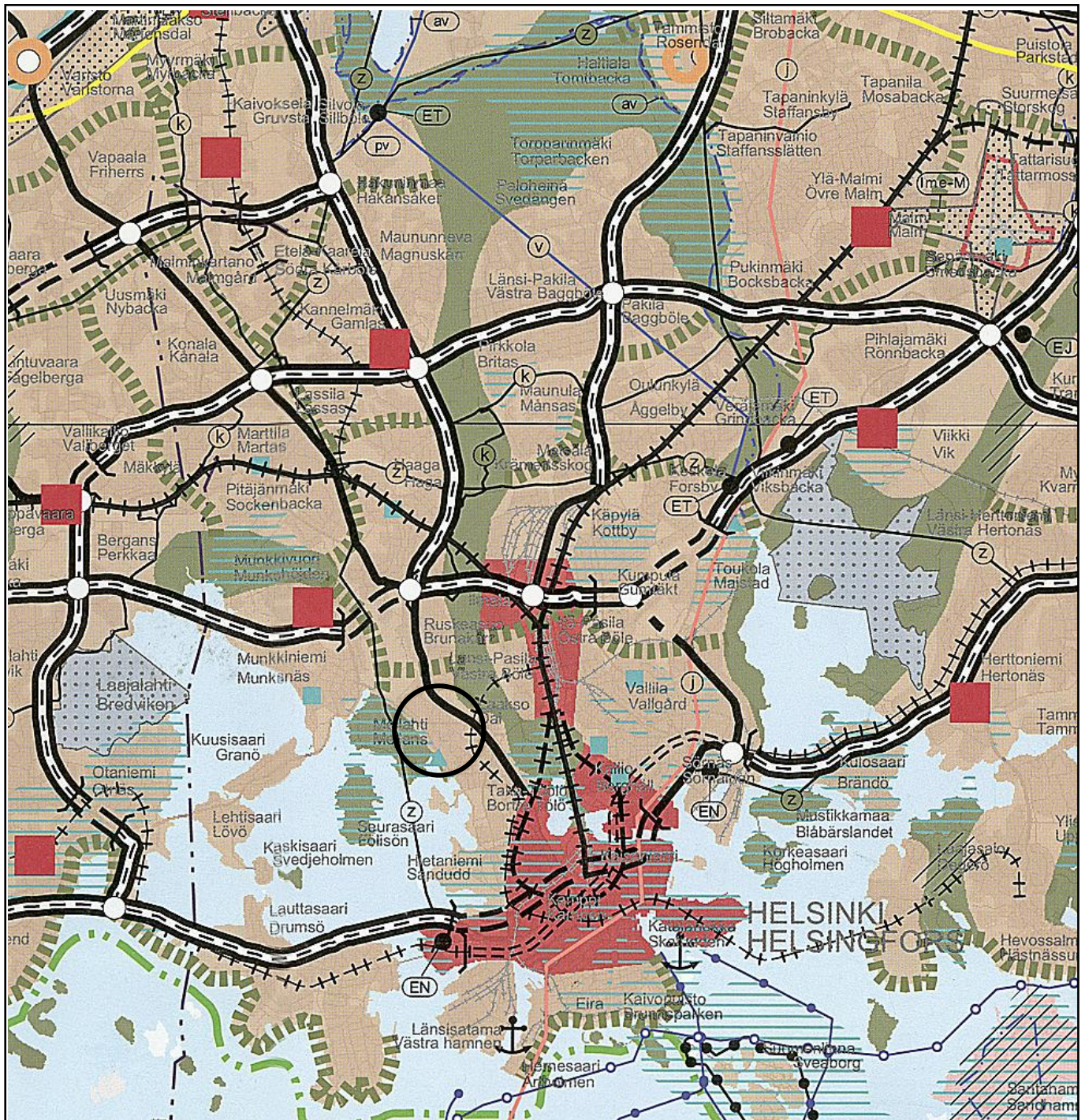
Meilahden sairaala-alue

Kslk 29.4.2014

Liite asemakaavaan muutos nro 12257

	Taajamatoimintojen alue		EP/u Puolustusvoimien alue, jonka toissijainen käyttö tarkoitus on virkistys-, matkailu- ja/tai koulutus toiminta		Päärata		Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde
	Keskustatoimintojen alue		ENE/EJ Energia- ja/tai jätehuoltoon varattu alue		Yhdysrata		Valtakunnallisesti merkittävä muinaisjäänös
	Virkistysalue		ET Yhdyskuntateknisen huollon alue		Liikennetunneli		UNESCO:n maailmanperintökohde
	Viheryhteystarve		Satama		Laivaväylä		Pääkaupunkiseudun rannikko- ja saaristovyöhyke -rajaus
	Luonnonsuojelualue		Moottoriväylä		Veneväylä		Kunnan raja
	Puolustusvoimien alue		Valtie / kantatie		Jätevesitunneli		
			Eritasoliittymä		Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue		

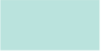
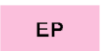
Ote voimassa olevasta maakuntakaavasta
Meilahden sairaala-alue
Kslk 29.4.2014
Liite asemakaavaan muutos nro 12257

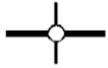
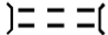
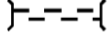
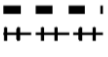
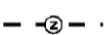

Merkinnät

	Taajamatoimintojen alue
	Tiivistettävä alue
	Taajamatoimintojen tai työpaikka-alueiden reservialue
	Raideliikenteeseen tukeutuva taajamatoimintojen alue
	Raideliikenteeseen tukeutuva asemanseudun kehittämisalue
	Kylä
	Palvelujen alue
	Keskustatoimintojen alue, valtakunnan keskus
	Keskustatoimintojen alue, seutukeskus
	Keskustatoimintojen alue
	Merkitykseltään seudullinen vähittäiskaupan suuryksikkö
	Työpaikka-alue
	Teollisuusalue
	Virkistysalue
	Viheryhteystarve
	Luonnonsuojelualue
	Puolustusvoimien alue
	Puolustusvoimien alue, jonka toissijainen käyttötarkoitus on virkistys-, matkailu- ja/tai koulutustoiminta
	Moottoriväylä
	Valtatie / Kantatie
	Seututie

	Yhdystie
	Eritasoliittymä
	Päärata
	Yhdysrata
	Liikennetunneli
	Liikennetunnelin ohjeellinen linjaus
	Liikenneväylän katkoviivamerkintä osoittaa vaihtoehtoisen ratkaisun tai ohjeellisen linjauksen
	Liikenteen yhteystarve
	Joukkoliikenteen vaihtopaikka
	Liityntäpysäköintipaikka
	Pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteysväli
	Ulkoilureitti
	400 kV voimajohto
	110 kV voimajohto
	110 kV voimajohdon ohjeellinen linjaus
	Estlink 1
	Estlink 2
	110 kV voimajohdon tai merkittävän merikaapelin yhteystarve
	Energiahuollon alue
	Siirtoviemäri
	Siirtoviemärin ohjeellinen linjaus
	Maakaasun runkoputki

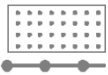

Lentomelualue M (LAeq 7-22 yli 55 db)

Puolustusvoimien melualue (LAeq 7-22 yli 55 db)

Natura 2000 verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue

Kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue, tie tai kohde, valtakunnallisesti merkittävä (RKY 2009)

Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostuma

Kunnan raja 1.1.2013

Maakuntakaava-alueen raja

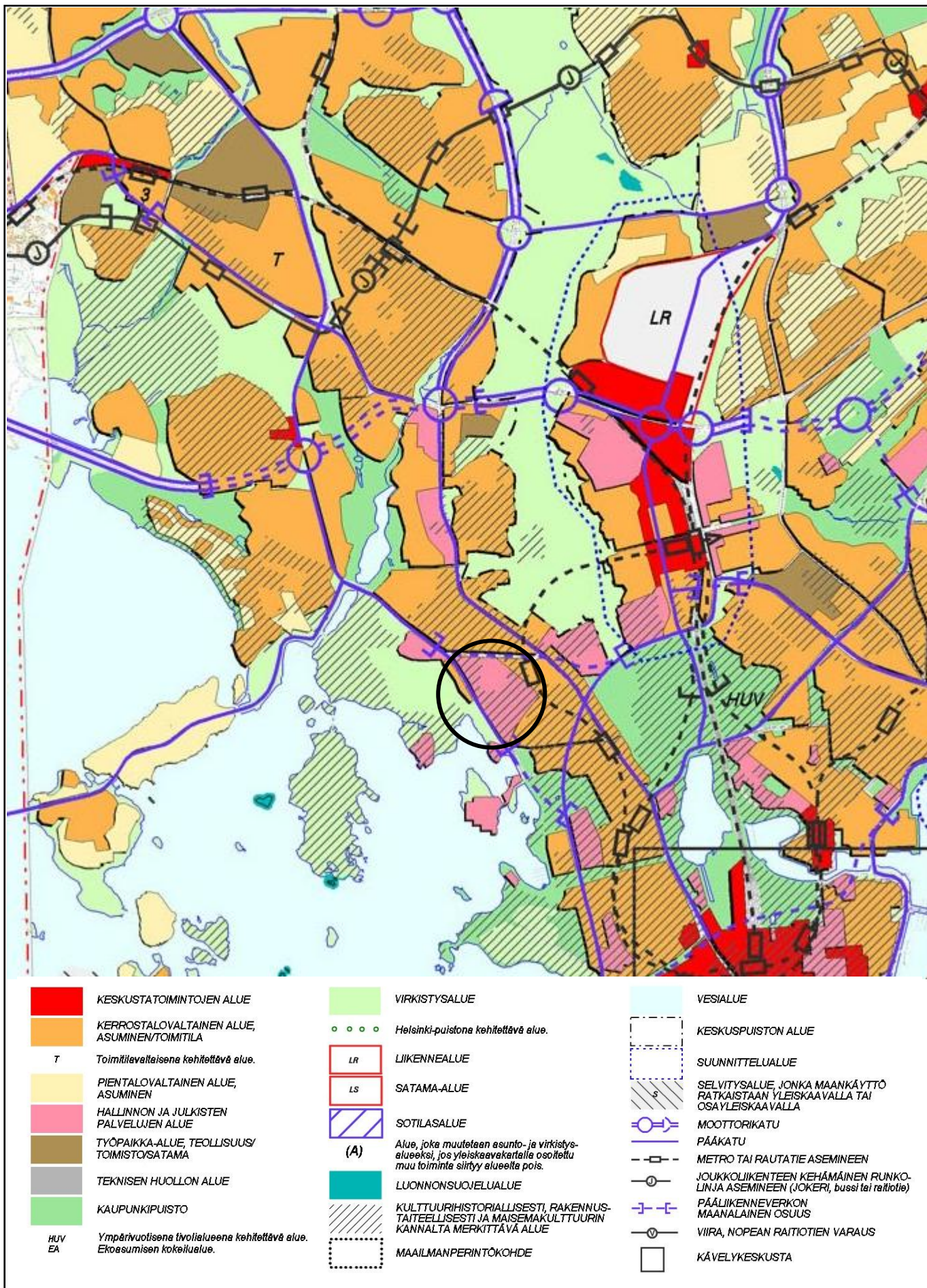
Merkintöihin liittyy määräyksiä ja suosituksia

Luonnos nähtävillä	16.5.-17.6.2011
Maakuntahallitus	23.4.2012
Ehdotus nähtävillä	14.5.-15.6.2012
Ehdotus uudelleen nähtävillä	20.11.-21.12.2012
Maakuntahallitus	4.3.2013
Maakuntahallitus	20.3.2013
Maakuntavaltuusto	20.3.2013

OUTI MÄKELÄ
Maakuntahallituksen puheenjohtaja

OSSI SAVOLAINEN
Maakuntajohtaja

Ote yleiskaava 2002:sta

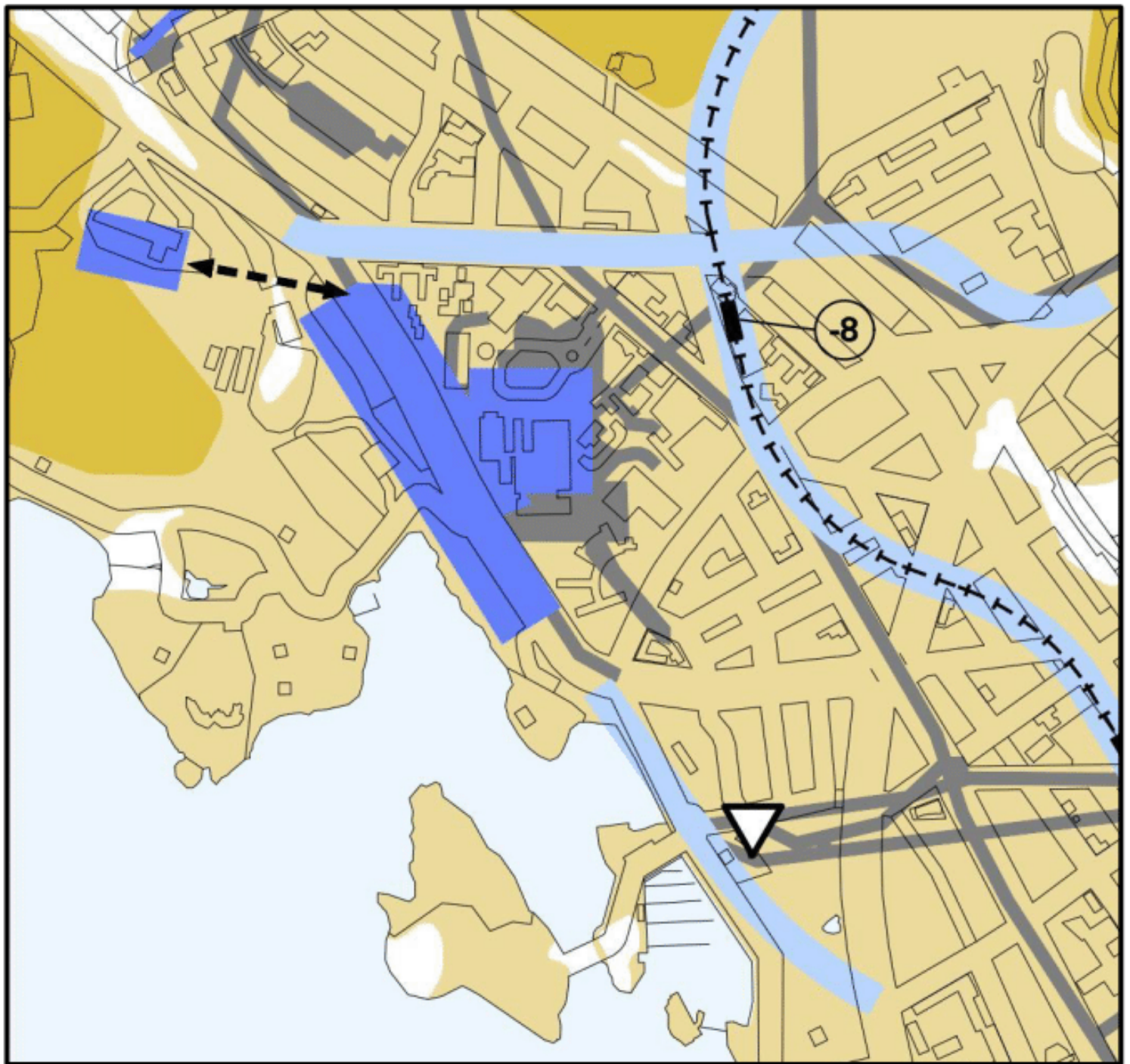
Meilahden sairaala-alue

Kslk 29.4.2014

Liite asemakaavaan muutos nro 12257

Helsingin maanalainen yleiskaava

MEILAHDEN SAIRAALA ALUE

Liite kaavaan nro 12257 /Kslk 29.4.2014

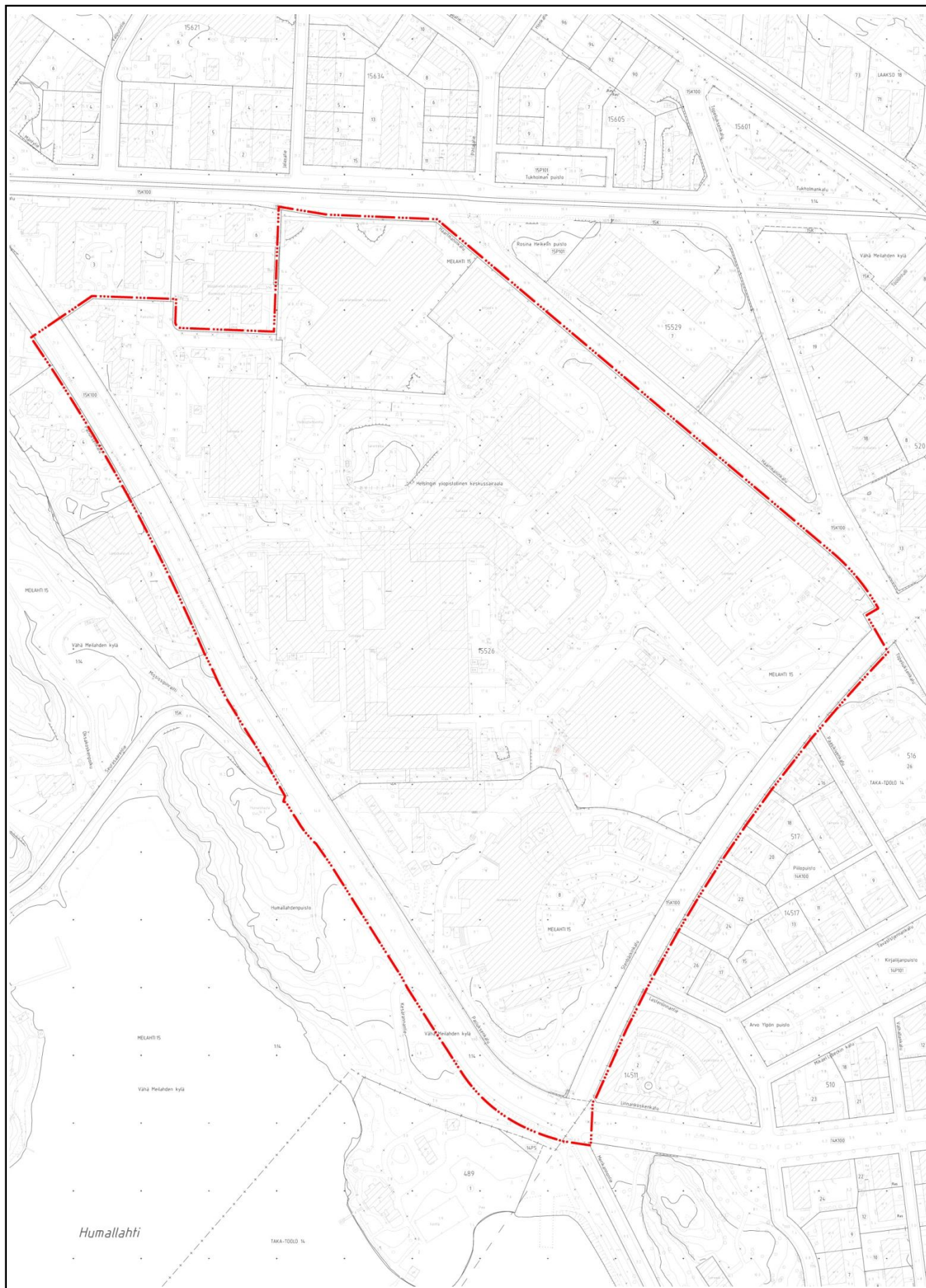
YLEISKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Maanalainen yleiskaava ei kumo oikaisuvaikutteisen Helsingin Yleiskaava 2002:n ratkaisuja vaan täydentää niitä määrittelemällä ja täsmentämällä maanalaisen tilojen sijaintia ja laajuutta.

	30 metriä kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Kaavakartalla 1 esitetty alue, mittakaava 1: 20 000.
	Kaavakartalla nro 2 esitettävän alueen raja.	Kaavakartalla 2 esitetty alue. Rajatun kantakaupungin alueen osalta maanalainen yleiskaava esitetään kaavakartalla 2, mittakaavassa 1:10 000.
	Nykyiset rakennetut maanalaiset liikennetunnelit ja niihin liittyvät tilat.	MAANALAINEN LIIKENNETUNNELI Alue osoittaa ohjeellisen tilan ja yhteystarpeen ajoneuvo-, joukkoliikenne ja kevyen liikenteen sekä niiden hoidon kannalta tarpeellisille tiloille ja tunneleille. Raideliikenteen asemia saadaan käyttää väestönsuojina.
	Suunnitellut liikennetunnelit ja tilat.	
	Nykyiset rakennetut maanalaiset tilat.	MAANALAINEN TILA Alue osoittaa ohjeellisen tilantarpeen pysäköintiin, yhdyskuntatekniseen huoltoon ja varastointiin. Tiloja voidaan käyttää myös julkisten tai yksityisten palvelujen, tuotannon ja hallinnon tarpeisiin. Tiloja saadaan käyttää väestönsuojina.
	Suunnitellut maanalaiset tilat.	
	Kallioresurssi, joka soveltuu maanalaisen tilojen rakentamiseen.	KALLIORESURSSIALUE Tilojen soveltuvuus alueelle ja käyttötarkoitus tutkitaan tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Virkistys-, työpaikka- ja asuntoalueiden alle suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota maanpäällisen maankäytön häiriöherkkyyteen sekä kulku- ja pintayhteyksien sijoittamiseen.
	Raideliikennetunneli ja tärkeimmät asemat.	RAIDELIIKENNETUNNELI Nykyisen linjauksen sijainti.
	Katkoviivamerkinällä osoitetaan suunnitellun raideliikennetunnelin ohjeellinen linjaus ja asemien sijainti.	Suunnitellun linjauksen sijainti. Linjan ja asemien sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa.
	Liikenneyhteyden suunnittelutarve alueelta tai alueiden välillä.	YHTEYSTARVE Liikenneyhteyden ja/tai maanalaisen tilojen välinen yhteystarve. Yhteyden sijainti tarkentuu jatkosuunnittelussa.
	Nykyinen, erityisen tärkeä kulkuyhteys teknisen huollon maanalaiseen tilaan tai tunneliin.	NYKYINEN KULKUYHTEYS TEKNISEN HUOLLON TILAAN TAI TUNNELIIN Kulkuyhteyttä maanalaiseen teknisen huollon tilaan tai tunneliin ei saa heikentää.
	Likimääräinen maanalaisen tilan tai tunnelin lattian korkeusasema.	
	Huoltotunneli.	
	Kantakaupungin pintakallioalueet.	KALLIOPINNAN SYVYYS Kallionpinta syvyydellä 0-10 m. Pintakallion arvioitu esiintyminen syvyydellä 0-10 m maanpinnasta. Kallioalueen soveltuvuus maanalaiseen rakentamiseen ja käyttötarkoitus tutkitaan tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä.
	Esikaupungin pintakallioalueet.	Kallionpinta syvyydellä 0-20 m. Pintakallion arvioitu esiintyminen syvyydellä 0-20 m maanpinnasta. Kallioalueen soveltuvuus maanalaiseen rakentamiseen ja käyttötarkoitus tutkitaan tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä.

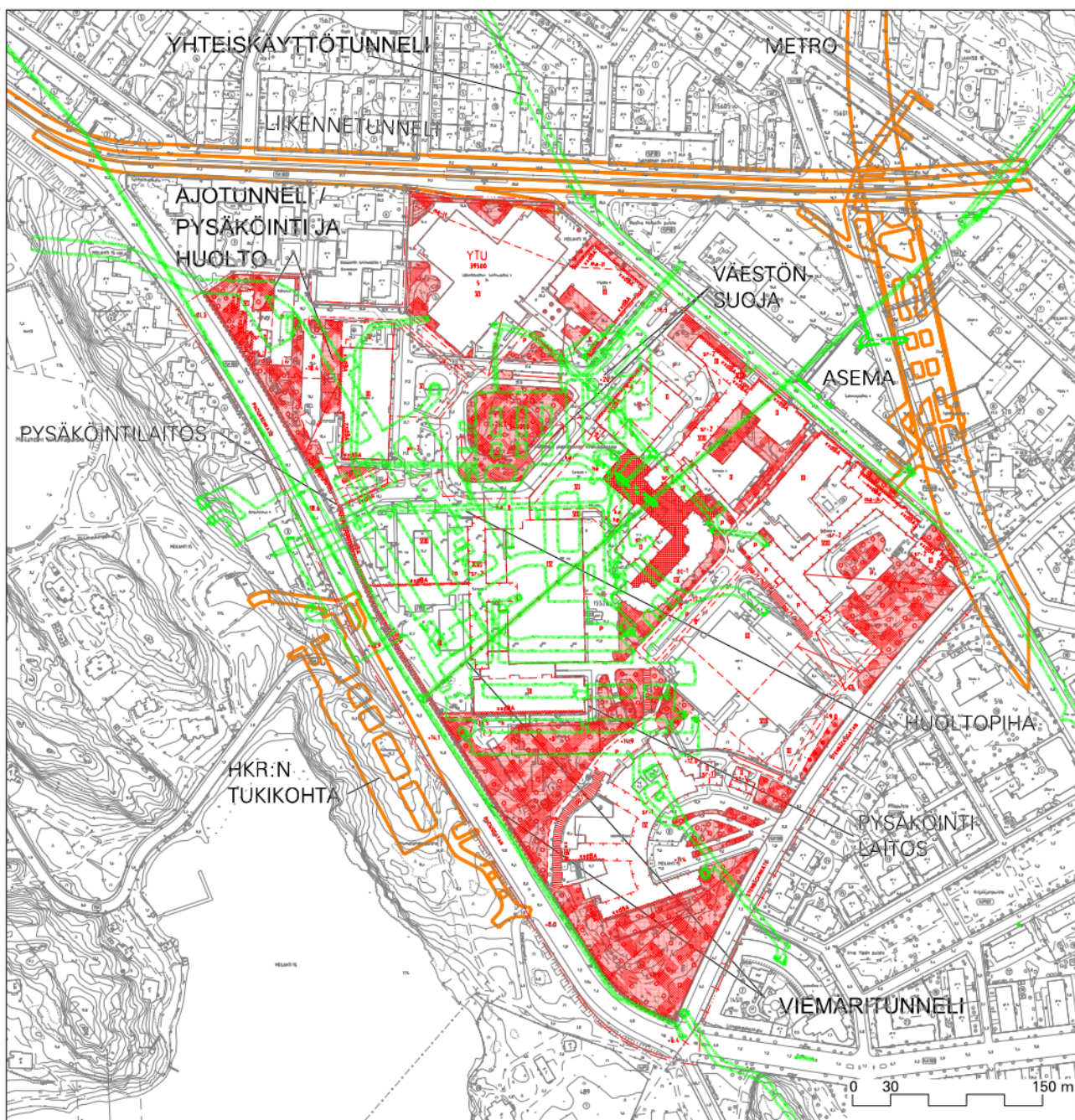

Ote ajantasa-asemakaavasta
Meilahden sairaala-alue
Kslk 29.4.2014
Liite asemakaavaan muutos nro 12257

MEILAHDEN SAIRAALA-ALUE Maanalaiset tilat

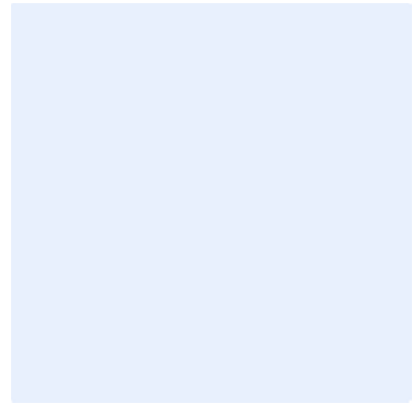
1 : 5000

- OLEMASSA OLEVA MAANALAINEN TILA
- SUUNNITELTU MAANALAINEN TILA

Meilahden sairaala-alueen meluselvitys

HUS

Anne Määttä
Siru Parviainen

LUONNOS 20.11.2013

 SITO

1 Taustatiedot

Tässä meluselvityksessä on tarkasteltu Meilahden sairaala-alueen melutasoja erityisesti suunniteltujen uusien rakennusten osalta. Selvityksessä on huomioitu lähialueen tie- ja raitiotieliikenteen melutasot sekä suunnitellut uudet rakennukset. Kuvassa 1 on esitetty suunniteltujen rakennusten sijainti kaava-alueella. Tämä meluselvitys on tehty HUS:n toimeksiannosta Sito Oy:ssä, jossa selvityksen laativat Anne Määttä ja Siru Parviainen.

Kuva 1 Meilahden sairaala-alue ja suunnitellut rakennukset (havainnekuva Arkkitehti-toimisto Harris-Kjisik Oy).

2 Menetelmät ja lähtötiedot

2.1 Melun ohjearvot

Melulaskennan tuloksena saatuja melutasoja on verrattu valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) annettuihin melutason ohjearvoihin. Ohjearvot on annettu erikseen päivä- (klo 7–22) ja yöajan (klo 22–7) melutasoille. Koska kyseessä ei ole asuinalue, varsinaista oleskelualuetta ei ole tarpeen määrätä, eikä ulkoalueelle ole varsinaista ohjearvoa. Sisätiloissa potilashuoneissa noudatetaan sisämelun ohjearvoja 35 dB päivällä ja 30 dB yöllä. Muissa sairaalan tiloissa (toimistotilat jne.) voidaan soveltaa liike- ja toimistohuoneistojen ohjearvoa 45 dB.

Taulukko 1. Melun ohjearvot

Melun keskiäänitason L_{Aeq} enimmäisarvo	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- ja oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Uudet asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	45 dB
Loma-asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Ohjearvot sisällä	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneistot	45 dB	-

2.2 Maasto- ja laskentamalli

Melulaskenta perustuu melun leviämiseen 3D-maastomallissa, johon on mallinnettu melulähteet, rakennukset ja maastonmuodot sekä näiden akustiset ominaisuudet.

Maastomallina on käytetty Helsingin kaupungin meluselvityksen 2012 yhteydessä laadittua maastomallia, johon on päivitetty ennustetilanteen liikennemäärät ja suunnitellut rakennukset.

Melumallinnuksessa on käytetty yhteispohjoismaista tieliikennemelun laskentamallia. Laskentamallin tarkkuus on tien lähietäisyydellä tyypillisesti ± 2 dB. Laskennat on tehty SoundPlan 7.1 -melulaskentaohjelmalla.

2.3 Liikennetiedot

Melulaskennat tehtiin ennustetilanteessa 2035. Nykytilannetta ei laskettu uudestaan, vaan raportissa on otteet sairaala-alueesta Helsingin kaupungin meluselvityksestä 2012. Tieliikennemelulähteinä on huomioitu sairaala-aluetta reunustavat tiet sekä Mannerheimintie. Liikennemäärät saatiin Helsingin kaupungilta, ja ne on esitetty taulukossa 2. Sairaala-alueen sisäistä liikennettä ei ole mallinnettu, sillä liikennemäärät ovat vähäiset eikä niillä ei ole vaikutusta alueen kokonaismelutasoon.

Taulukko 2. Katujen liikennemäärät.

Tieosuus	Nopeus	Raskas-%	Päiväajan osuus	Ennustetilanne 2035				
				KVL	Päiväliikenne		Yöliikenne	
					Keyt	Raskas	Keyt	Raskas
Haartmaninkatu	40	7,0	0,9	9300	519	39	96	7
Topeliuksenkatu								
Tukholmankadusta pohjoiseen	40	7,0	0,9	14800	826	62	153	12
Tukholmankadusta etelään	40	7,0	0,9	13500	753	57	140	11
Tukholmankatu								
Haartmaninkadusta länteen	40	8,0	0,9	22800	1259	109	233	20
Haartmaninkadusta itään	40	8,0	0,9	18300	1010	88	187	16
Stenbäckinkatu								
Topeliuksenkadusta länteen	40	7,0	0,9	3000	167	13	31	2
Topeliuksenkadusta itään	40	7,0	0,9	2000	112	8	21	2
Paciuksenkatu								
Tukholmankadusta pohjoiseen	50	8,0	0,9	46600	2572	224	476	41
Tukholmankadusta etelään	50	8,0	0,9	27500	1518	132	281	24
Linnankoskenkatu	40	8,0	0,9	22800	1259	109	233	20
Mannerheimintie								
Tukholmankadusta pohjoiseen	50	8,0	0,9	25500	1408	122	261	23
Tukholmankatu-Stenbäckinkatu	50	8,0	0,9	39500	2180	190	404	35
Tukholmankadusta etelään	50	8,0	0,9	16200	894	78	166	14
Nordenskjöldinkadusta etelään	50	8,0	0,9	21000	1159	101	215	19

Raitiotieliikenne on mallinnettu vastaavalla tavalla kuin Helsingin kaupungin meluselvityksissä 2007 ja 2012. Mallintaminen on tehty tieliikennemelun laskentamallilla siten, että yhtä raitiovaunua vastaa 1,4 raskasta ajoneuvoa. Raitiotieliikenteen osalta on huomioitu nykyinen reitti Tukholmankadulla sekä mahdollinen tuleva reitti Haartmanin- ja Topeliuksenkaduilla. Raitiotieliikenteen määrinä on käytetty yhteen suuntaan päiväsaikaan (klo 7-22) keskimäärin kymmenen raitiovaunua tunnissa ja yöaikaan (klo 22-7) keskimäärin kolme raitiovaunua tunnissa.

Raitiotieliikenteen tärinää ei ole erikseen tässä selvityksessä huomioitu. Nykytilanteessa raitiotieliikenne sijaitsee etäämmällä eikä vaikutuksia sairaala-alueelle ole. Haartmaninkadulle suunniteltu raitotie toteutetaan sairaalan laajentamisen jälkeen, jolloin raitiotietä suunniteltaessa ja rakennettaessa on huolehdittava, ettei raitiotiikenteestä aiheudu sairaalan toiminnoille tärinähaittaa.

3 Melutilanne sairaala-alueella

Melutasot laskettiin ennustetilanteessa 2035 päivällä ja yöllä sairaala-alueella ja suunniteltujen rakennusten julkisivuilla. Sairaala-alueen melun nykytilannetta kuvaavat meluvyöhykkeet on tulostettu Helsingin kaupungin meluselvityksestä 2012. Heli-kopterimelua ei ole erikseen mallinnettu vaan sen vaikutukset perustuvat asiantuntija-arvioon.

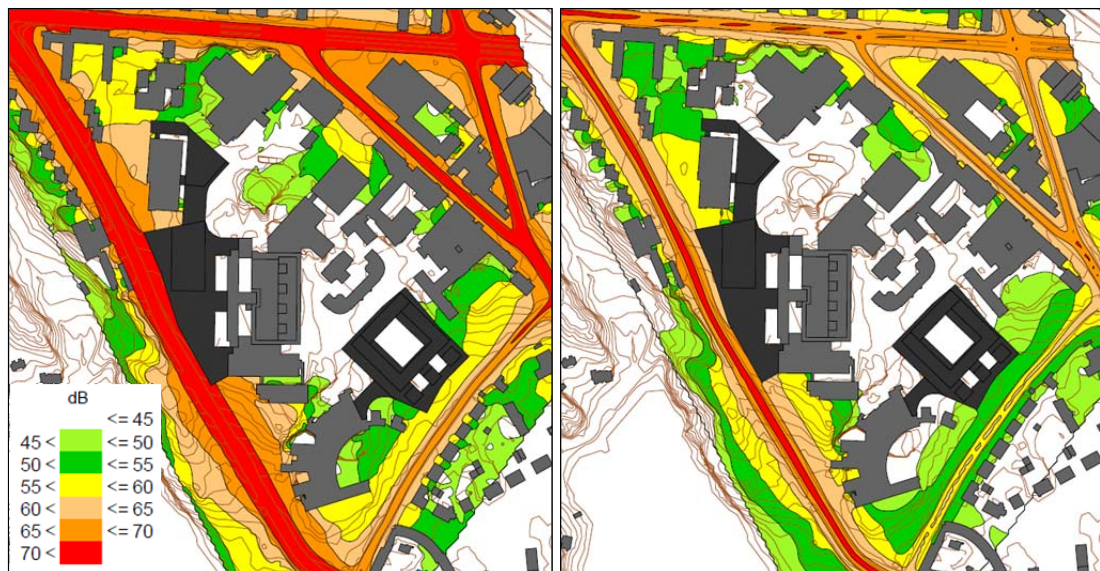
3.1 Melutasot nykytilanteessa

Kuva 2 Melutasot nykytilanteessa päivällä (vasen kuva) ja yöllä (oikea kuva).

Kuvassa 2 on esitetty sairaala-alueen melutasot nykytilanteessa päivällä ja yöllä. Laskennassa ei ole mukana ennustetilanteessa mallinnettua Stenbäckinkatua jonka liikennemäärät ovat pienehköt.

3.2 Melutasot ennustetilanteessa

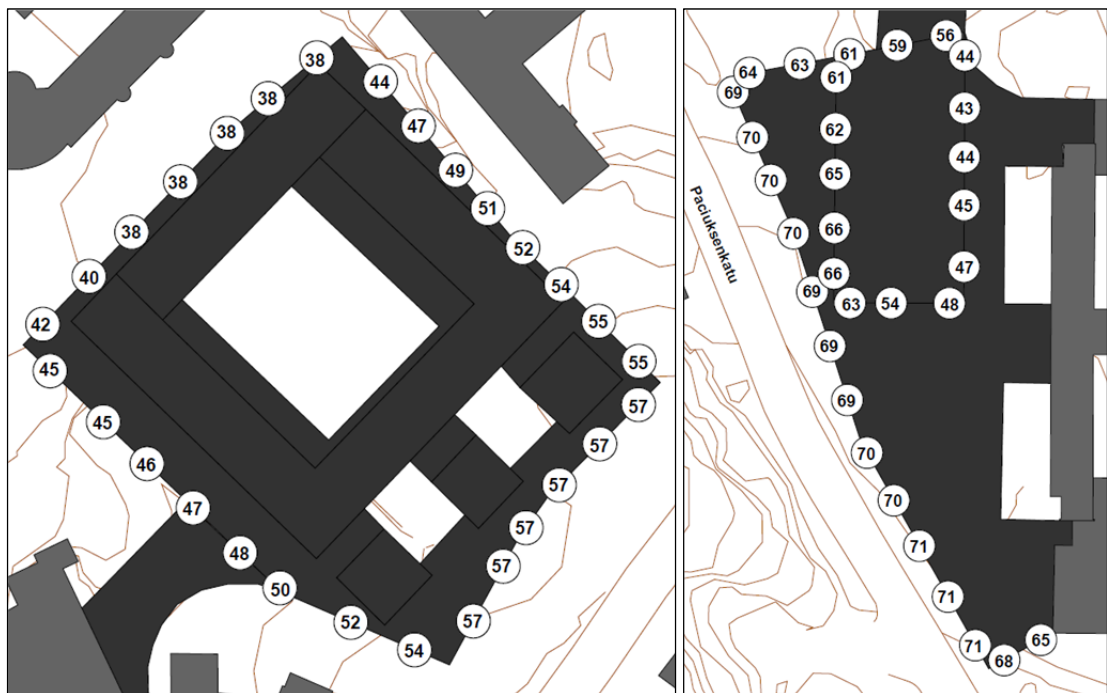
Kuva 3 Melutasot ennustetilanteessa 2035 päivällä (vasen kuva) ja yöllä (oikea kuva).

Kuvassa 3 on esitetty sairaala-alueen melutasot ennustetilanteessa 2035 päivällä ja yöllä. Suunnitellut rakennukset on esitetty kuvassa tumman harmaalla, olemassa olevat vaaleammalla. Melutilanne piha-alueilla ei merkittävästi muutu verrattuna nykytilanteeseen, sillä liikennemäärien muutos on pienehkö. Vaikka sairaala-alueilla ei ole välttämätöntä osoittaa ulko-oleskelualueita, suosittaa Valtioneuvoston päätös etteivät päiväajan 55 dB ja yöajan 50 dB ohjearvot ylittyisi hoitolaitoksia palvelevilla alueilla. Suurimmalla osaa sairaala-alueesta ohjearvot alittuvat.

3.3 Melutasot julkisivuilla

Julkisivuihin kohdistuvien melutasojen perusteella voidaan määrittää sisämelutasot ja tarvittava ääneneristys. Potilashuoneille on annettu ohjearvot 35 dB päivällä ja 30 dB yöllä. Muissa sairaalan tiloissa, esimerkiksi toimistohuoneissa, voidaan soveltaa liike- ja toimistohuoneistojen ohjearvoa 45 dB.

Melutasot laskettiin uusien rakennuksien julkisivuilla lastensairaalalle, traumakeskukselle ja uudelle vuodetornille (rakennukset nimetty kuvassa 1). Uusi syöpäkeskus on nykyisten rakennusmassojen suojaama ja kauempana kadusta, joten sen kohdalla melu ei aiheuta ongelmaa. Kuvassa 4 on esitetty julkisivuihin kohdistuvat melutasot tasaisin välimatkoin. Melutasot on laskettu jokaiselle kerrokselle ja esitetty melutaso on suurin kullakin seinustan jaksolla laskettu päiväajan melutaso. Lasketut päiväajan melutasot ovat yli 5 dB yöajan melutasoja suuremmat, joten ääneneristyksen taso mitoitetaan päiväajan mukaan.

Kuva 4 Suurimmat melutasot julkisivuilla päivällä lastensairaalalle (vasen kuva) sekä traumakeskukselle ja vuodetornille (oikea kuva).

Lastensairaalan suurimmat melutasot ovat 57 dB ja esiintyvät Stenbäckinkadun puoleisilla julkisivuilla. Normaaliin rakenteiden voidaan olettaa eristävän ääntä noin 30 dB, joten erityistä ääneneristävyysvaatimusta ei tässä ilmene. Julkisivuilla, joihin kohdistuva melutaso ylittää 65 dB, tarvitaan kaavassa ääneneristävyysvaatimus. Voimassaolevassa asemakaavassa on annettu sairaalarakennuksille ääneneristävyysvaatimuksia välillä 32–38 dB.

Traumakeskuksen Paciuksenkatua lähimmällä julkisivulla (läntinen julkisivu) suurimmat melutasot ovat 71 dB. Tälle seinustalle sijoitettavien potilashuoneistojen osalta on huolehdittava riittävästä ääneneristävyysvaatimuksesta. Kaavamääräys ääneneristävyysvaatimuksesta tulisi tällöin olla vähintään 36 dB, mutta siltä varalta, että liikennemäärät kasvavat ennustetta enemmän, voidaan eristävyysvaatimukseksi asettaa 37–38 dB. Eteläisellä julkisivulla melutasot ovat laskennallisesti 65–68 dB, jolloin ääneneristävyysvaatimuksen tulisi olla 33 dB. Vaihtoehtoisesti näille voimakkaalle melulle altistuvilla julkisivuilla voidaan harkita muiden toimintojen sijoittamista, jolloin erillistä ääneneristävyysvaatimusta ei välttämättä tarvita. Tällöin on kuitenkin huomioitava, että toimintojen sijoittelua ei tulevaisuudessa voida muuttaa.

Traumakeskuksen yhteydessä sijaitsevalla korkeammalla vuodetornilla suurin melutaso julkisivulla on 66 dB läntisen seinän eteläosassa. Tällä kohdalla on huolehdittava riittävästä ääneneristävyyydestä asettamalla kaavamääräykseksi esimerkiksi 32 dB. Muualla torniin kohdistuvat melutasot ovat pienemmät eikä erillistä kaavamääräystä ääneneristävyydelle tarvita. Vuodetornin sijoittelussa on ollut esillä erilaisia vaihtoehtoja. Mikäli vuodetornia siirretään nyt laskennoissa esitettyä lähemmäs Paciuksen katu, kasvavat ääneneristävyysvaatimukset.

Mikäli rakennuksiin sijoitetaan oleskeluparvekkeita, tulee näiden kohdalla ulkoalueille asetettu päiväajan 55 dB ja yöajan 50 dB ohjearvo toteutua. Parvekkeella melutaso on heijastuksesta johtuen 3 dB suurempi kuin julkisivuun kohdistuva melutaso. Näin ollen parvekkeet tulisi sijoittaa sellaisille seinustoille, joiden kohdalla melutaso on alle 52 dB, käytännössä rakennuksen suojaiselle puolelle.

3.4 Helikopterimelu

Helikopterien laskeutumisalusta on vuodesta 2011 sijainnut Kolmiosairaalan katolla. Tätä ennen helikopterilla laskeuduttiin maahan syöpätautien klinikan itäpuolelle. Laskeutumipaikan siirtäminen on vähentänyt meluhaittaa, sillä melulähde pysyy nyt ylempänä, ja laskeutumiseen kuluu vähemmän aikaa.

Nykyisessä kaavassa ei ole yleisten ääneneristävyysvaatimusten lisäksi annettu helikopterimelulle rajoituksia. Helikopterin laskeutumisista tai nousuja tapahtuu keskimäärin alle yksi vuorokaudessa, joista suurin osa todennäköisesti päiväsaikaan. Määrän ei myöskään odoteta lisääntyvän merkittävästi. Vähäisen määrän vuoksi ei laskuilla ja nousuilla ole alueen keskiäänitasoihin vaikutusta. Hetkellisesti näistä voi kuitenkin aiheutua meluhaittaa. Enimmäisäänitasoille ei ole Suomessa annettu ohjearvoja. ELY-keskuksen oppaassa Melun- ja tärinätarjunta maankäytön suunnittelussa suositellaan, että yöllä sisätiloissa enimmäisäänitason ei tulisi ylittää toistuvasti tasoa 45 dB.

4 Yhteenveto ja johtopäätökset

Sairaala-aluetta ympäröivien teiden ja katujen liikennemäärien muutos on pienehkö, joten melutilanne ei ennustetilanteessa 2035 muutu merkittävästi nykytilanteesta. Myöskään uusi raitiotie ei aiheuta merkittävää muutosta melutasoihin.

Suurimmalla osaa sairaalan ulkoalueista alittuvat melun ohjearvot, joten rakenteellista meluntorjuntaa ei ole tarvetta suunnitella.

Lastensairaalalle ei sen julkisivuihin kohdistuvien melutasojen perusteella tarvitse osoittaa erikseen ääneneristävyysvaatimusta kaavassa, sillä sisämelun ohjearvot toteutuvat normaalein rakentein. Traumakeskus ja sen yhteydessä sijaitseva vuodetorni sen sijaan tarvitsevat ääneneristystä, mikäli potilashuoneet sijoitetaan Paciuskadun puoleiselle seinustalle. Ääneneristysvaatimukset kaavassa voisivat olla vuodetornin läntiselle seinustalle 32 dB, traumakeskuksen läntiselle seinustalle vähintään 36 dB ja traumakeskuksen eteläiselle seinustalle 33 dB.

Katujen liikenteen lisäksi alueella esiintyy ajoittaista helikopterimelua. Laskeutumisista ja nousuja tapahtuu arviolta alle yksi päivässä, joten alueen keskiäänitasoon näillä toiminnoilla ei ole merkitystä. Koska toiminta ei ole säännöllistä, myöskään hetkellisestä melutasojen noususta ei aiheudu merkittävää haittaa.

5 Liitteet

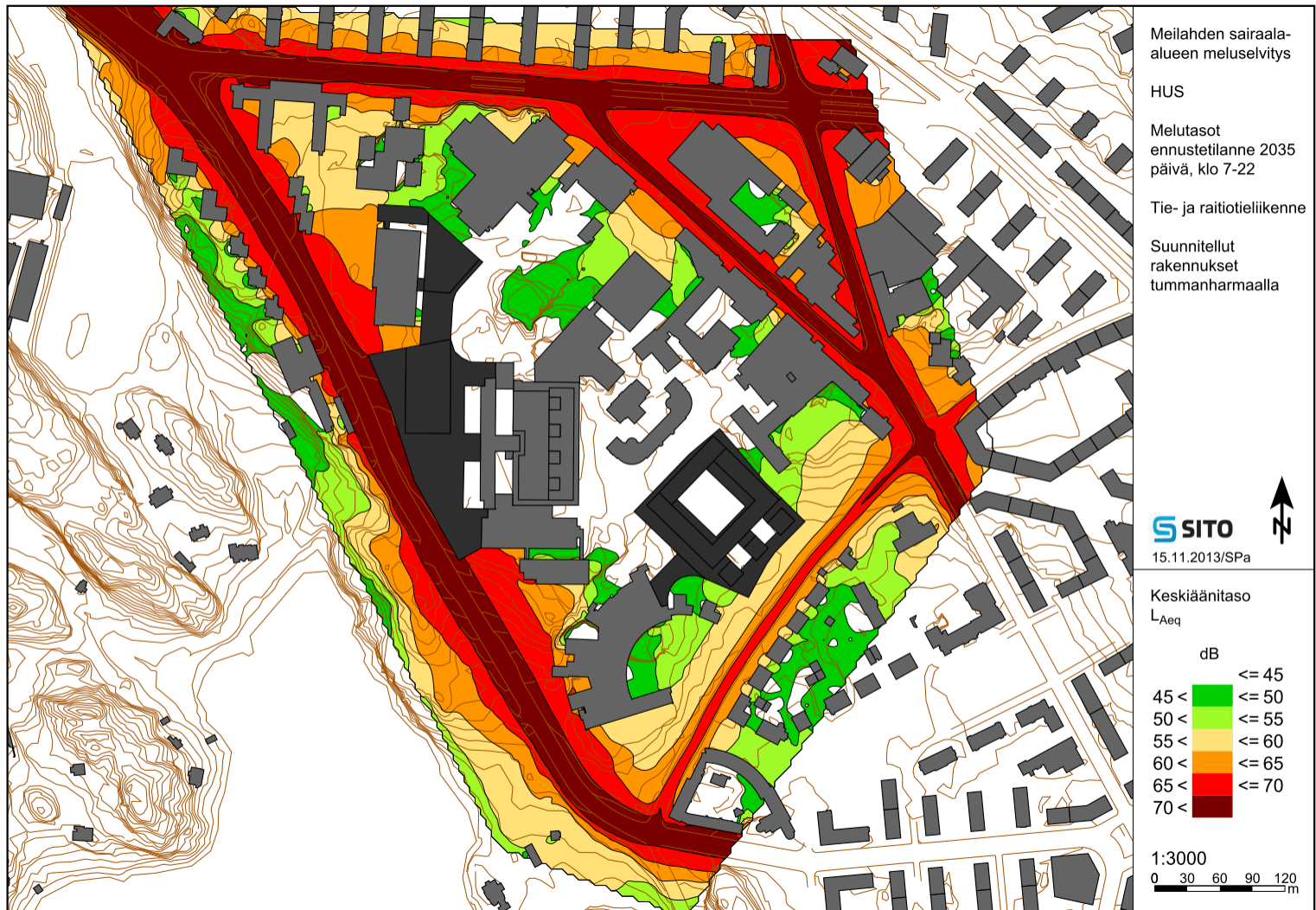
Meluvyöhykekartat ennustetilanteessa 2035 päivällä ja yöllä.

6   Lähteet

Helsingin kaupungin meluselvitys 2012. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisu 8/2012.

Melun- ja tärinätorjunta maankäytön suunnittelussa. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, opas 2/2013.

Meilahden sairaala-
alueen meluselvitys

HUS

Melutasot
ennustetilanne 2035
yö, klo 22-7

Tie- ja raitiotieliikenne

Suunnitellut
rakennukset
tummanharmaalla

SITO

15.11.2013/SPa

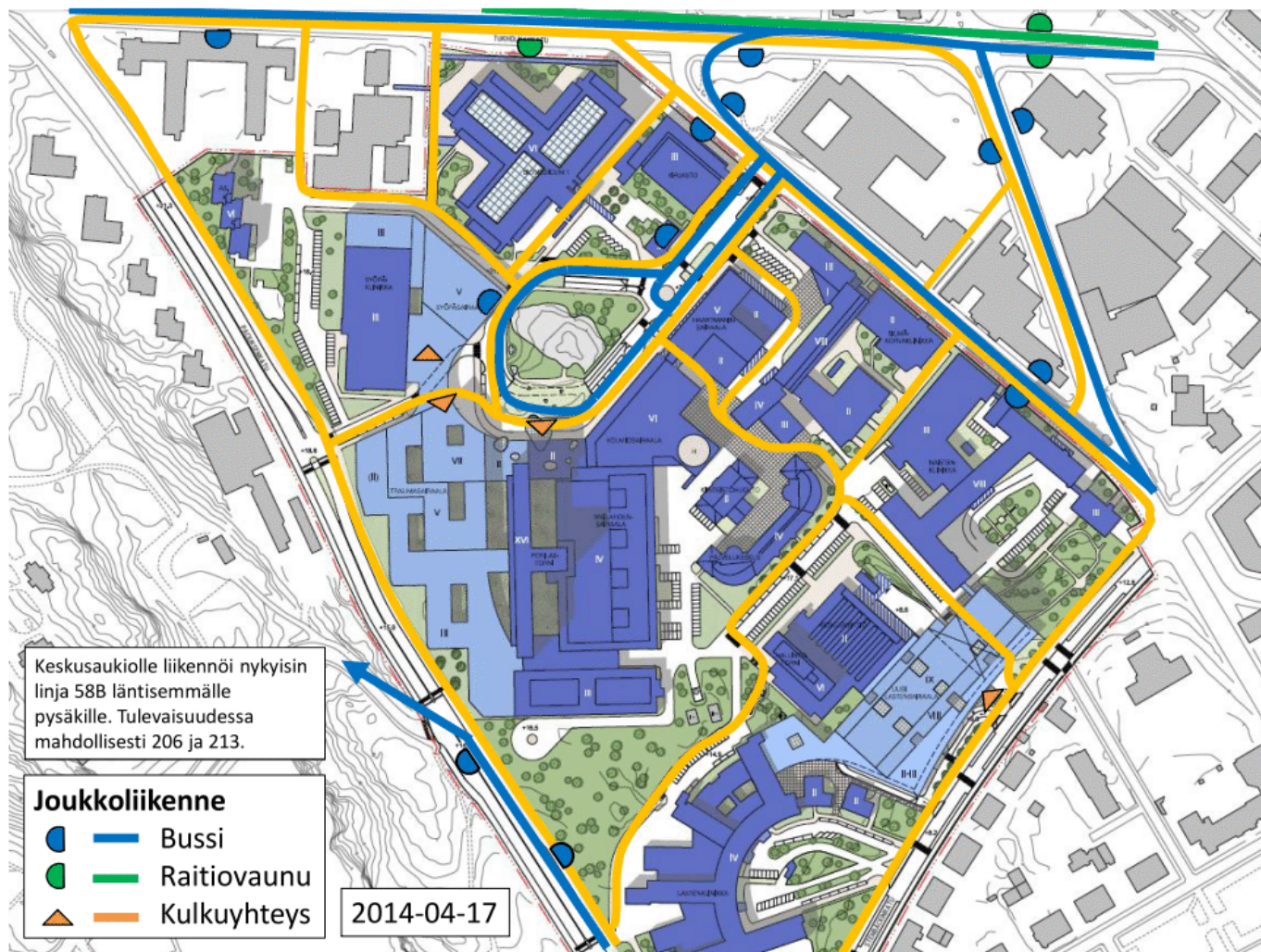
Keskiaänitaso
L_{Aeq}

dB	
<= 45	
45 <	<= 50
50 <	<= 55
55 <	<= 60
60 <	<= 65
65 <	<= 70
70 <	

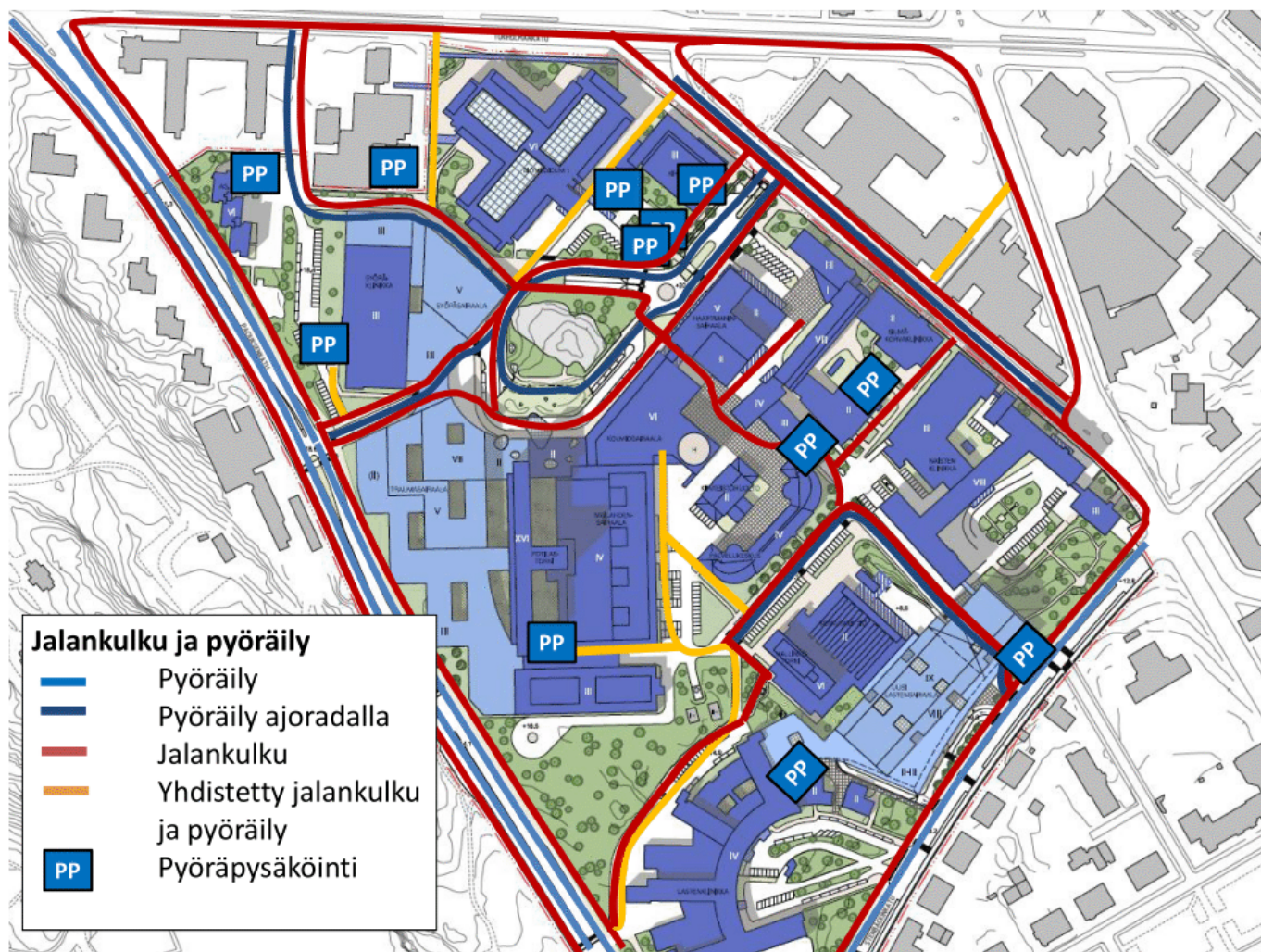
1:3000

0 30 60 90 120 m

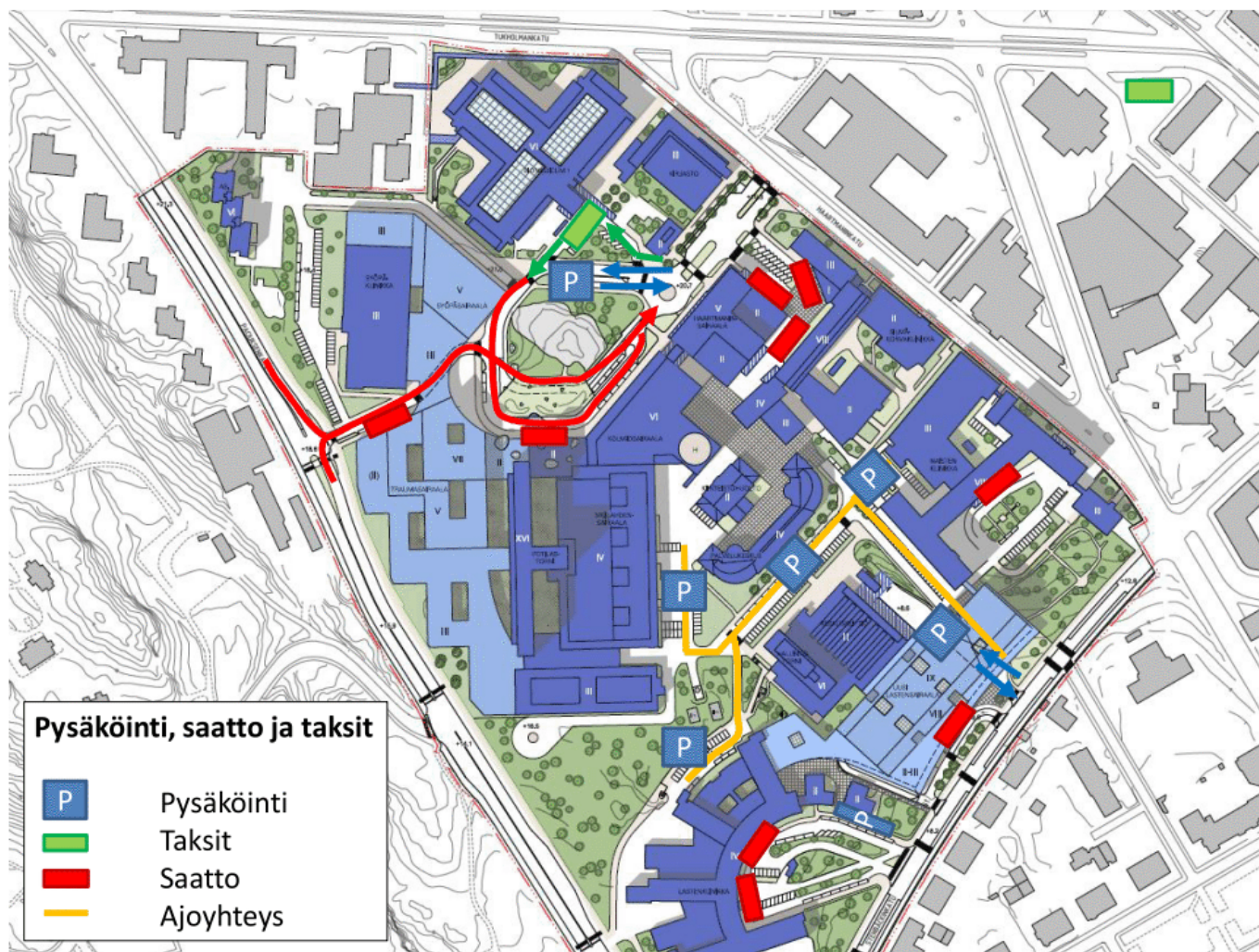

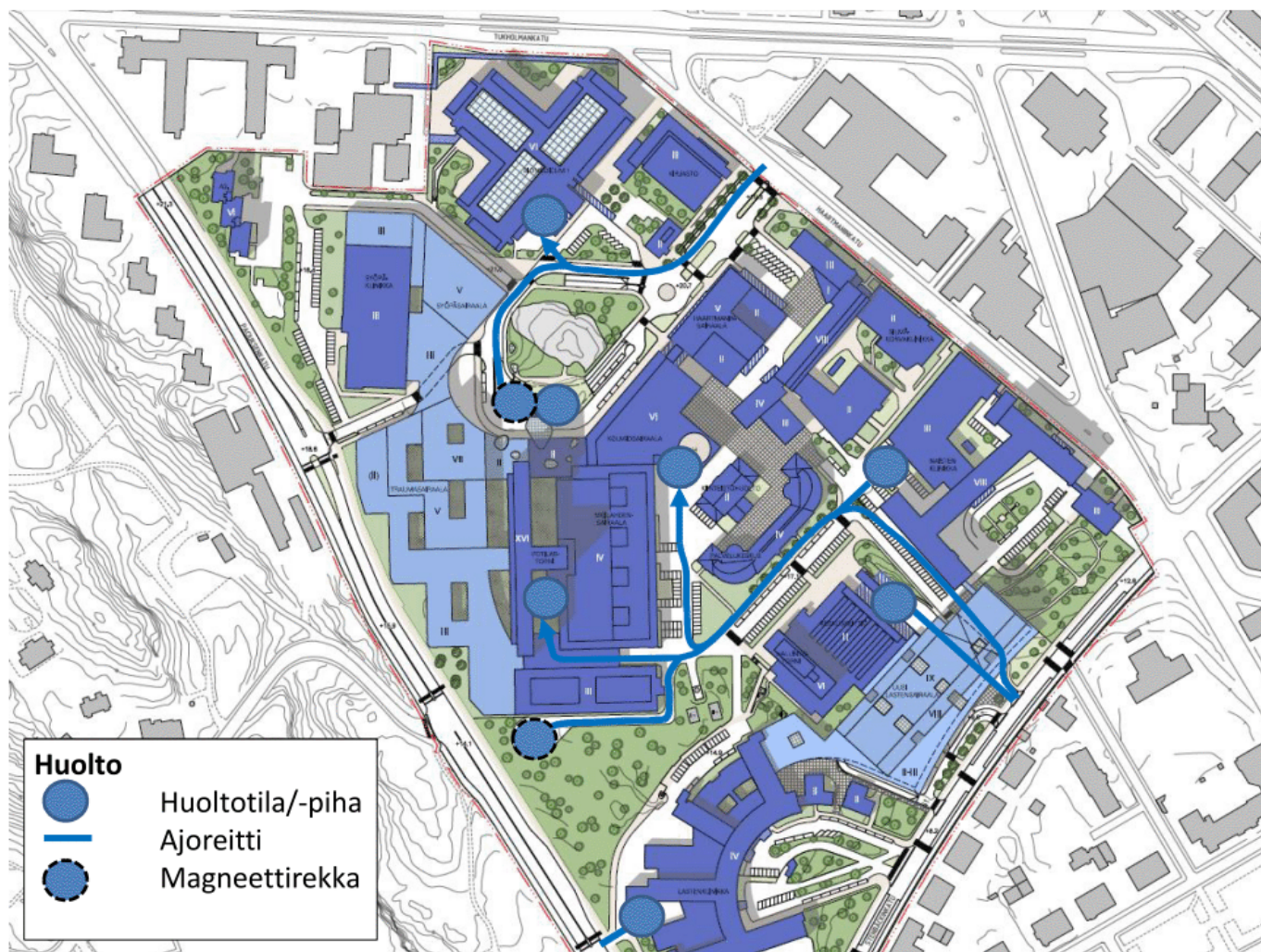

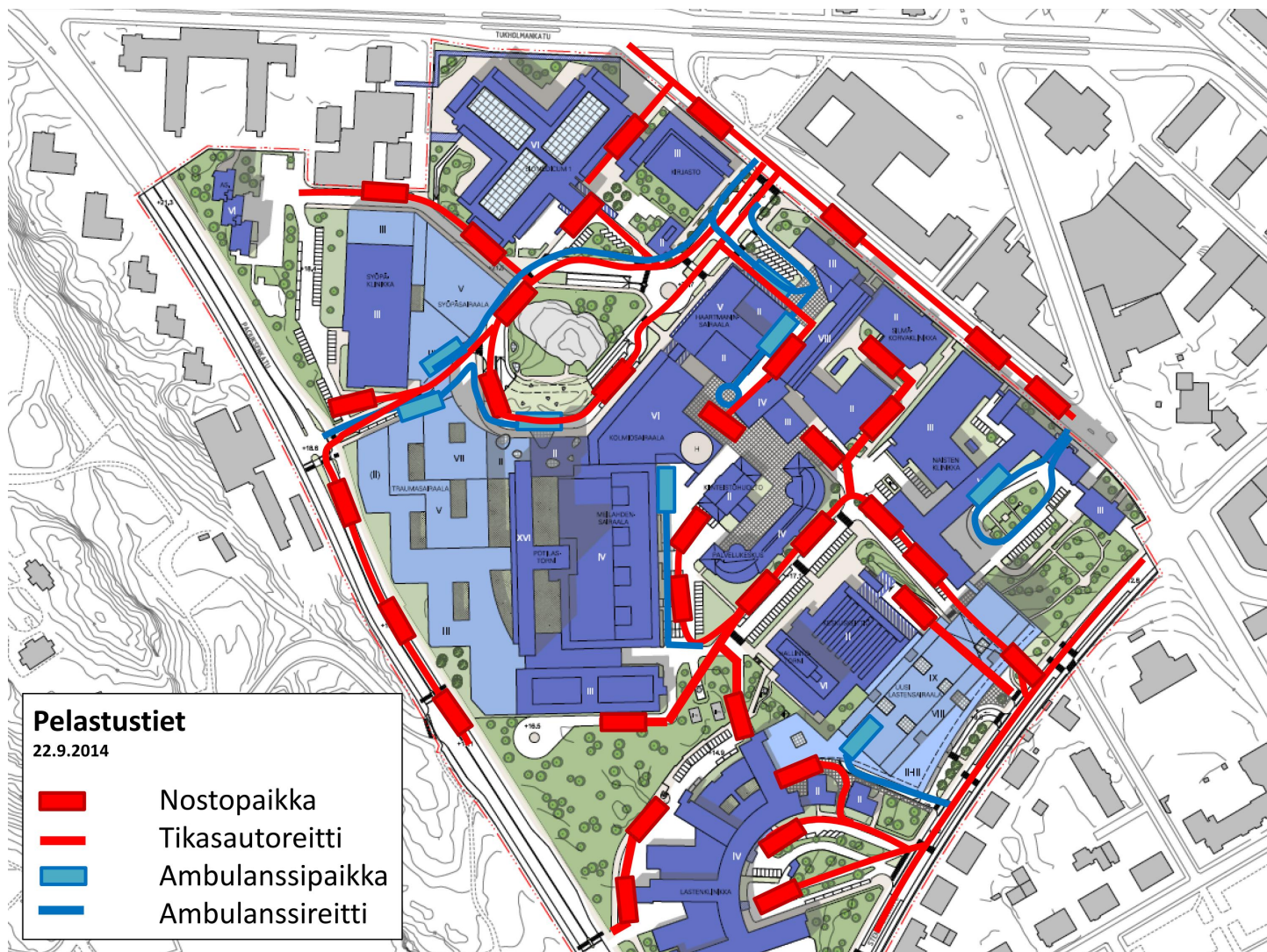

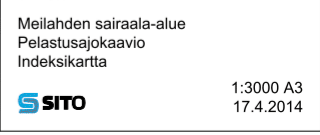

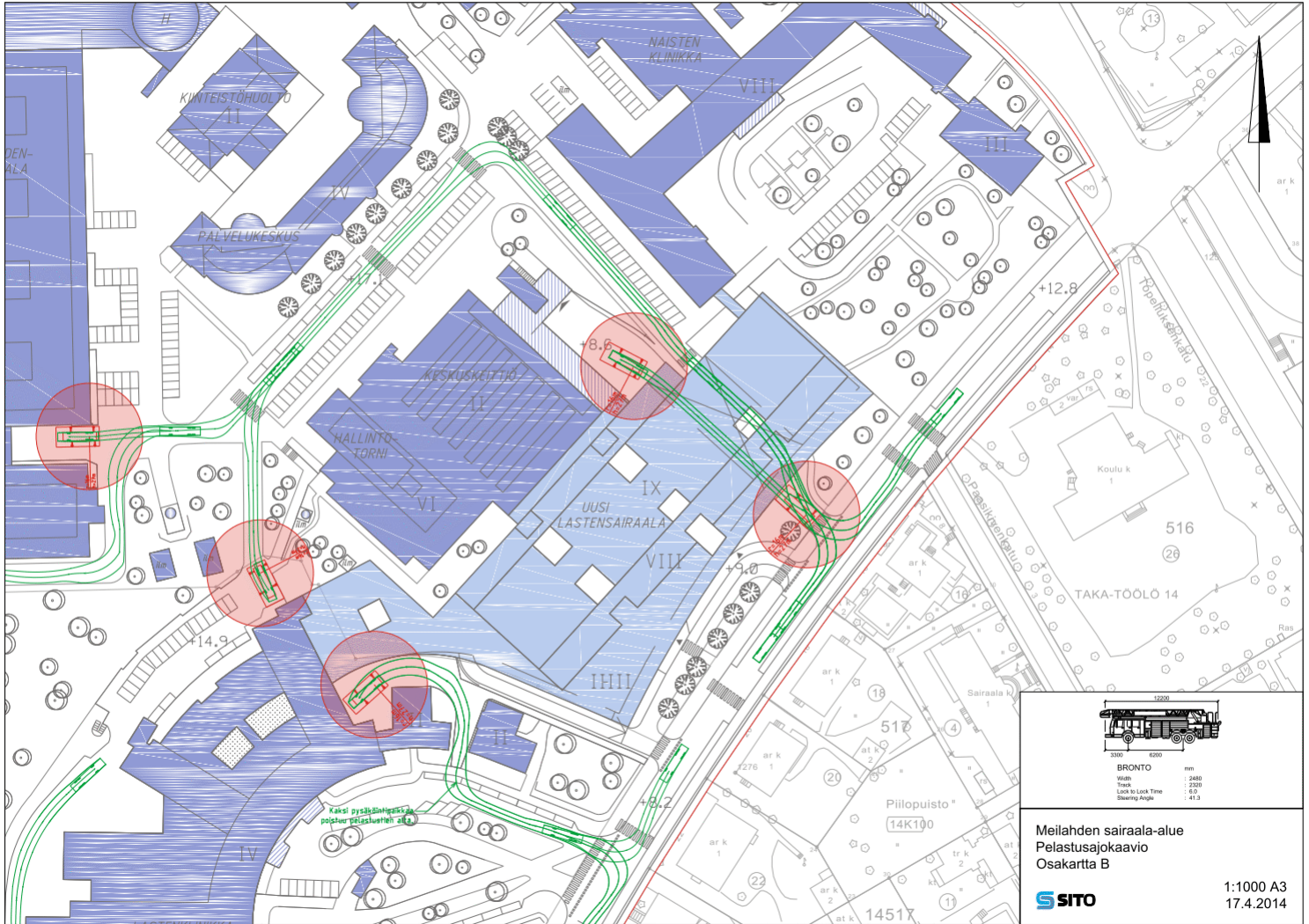

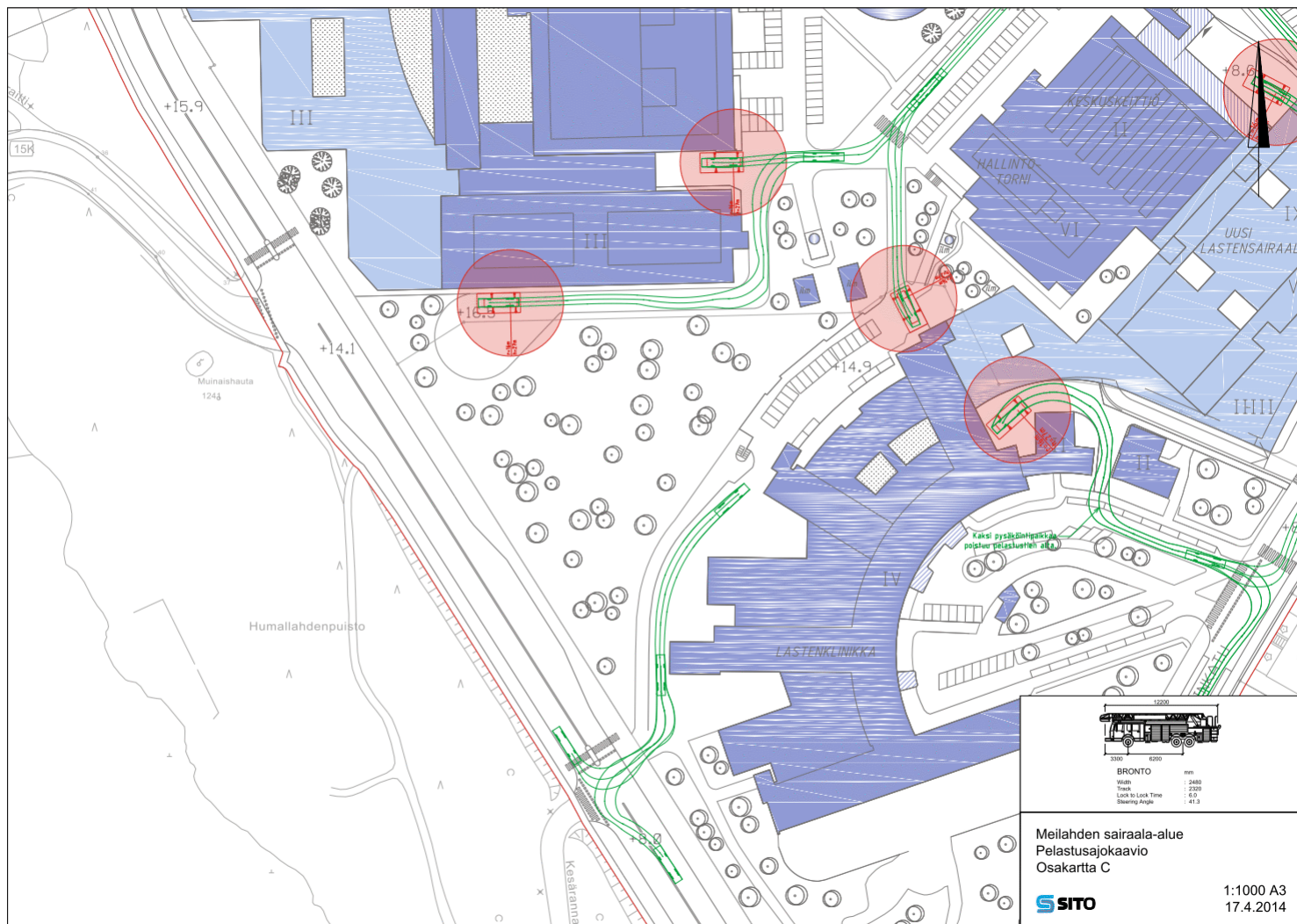

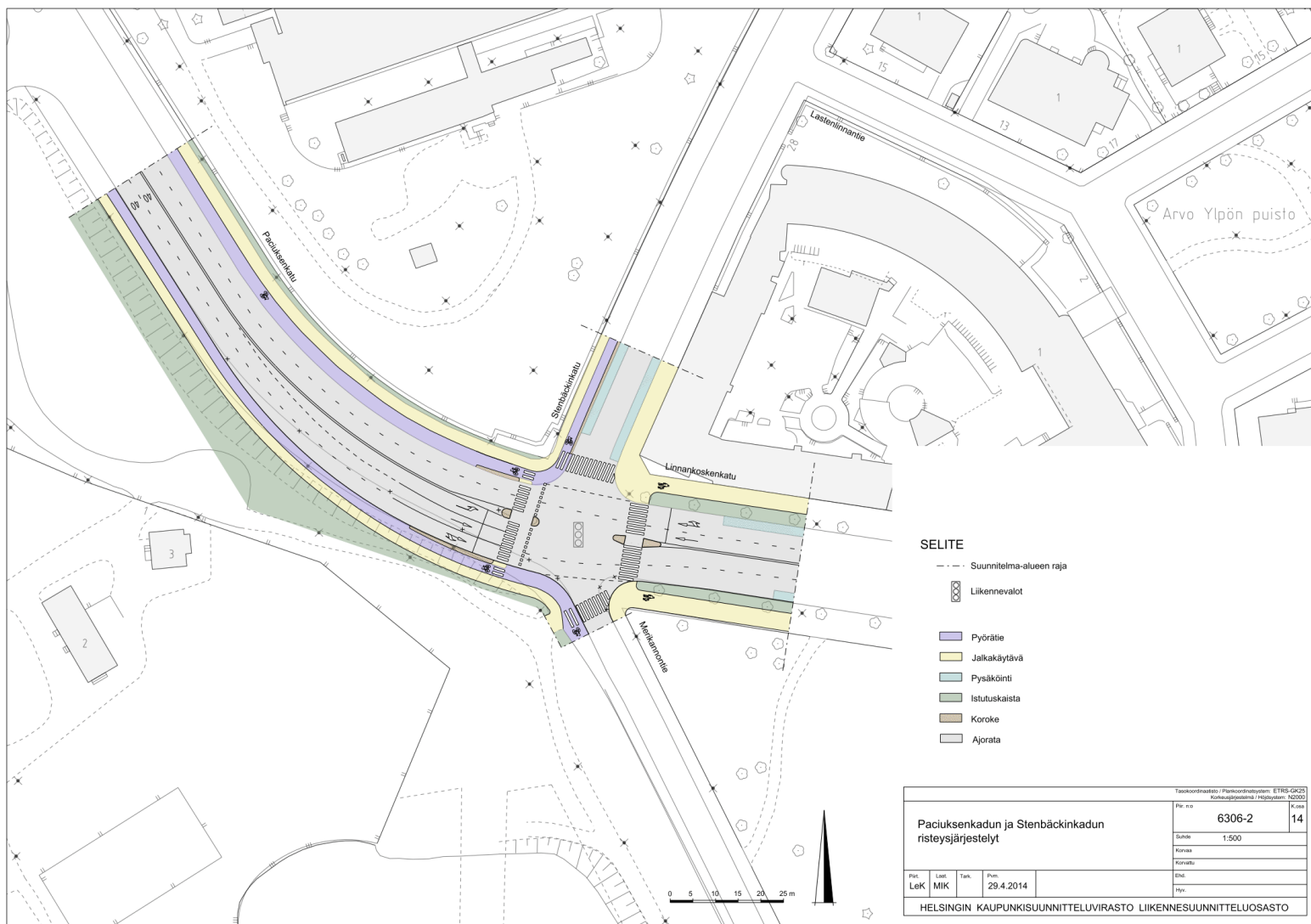

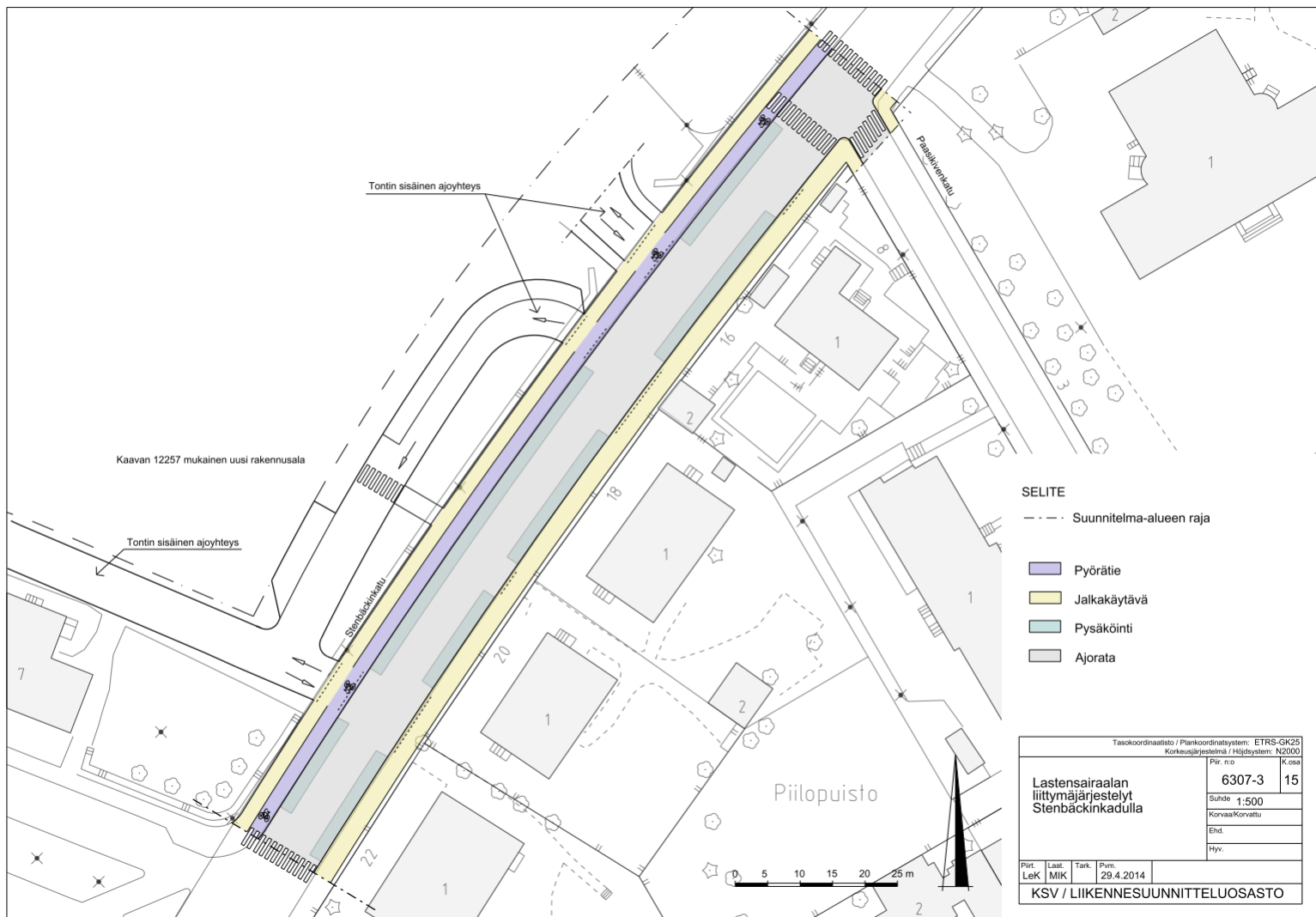

Meilahden sairaala-alue
Pelastusajokaavio
Osakartta C

1:1000 A3
17.4.2014

Meilahden sairaala-alue – asemakaavan muutos nro 12257 – Valokuvaliite suojeltavista kohteista

Meilahden pääsairaala. Jaakko Paatela, Reino Koivula, 1965.

Palvelukeskus. Magnus Schjefbeck, 1917.

Lastenkliniikka. Uno Ullberg, Erkki Linnansalmi, 1946.

Naistenkliniikka. Jussi Paatela, 1934.

Lämpökeskus. Magnus Schjefbeck, 1917.

Silmä-korvasairaala. Jussi Paatela, 1951.

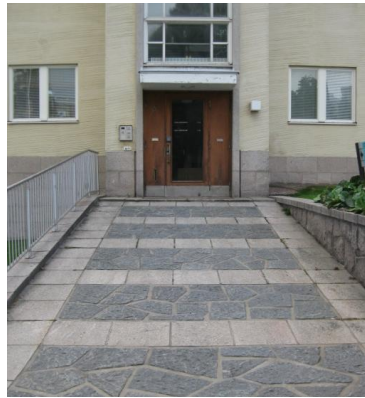

Tukholmankatu 8 F. Jussi Paatela, 1949.

Valokuvat: Franziska Schmidt, Pääsairaala ja Lastenkliniikka, Sanna Lahti

Meilahden sairaala-alue – asemakaavan muutos nro 12257 – Valokuvaliite suojeltavista kohteista

Naistenklinikan saattoalue ja Haartmaninkadun puoleiset ulkotilat. Kuvat: Niina Strengell, Sanna Lahti 2013

Naistenklinikan puisto. Kuvat: Niina Strengell 2013.

Lastenklinikan saattoalue. Kuvat: Sanna Lahti 2013.

Lastenklinikan puisto. Kuvat: Niina Strengell 2013.

Meilahden sairaala-alue – asemakaavan muutos nro 12257 – Valokuvaliite asemakaava-alueen ympäristöstä

Pääsisääntulo alueelle. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Näkymä Kolmiossairaalan kohdalta pääsisääntulolle. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Kävelyväylä Tukholmankadulta Biomedicum Helsinki 1:n ja 2:n välistä. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Näkymä vuodetornin ja Syöpäklinikan välistä. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Pääsairaalan sisäänkäynti. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Biomedicum Helsinki 1. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Näkymä Haartmanin sairaalan ja Silmä-korvaklinikan välistä. Kuva: Sanna Lahti 2013

Kävelyreitti Silmä-korvaklinikan luota Palvelukeskukseen. Kuva: Sanna Lahti 2013

Meilahden sairaala-alue – asemakaavan muutos nro 12257 – Valokuvaliite asemakaava-alueen ympäristöstä

Paciuksenkatu tulevan Trauma-syöpäsairaalan kohdalta.
Kuvat: Sanna Lahti 2013.

Paciuksenkatdun vartta Lastenklinikan kohdalta . Toisessa kuvassa näkyy sairaalan väliaikaisia punaisia väistötilaparakkeja, jotka ovat asemakaavassa luonnonmukaisena säilytettävän istutusalueen kohdalla. Kuvat: Sanna Lahti 2013.

Oikealla: Paciuksenkadun ja Stenbäckinkadun risteys. Taustalla puiden takana näkyy Lastenklinikka.
Kuvat: Sanna Lahti 2013.

Alhaalla: Stenbäckinkatu. Oikeanpuoleisessa kuvassa taustalla puiden takana näkyy Materiaalikeskus ja Naistenklinikan julkisivua. Kuvat: Sanna Lahti 2013.

Meilahden sairaala-alue – asemakaavan muutos nro 12257 – Valokuvaliite asemakaava-alueen ympäristöstä

Ajoliittymä tontille Stenbäckinkadulta. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Naistenklinikan puistoa kohdassa, johon on esitetty rakentamista. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Keskuskeittiö ja Hallintotorni. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Meilahden pääsairaala Palvelukeskuksen luota kuvattuna. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Puistomaista aluetta Materiaalikeskuksen ja Hallintotornin luona. Tälle kohden tulee rakentamista. Kuvat: Sanna Lahti 2013.

Lastenklinkan takaa kohden Hallintotornia. Kuva: Niina Strengell 2013.

Lastenklinkan laajennus vuodelta 2010. Kuva: Sanna Lahti 2013.

Kuva: Arkkitehtitoimisto SARC Oy
Näkymä Stenbäckinkadulta koilliseen.

Meilahden sairaala-alue
Asemakaavan muutos nro 12257
Kuvallite Uudesta Lastensairaala

Kuva: Arkkitehtitoimisto SARC Oy
Näkymä Stenbäckinkadulta lounaaseen.

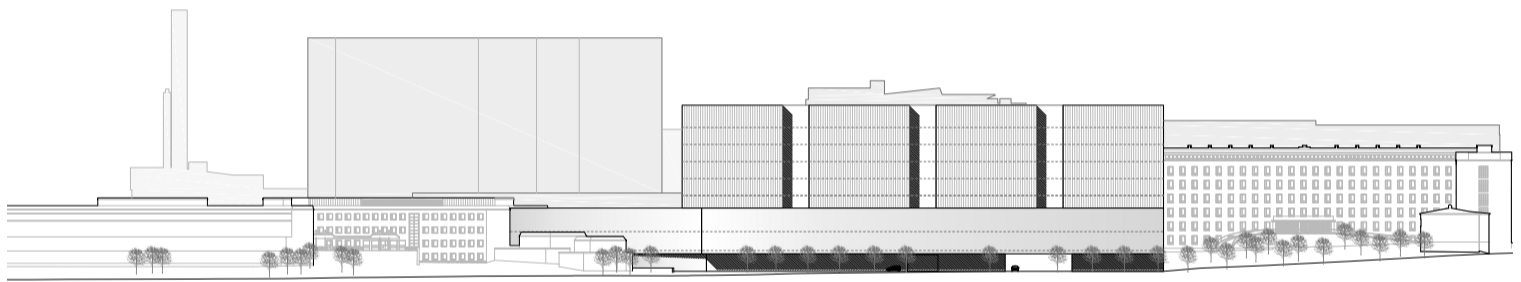
Meilahden sairaala-alue
Asemakaavan muutos nro 12257
Kuvallite Uudesta Lastensairaala

Kuva: Arkkitehtitoimisto SARC Oy
Näkymä Naistenklinikan ja Palvelukeskuksen välistä.

Meilahden sairaala-alue
Asemakaavan muutos nro 12257
Kuvallite Uudesta Lastensairaalaasta

A L U S T A V A

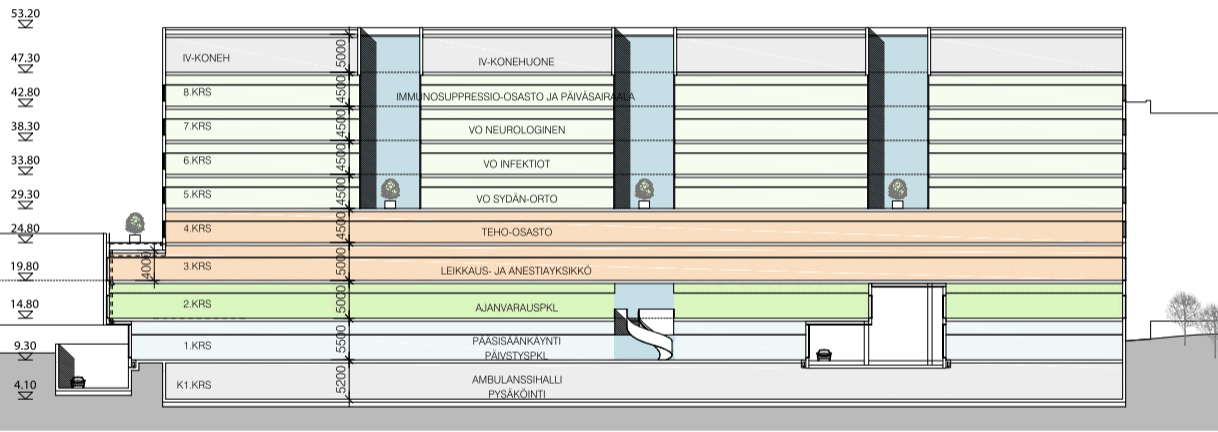

S A R C
 Arkkitehtitoimisto
anr
 ARKKITEHTITIMBA RENO KOIVULA OY

UUSI LASTENSAIRAALA
 STENBÄCKINKADULLE
 JULKISIVU
 HELSINKI

1:1000

28.02.2014

IVKH 2765 m²

8. KRS

- IMMUNOSUPPRESSIO-OSASTO JA PÄIVÄSAIRAALA 2503 m²

7. KRS

- VO NEUROLOGINEN 2093 m²

6. KRS

- VO INFECTIOT 1995 m²

5. KRS

- VO SYDÄN-ORTO 1915 m²

4. KRS

- TEHO-OSASTO 1332 m²

3. KRS

- LEIKKAUS- JA ANESTIAIKSIKKÖ 3264 m²

2. KRS

- AJANVARAUSPKL 2402 m²

1. KRS

- PÄÄSISÄÄNKÄYNTIAULA JA KAHVIO 375 m²

K1. KRS

- VSS/ HENKILÖKUNNAN PUKUTILAT 795 m²

2. KRS

- TUKIPALVELUT 2: LOGISTIKAN LASTAUSALUE 100 m²

1. KRS

- TUKIPALVELUT 3: LOGISTIKKA, SAAPUVAN JA LÄHTEVÄN TAVARAN TERMINAALI 50 m²

2. KRS

- TUKIPALVELUT 4: RAVIOLA/ MAITOKETTIÖ 126 m²

3. KRS

- TUKIPALVELUT 1: LABORATORIOPALVELUT 163 m²

4. KRS

- TUKIPALVELUT 5: JÄTE- JA PYYKKIHUOLTO, LAITEVARASTO 180 m²

5. KRS

- VAINAJAT 75 m²

6. KRS

- MONITILATOIMISTOT 1 432 m²

7. KRS

- KNF 314 m²

8. KRS

- VO NEUROLOGINEN 2093 m²

9. KRS

- VO INFECTIOT 1995 m²

10. KRS

- VO SYDÄN-ORTO 1915 m²

11. KRS

- TEHO-OSASTO 1332 m²

12. KRS

- LEIKKAUS- JA ANESTIAIKSIKKÖ 3264 m²

2. KRS

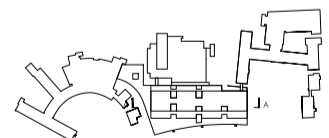
- AJANVARAUSPKL 2402 m²
- TUKIPALVELUT 2: LOGISTIKAN LASTAUSALUE 100 m²
- TUKIPALVELUT 5: JÄTE- JA PYYKKIHUOLTO, LAITEVARASTO 180 m²
- VAINAJAT 75 m²
- MONITILATOIMISTOT 1 432 m²

1. KRS

- PÄÄSISÄÄNKÄYNTIAULA JA KAHVIO 375 m²
- PÄIVYSTYSPKL 1227 m²
- KUVANTAMINEN 1179 m²
- TUKIPALVELUT 1: LABORATORIOPALVELUT 163 m²
- OPETUS 323 m²
- TUKIPALVELUT 3: LOGISTIKKA, SAAPUVAN JA LÄHTEVÄN TAVARAN TERMINAALI 50 m²
- TUKIPALVELUT 4: RAVIOLA/ MAITOKETTIÖ 126 m²
- TUKIPALVELUT 1: LABORATORIOPALVELUT 163 m²
- VANHEMPAINKESKUS 88 m²

K1. KRS

- VSS/ HENKILÖKUNNAN PUKUTILAT 795 m²
- TUKIPALVELUT 2: HUS-DESIKO 320 m²
- TUKIPALVELUT 6: YLLÄPITO 80 m²
- AMBULANSSIHALLI 375 m²
- TEKNISETTILAT 1000 m²
- PYSÄKÖINTI 3575 m²

ALUSTAVA

SARC
Arkkitehtitoimisto
ark
ARKKITEHTITOIMISTO REINO KOIVUVA OY

UUSI LASTENSAIRAALA

TOIMINTAKAAVIO

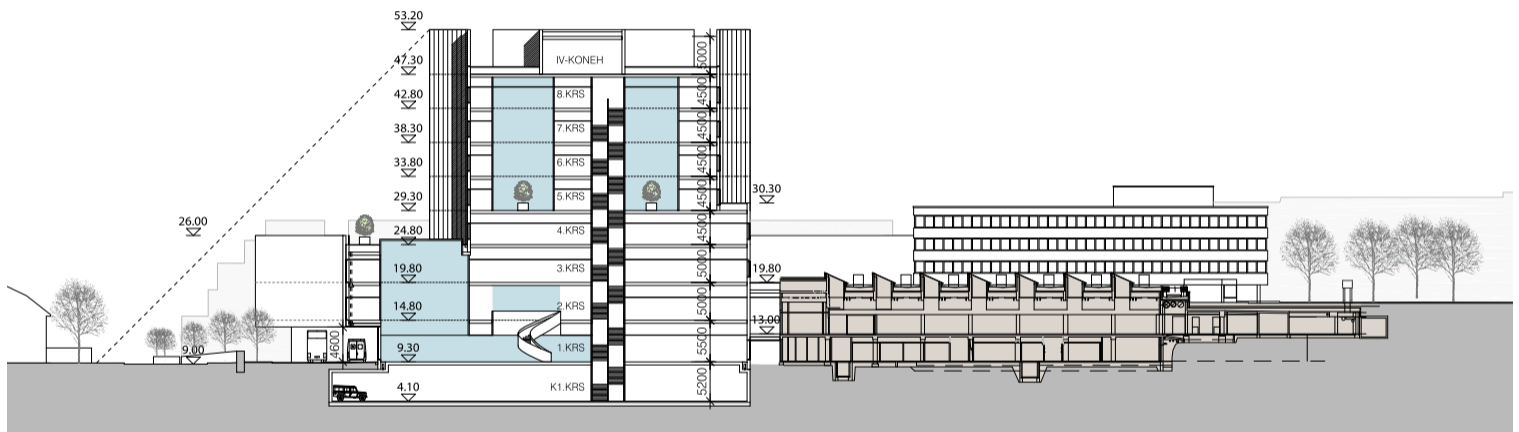
LEIKKAUS A-A

HELSINKI

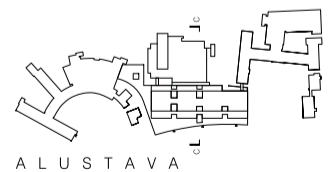
1:500

28.02.2014

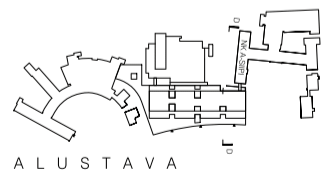
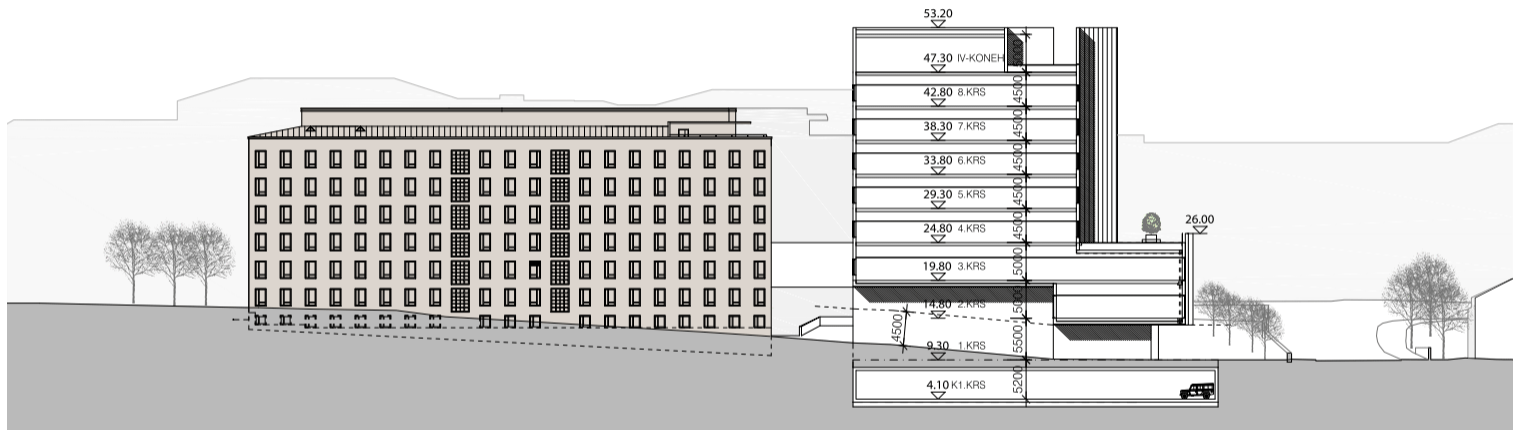

OLEMASSA OLEVA HALLINTOKESKUS

S A R C UUSI LASTENSAIRAALA
 Arkkitehtitoimisto KOHTI HALLINTOKESKUSTA
anr LEIKKAUS C-C 1:500
ARKKITEHTITOIMIA REINO KODVILA OY HELSINKI 28.02.2014

OLEMASSA OLEVA NAISTENKLINIKKA

S A R C
 Arkkitehtitoimisto
ark
 ARKKITEHTITOIMISTO REINO KODVILA OY

UUSI LASTENSAIRAALA
 YLÄPIIHAN
 AJOVÄYLÄN KOHDALTA
 LEIKKAUS D-D
 HELSINKI
 1:500
 28.02.2014

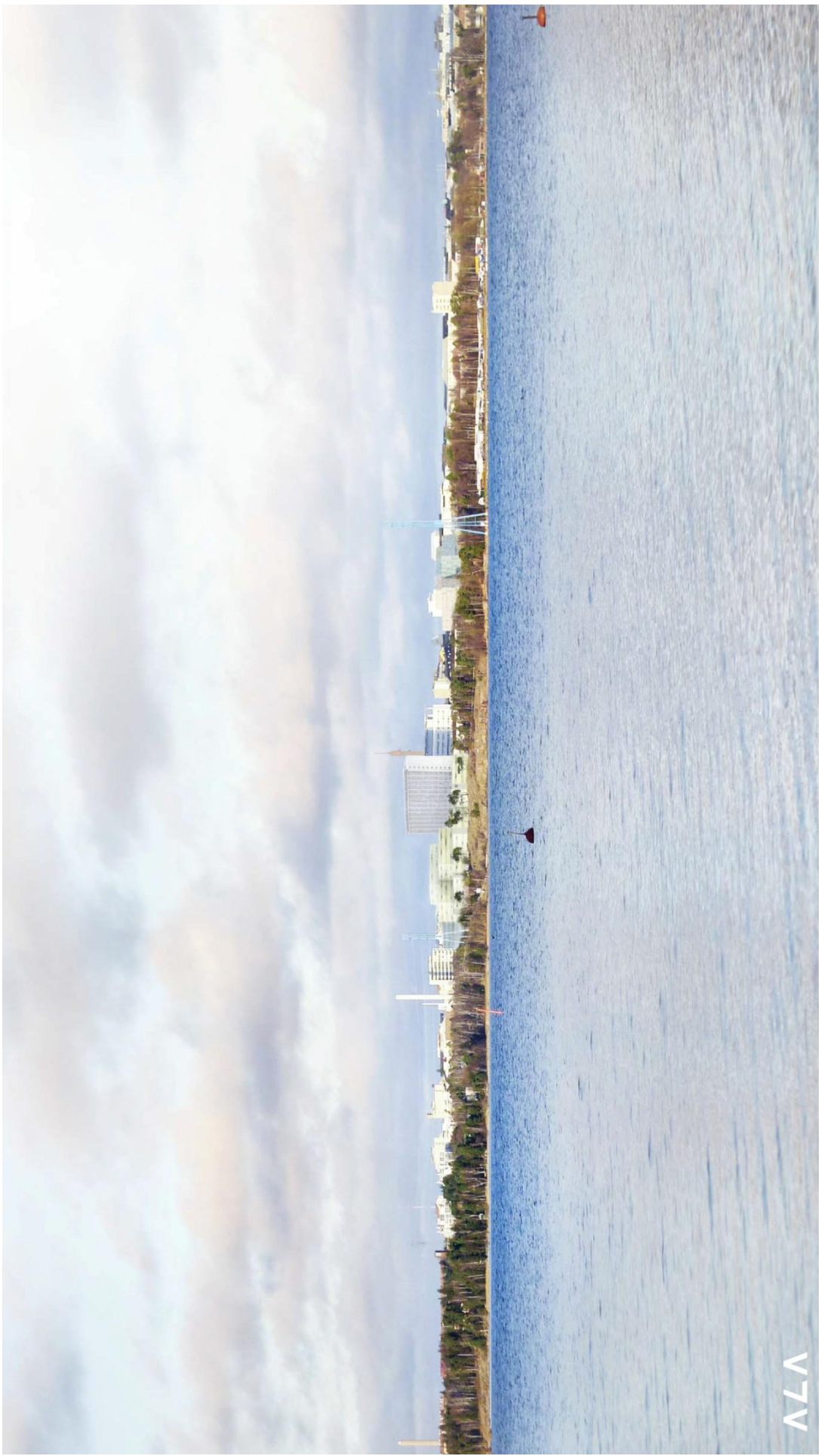

ALA

ARKKITEHTITOIMISTO ALA
LÖNNROTINKATU 27
00500 HELSINKI, FINLAND
PUH. 09 4259 7330
WWW.ALA.FI

Meilahden sairaala-alue
Asemakaavan muutos nro 12257
Kuvallite Trauma-syöpäsairaala (viitteellinen suunnitelma)

ALA

ARKKITEHTITOIMISTO ALA
LÖNNROTINKATU 27
00100 HELSINKI, FINLAND
PUH: 09 4259 7330
WWW.ALA.FI

Meilahden sairaala-alue
Asemakaavan muutos nro 12257
Kuvallite Trauma-syöpäsairaala (viitteellinen suunnitelma)

ALA

ARKITEHTITOIMISTO ALA
LÖNNROTINKATU 27
00080 HELSINKI, FINLAND
PUH. 09 4259 7330
WWW.ALA.FI

Meilahden sairaala-alue
Asemakaavan muutos nro 12257
Kuvallite Trauma-syöpäsairaala (viitteellinen suunnitelma)

ALA

ARKKITEHTITOIMISTO ALA
LÖNNROTINKATU 27
00530 HELSINKI, FINLAND
PUH. 09 4359 7330
WWW.ALA.FI

Meilahden sairaala-alue
Asemakaavan muutos nro 12257
Kuvallite Trauma-syöpäsairaala (viitteellinen suunnitelma)

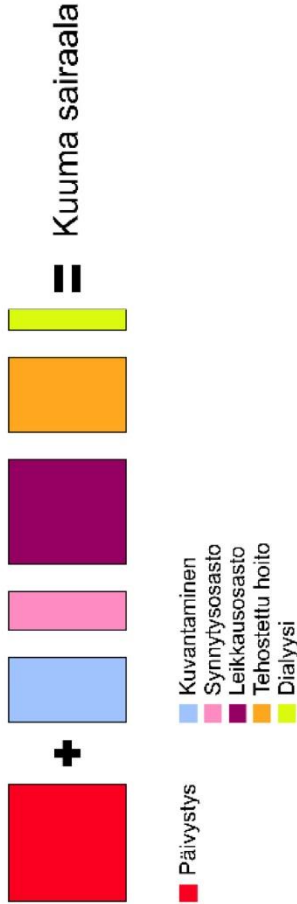
SAIRAALASANASTOA

- Erikoissairaanhoito:
Erikoissairaanhoito on porrastetun terveydenhuoltojärjestelmän erikoislääkärijohtoinen toinen kerros, jonka piiriin kuuluu sairauksien tutkimuksen ja hoidon lisäksi myös ennaltaehkäisyä ja kuntoutusta.
- Somaattinen erikoissairaanhoito:
Kehoon, elimistöön kuuluva erikoissairaanhoito
- Elektiivinen sairaala:
Elektiivinen hoito tarkoittaa hoitoa, jotka voidaan jättää tekemättä tai tehdä myöhemmin ilman, että siitä koituu potilaalle vaaraa. Esimerkiksi elektiivinen sektio on ennalta suunniteltu keisarinleikkaus.
- Päivystys- ja akuuttisairaala:
Päivystyssairaalaan tullaan usein terveyskeskuslääkärin läheteellä kiireellistä hoitoa vaativissa tapauksissa. Hoidon viivästyminen voi olla potilaalle hengenvaarallista. Nykyisin perusterveydenhuollon päivystyspalveluja keskitetään erikoissairaanhoidon eli sairaalan päivystysalueiden yhteyteen. On olemassa myös kokonaan jakamattomia päivystyspoliklinikoita, jossa potilaan tutkii ja hoitaa sama lääkäri potilaan vaivan erikoisalasta riippumatta. Akuuttisairaalaan tullaan ilman ajanvarausta nopeasti tarvittavaan hoitoon.
- Päiväsairaala:
Päiväsairaalassa hoidetaan ajanvarauksella eri erikoisalojen tiettyjä sovittuja potilasryhmiä ennalta suunniteltujen hoitoprosessien mukaan. Toimenpiteitä tehdään joko Päiväsairaalan omissa toimenpidehuoneissa tai esim. endoskopiayksikössä, sydäntutkimusosastolla, leikkauksalissa, heräämössä tai röntgenissä.
- Geriatria:
Vanhusten sairauksien hoito.
- Pediatria:
Lastentautien hoito.
- "Kuumat toiminnot" - ks. seuraava sivu.

4.5 Kuuman sairaalan perusratkaisumallit

Kuuman sairaalan suunnittelu on toiminnallisesti haastava tehtävä. Kuuman sairaalan toiminnallisten osasten järjestelyn ja logistiikan tulee olla mietitty hyvin keskeisten hoitoprosessien kannalta. Päivystykseen saapuvat ambulanssit ja muu saattoliikenne vaativat runsaasti tilaa ja liikenne pitää eriyttää esim. huoltoliikenteestä.

Kuuma sairaala koostuu kuvassa 22 esitetyistä osista.

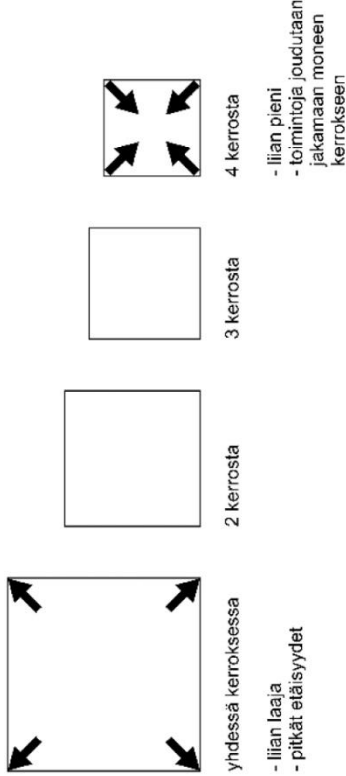

Kuva 22. Kuuman sairaalan osat. Värikoodit toistuvat seuraavissa kuvissa.

Kuuma sairaala asettaa joitakin reunaehtoja rakennuksen järjestelyille. Kerroskorkeuden tulee nykytekniikan tilavaatimusten mukaisesti olla n. 4,5m. Runkosyvyyks voi olla suurempi kuin muualla sairaalassa (yli 25m), toisaalta liian suuri runkosyvyyks estää luonnonvalon saannin työtöihin ja johtaa valopihoihin. Kuuman sairaalan jakaminen kerroksiin on syytä harkita toiminnallisin perustein. Esim. Leikkausosastoa ei ole toiminnallisesti järkevää jakaa kahteen kerrokseen. Vertikaaliiliikenne voi olla potilaan liikuttelun kannalta ongelma tai suora hissiyhteys myös nopea ja vaivaton.

Seuraavissa kuvissa on tutkittu kuuman sairaalan toiminnan kannalta optimaalista kerroslukua. Kuvista 25 ja 26 voidaan havaita, että yksikerroksisena 16 000 m2 kuuma sairaala leviää liian suurelle alueelle, ja välimatkat toimintojen välillä kasvavat liian suuriksi. Neljään kerrokseen jaettuna leikkausosasto joudutaan jakamaan kahteen kerrokseen.

Lähde: Kääntyvän yhteiskunnan palvelurakennukset ja ympäristö, Tekes-projekti, Aalto-yliopisto ja Sotera-instituutti

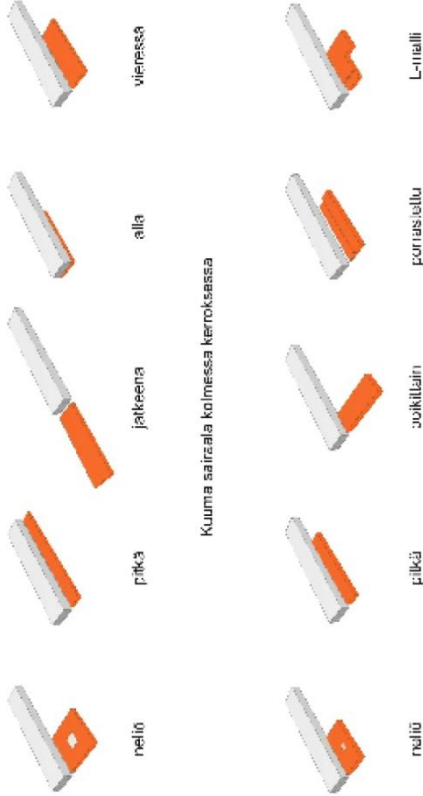

Kuva 23. Kuuman sairaalan jakaminen kerroksiin optimaalisella tavalla.

Kuuman sairaalan tulisi liittyä tarkoituksenmukaisesti muuhun rakennuskokonaisuuteen. Yhteydet poliklinikoille ja vuodeosastolle tulee olla toimivia. Myös lääkinnällisten palveluiden, kuten esimerkiksi keskusapteekin tulisi sijaita lähellä. Välinehuollosta tarvitaan suora yhteys leikkausosastolle.

Seuraavassa kuvassa on esitetty vaihtoehtoisia sijoituksia kuumalle sairaalalle muuhun rakennuskokonaisuuteen nähden. Kuuman sairaalan kerrosluvuksi on oletettu kaksi tai kolme kerrosta.

Kuuma sairaala kahdessa kerroksessa

Kuva 24. Kuuman sairaalan sijoittaminen muuhun sairaalaan nähden.